

2023

ÅRSBERÄTTELSE
med årsredovisning

1-94

- 4 Lokalt ledd utveckling förändrar samhällen
- 6 Vårt uppdrag
- 7 Våra värderingar
- 8 Vision och värderingar driver oss framåt
- 9 Läkarmissionens förändringsstrategi
- 10 Långsiktig utveckling mot Globala målen
- 12 Organisation och förändringsledning
- 15 Tillit och drivkrafter
- 16 Adaptivt ledarskap för större effektivitet
- 19 Regionala hubbar – arena för mobilisering
- 20 Ny teknik driver utvecklingen framåt
- 21 Fordon elkonverteras på plats i Jemen
- 22 Effektiv kommunikation genom digitalisering
- 24 Läkarmissionen är ledande i Triple Nexus
- 25 Stärkt motståndskraft med lokalt ledarskap
- 27 Långsiktighet vid kriser och katastrofer
- 28 Allt handlar om vatten
- 29 Nya borrhål räddar liv
- 30 Vaccin räddar liv i Kongo
- 31 Matsäkerhet för bästa hälsoeffekt
- 32 Tradition möter innovation i Somalia
- 34 Kunskap att hävda sin rätt i samhället
- 36 Unga får nya jobb möjligheter
- 37 Utbildning ger egenmakt
- 38 Omfattande respons för flyktingar i Tchad
- 39 Akut läge i krigets Sudan
- 41 Unga bygger framtidens Europa
- 42 Holistisk vårdmodell på export till Ukraina
- 44 Stärkt sjukvård med cirkulär ekonomi
- 46 Partnerskap och nätverk
- 50 Hälsa centralt för en hållbar utveckling
- 52 Att förstå religionens roll är en nyckel till framgång
- 54 En tydlig kvalitetskod förhindrar korruption
- 56 Lokalt engagemang stärker samhällen
- 58 Påverkansarbete – en del av insatsen
- 62 Engagerande innehåll med insamlingsfokus
- 70 Årsredovisning 2023 – Förvaltningsberättelse
- 80 Resultaträkning
- 81 Balansräkning
- 83 Kassaflödesanalys
- 84 Noter
- 90 Revisionsberättelse
- 92 Styrelsen

Läkarmissionens operativa verksamhet utanför Sverige bedrivs under namnet LM International. Förkortningen LM står för Läkarmissionen, som är organisationens legala namn även globalt.

2023

ÅRSBERÄTTELSE

De namngivna länderna på kartan visar var Läkarmissionen arbetade under 2023.

Läkarmissionen är en biståndsorganisation som verkar för hållbar fattigdomsbekämpning utifrån ett rättighetsperspektiv. Våra fokusområden är hälsa och välbefinnande, matsäkerhet och försörjning, utbildning och yrkesutbildning samt vatten och sanitet. Organisationen grundades 1958 och har idag cirka 400 anställda runt om i världen. Primärt arbetar vi för marginaliserade samhällsgrupper och kvinnor, barn och unga som lever i utsatthet. Vi fokuserar på arbete i Afrika, Latinamerika, Mellanöstern och Europa. Det gemensamma arbetet leds från Läkarmissionens globala kontor i Stockholm. Verksamheten finansieras genom insamling från allmänheten i Sverige och institutionella bidrag.

OMSLAG: NIGER / FOTO: TORLEIF SVENSSON

Lokalt ledd utveckling förändrar samhällen

En orolig värld med flera stora och våldsamma konflikter är behovet stort av både humanitära insatser och stöd för långsiktiga förändringar. Naturligtvis är Läkarmissionen med och gör viktiga insatser både direkt i flera konfliktområden men också i de flyktingläger som växt på grund av krig och oroligheter. Utöver viktigt stöd till Ukraina har stora insatser också gjorts direkt i DR Kongo och Sudan samt för flyktingar i angränsande länder som Tchad. Mitt i alla de fruktansvärda konflikter som pågår är det med tillfredsställelse man får snegla på förändringen och den hållbara utveckling som Läkarmissionen fått vara med att inspirera till och stötta i många byar i både Afrika, Latinamerika och Östeuropa.

I en värld där stora globala utmaningar kräver lösningar är det lätt att glömma bort kraften i det lilla lokala sammanhanget. Men sanningen är att en förändring med bra motståndskraft ofta börjar i det lokala samhället, där människor lever sina vardagliga liv och känner starkt för sitt samhälle. När människor lokalt tar ledningen i att skapa förändring, blir resultatet hållbart och stabilt på lång sikt.

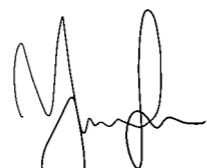
En av de mest grundläggande frågorna som behöver lösas är tillgången till rent vatten. När vattenfrågan blir löst, frigörs kvinnorna i samhället. Rent vatten ger inte bara bättre hälsa, det ger också möjlighet till odling och bättre tillgång till mat samt möjlighet till självförsörjning. Genom att fokusera på att förbättra vattenförsörjningen i lokala sammanhang kan en positiv kedjereaktion skapas som förändrar hela byn, som sedan kan spridas till fler samhällen och på sikt beröra hela landet.

Utöver vattenfrågan är utbildning en nyckelkomponent. Kunskap frigör människor och ger nya möjligheter till försörjning. När människor får tillgång till utbildning, tar de med sig den kunskapen genom hela livet. Ingen kan ta ifrån dem det de har lärt sig. Genom att investera i utbildning i byar och lokalsamhällen kan vi ge människor verktygen de behöver för att skapa en bättre framtid både för sig själva och sina samhällen.

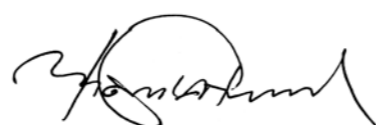
En annan viktig insats för att förändra världen är att i programmet arbeta med social revision som tydliggör både ansvar och rättigheter. Det handlar om att ställa viktiga frågor som: Var är läraren som får lön? Varför patrullerar inte polisen vår by för att säkra vardagen för oss medborgare? Genom att utmana och ifrågasätta skyldigheter kan en starkare och mer rättvis samhällsstruktur skapas. I en liten skala blir denna enkla utvärdering av skyldigheter en praktisk process för att utveckla demokrati och rättvisa.

Förändring i det lilla lokala sammanhanget är avgörande för att skapa en resilient förändring. När vi sätter fokus på vattenfrågor, utbildning och social revision i byar och lokalsamhällen, kan vi skapa en positiv och hållbar förändring som sträcker sig långt bortom de lokala samhällsgränserna. Genom att ge människor verktygen och möjligheterna att förändra sina egna samhällen kan vi tillsammans skapa en bättre värld.

Vi känner både stolthet och stort ansvar för det förtroende Läkarmissionen får både från enskilda privata givare och de större bidragen från institutioner och genom statliga medel. Samverkan mellan dessa olika former av intäkter skapar både stabilitet, styrka och långsiktighet för våra insatser. Vi vill rikta ett varmt tack för stöd i olika former där vi gemensamt får vara med och förändra situationen för enskilda människor men också skapa bättre förutsättningar för samhällen och i förlängningen länder.

Josephine Sundqvist
Generalsekreterare

Bo Guldstrand
Ordförande

FOTO: ANNA LEDIN WIRÉN

Josephine Sundqvist och Bo Guldstrand blickar tillbaka på ett utmanande år, men kan med tillfredsställelse se att Läkarmissionen bidrar till förändring genom ett starkt lokalt ägandeskap.

FOTO: LÄKARMISSIONEN

Genom att arbeta holistiskt med lokal förankring åstadkommer vi långsiktig och hållbar förändring.

Vårt uppdrag

I humanitära kriser ligger vårt fokus på att akut rädda liv. Långsiktigt stödjer vi insatser som syftar till att öka människors egen förmåga att förändra sina livsvillkor.

VISION

VÄRDIGT LIV – HÅLLBAR VÄRLD

Med värdigt liv menar vi att varje människa är unik, har ett okränkbart värde och ska ha möjlighet att påverka viktiga beslut i sitt liv.

Med en hållbar värld menar vi en värld som är socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar, en värld där vi möter dagens behov utan att äventyra levnadsvillkoren för kommande generationer.

MISSION

ATT RÄDDA LIV OCH STÖDJA MÄNNISKORS VILJA OCH FÖRMÅGA ATT FÖRÄNDRA SINA LIVSVILLKOR

Genom att arbeta holistiskt bygger vi motståndskraft i utsatta samhällen som drabbas av katastrofer och konflikter och stöder därmed långsiktig förändring inifrån.

Våra värderingar

VÅR VÄRDEGRUND ÄR BASEN FÖR VÅR uppförandekod. Den betonar vikten av att respektera olika kulturer och förstå den roll som religion och tro spelar för en hållbar utveckling. Våra värderingar framhåller vikten av att agera modigt och transparent samt att navigera nya fält utifrån lärande och kreativitet som centrala ledord.

COURAGE – MOD

Vi är uthålliga och vågar använda nya oprövade sätt för att stödja människor i nöd. Vi är villiga att arbeta under stor risk och osäkerhet och vi väjer inte för svårigheter på platser där få andra engagerar sig.

INTEGRITY – INTEGRITET

Vi är ärliga och värdesätter etiskt beteende. Vi har nolltolerans för all form av korruption och bygger en transparent kultur baserad på moraliska principer.

RELATIONSHIPS – RELATIONER

Vi respekterar, tar hand om och uppmuntrar varandra. Vi värdesätter lyssnande och en öppen kommunikation som bygger på förtroende. Vår relation till planeten och naturen präglas av omsorg, där återanvändning bevarar jordens resurser för kommande generationer.

CREATIVITY – KREATIVITET

Vi är nyfikna och intresserade av utveckling och förändringar som hjälper oss att genomföra vårt uppdrag och uppnå våra mål. Vårt tankesätt är öppet för nya perspektiv, tillsammans blir vi innovativa och vår genomslagskraft större.

LEARNING – LÄRANDE

Vi lär av varandra och förstår att vi inte har monopol på sanning eller lösningar. Istället erkänner och värdesätter vi andras kunskap, övertygelser och åsikter.

De första bokstäverna i våra värderingar bildar tillsammans på engelska ordet "CIRCLE". Cirkeln är en kraftfull form som talar till alla kulturer och hörn av världen. Utan början eller slut står den för oändlighet, evighet och livets cykliska natur. Den symboliserar jämlikhet, enhet och harmoni. I sin enkelhet lär cirkeln oss om vikten av att tillsammans skapa ett komplett och balanserat samhälle.

EMPATHY – EMPATI

Vi strävar efter att förstå andra människors livssituation och agera på orättvisor omkring oss genom att lindra nöd, bli en röst för dem som inte kan tala för sig själva, och stå upp för människor vars röster har förtryckts.

FOTO: TORLEIF SVENSSON

Målet är ett värdigt liv i en hållbar värld. Vägen dit kan se olika ut, men en nyckel till framgång är innovativ sömlös samverkan mellan samhällets olika sektorer.

Vision och värderingar driver oss framåt

Läkarmissionens förändringsstrategi utgör ett ramverk för hur vi arbetar med förändring i vår globala verksamhet. Våra värderingar och vår vision är organisationens drivkrafter som vägleder oss framåt. Våra arbetsmetoder utgör grunden för verksamheten och understödjer vår roll som en etablerad global, trosbaserad organisation med engagemang för mänskliga rättigheter. Dessa, tillsammans med Core Humanitarian Standards, understryker vikten av att se till att människorna i de samhällen vi verkar i, står i centrum för allt vi gör. De övergripande perspektiven (se modell på sid 9) är utgångspunkten för vårt arbete, och korsas med de fyra viktiga tematiska områdena; matsäkerhet och försörjning, hälsa och välbefinnande, utbildning samt vatten och sanitet.

Vi har en långsiktig lokal närvaro i de länder vi arbetar i som gör det möjligt för oss att nå längre. Vår strategiska engagemangmodell skapar möjligheter att arbeta

på ett autentiskt sätt inom Triple Nexus, som består av de olika områdena - humanitärt bistånd, utveckling och fred. Vi ser värdet av tro och religion som faktorer för förändring, särskilt inom Quadruple Helix, där Läkarmissionen är en respekterad aktör i det civila samhället med inflytande på forskning och praktiska utvecklingsresultat.

Vi tror också på ett aktivt samarbete med andra biståndsaktörer. Genom vårt engagemang i viktiga strategiska nätverk fortsätter vi att fördjupa våra kunskaper och stärka våra röster i angelägna frågor. Här använder vi vår erfarenhet och vårt långvariga inflytande som en grund för djupgående påverkan.

I vårt arbete strävar vi efter att vara innovativa, våga pröva nya sätt och bygga nya partnerskap, allt för att uppfylla vårt uppdrag; att rädda liv och stärka människors egen förmåga.

FÖRÄNDRINGSSTRATEGI

RÄDDA LIV OCH STÖDJA MÄNNISKORS FÖRMÅGA ATT FÖRÄNDRA SINA LIVSVILLKOR

Genom att arbeta holistiskt bygger vi motståndskraft i utsatta samhällen som drabbas av katastrofer och konflikter och stöder därmed långsiktig förändring inifrån.

VAD

Människor ges möjlighet att producera hälsosam mat, skapa arbetstillfällen och säkra inkomster på den egna marknaden genom expansion.

Människor har tillgång till säker hälso- och sjukvård, medicinering, förebyggande hälsovård, psykosocialt stöd och rådgivning.

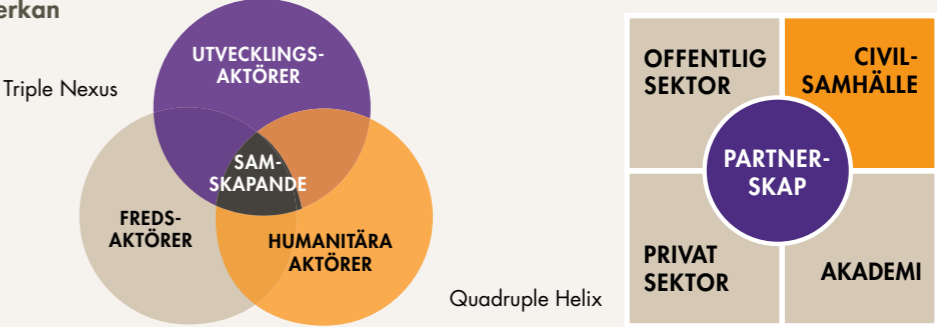
Människor har tillgång till utbildning, läs- och skrivkunnet, yrkesutbildning och entreprenörskap samt till utveckling och dialog i samhället.

Människor har tillgång till hållbara sanitära anläggningar och säkert och rent vatten från lokala anläggningar genom integrerad förvaltning av vattenresurser.

HUR

Aktörssamverkan

Övergripande perspektiv

Social sammanhållning och fredlig samexistens

Rättvisa mellan könen och ekonomisk egenmakt

Miljö och klimatmedvetenhet

Minoriteters rättigheter och inkludering av funktionsnedsatta

Våra arbetsmetoder

GRUNDLÄGGANDE HUMANITÄRA PRINCIPER OCH SKYDD AV UTSATTA GRUPPER

Rättighetsperspektiv

Lokalt ägandeskap

Motståndskraft och riskreducering

Innovation och digital transformation

Integrerad och förankrad påverkan

Religiös läskunnighet

Prioriterade grupper

UNGDOMAR

BARN

KVINNOR

VARFÖR

Vi styrs av våra grundläggande värderingar

EMPATI

LÄRANDE

KREATIVITET

RELATIONER

INTEGRITET

MOD

VÄRDIGT LIV – HÅLLBAR VÄRLD

Långsiktig utveckling mot Globala målen

FN:S AGENDA 2030 FÖR HÅLLBAR UTVECKLING är en omfattande strategi som fokuserar på att främja fred, välbefinnande och bevarandet av planetens hälsa för både nuvarande och framtida generationer. Den är centrerad kring de hållbara utvecklingsmålen, en uppmaning till alla länder att agera i ett globalt partnerskap och arbeta tillsammans för att åstadkomma samhällsförändring.

Som FN:s generalsekreterare António Guterres uttryckte det: "Välbefinnandet för människor runt om i världen, hälsan för vår planet och överlevnaden för framtida generationer hänger på vår vilja att komma samman kring ett åtagande om kollektiv problemlösning och handling".

Läkarmissionen arbetar för att fortsätta stärka det humanitära biståndet och samtidigt möjliggöra långsiktig utveckling samt öka motståndskraft inför framtida katastrofer och konflikter. Det inkluderar även fredsbyggande insatser (Triple Nexus) med fokus på våra fyra tematiska områden.

Matsäkerhet och försörjning innebär att människor ges tillgång till mat, ges möjlighet att

själva producera hälsosam mat, skapa arbetstillfällen och säkra sina inkomster. För människor i utsatta samhällen och miljöer som har påverkats av tidigare konflikter, där livsmedelsbrist och möjlighet till självförsörjning är utmanande, kan katastrofer och ytterligare konflikter få mycket allvarliga konsekvenser. Därför är det viktigt att arbeta med både kortsiktiga och långsiktiga lösningar för att säkra tillgången på mat och trygga en stabil inkomst.

Hälsa och välbefinnande innebär att människor har hållbar tillgång till säker hälso- och sjukvård, mediciner, förebyggande hälsovård, psykosocialt stöd och rådgivning inom etablerade hälso- och sjukvårdssystem och humanitära miljöer. Sociala, kulturella, religiösa, ekonomiska

och miljömässiga faktorer påverkar hälsan hos utsatta befolkningsgrupper. Läkarmissionen stöder både förebyggande och behandlande hälsovårdsinsatser med fokus på kvinnor och barn. Det inkluderar barn- och mödrahälsovård och mentalt och psykosocialt stöd för barn, ungdomar och vuxna. I särskilt utsatta områden ger vi stöd till driften av vårdinrättningar, förebyggande hälsoarbete, vatten och sanitet samt behandling av postkonfliktstrauma och insatser för psykosocialt stöd. Ett viktigt strategiskt fokus är också vårt engagemang för kvinnors säkerhet och egenmakt. Det inkluderar stöd till åtgärder som bekämpar könsbaserat våld, med målet att minska förekomsten av våld i hemmiljö.

Utbildning och yrkesutbildning

innebär att människor får möjlighet att lära sig, både att läsa och skriva samt att utbilda sig inom olika yrken och entreprenörskap. Läkarmissionen stödjer läs- och skrivundervisning, vilket hjälper människor att utöva sina rättigheter och göra sina röster hörda. Det innefattar till exempel "speed schools" för dem som har missat skolan, inklusive utbildning för ungdomar med funktionsnedsättningar och yrkesutbildning samt utbildning inom entreprenörskap för att skapa möjligheter till försörjning och personlig utveckling. Genom vårt samarbete med andra organisationer stöttar vi också utbildning inom organisationsutveckling, arbete baserat på rättigheter och mänskliga rättigheter för att bidra till att förstärka våra partner.

Vatten och sanitet innebär att ge människor i områden som drabbats av torka eller humanitära kriser tillgång till rent vatten och sanitet. Läkarmissionen följer modellen för

FOTO: TORLEIF SVENSSON

Utbildning är ofta vägen ut ur fattigdom.

integrerad förvaltning av vattenresurser (IWRM). Det handlar i korthet om att säkra tillgången till vatten, speciellt för utsatta grupper, samtidigt som man tar hänsyn till ekosystemets hållbarhet.

Arbetet med vattenförsörjning omfattar bland annat borrning av brunnar, renovering av befintliga borrhål, installation och reparation av pumpar samt utbildning inom hälsa, hygien och skötsel av vattenanläggningar. Genom att etablera vattenförvaltningskommittéer, ingå partnerskap med lokala civilsamhällsorganisationer och genom olika utbildningsinsatser arbetar man för långsiktig hållbarhet.

Alla Läkarmissionens projekt är kopplade till de Globala målen. Vi arbetar med målen integrerat då samtliga mål är centrala för den globala utvecklingsagendan.

Organisation och förändringsledning

EN EFFEKTIV, TYDLIG OCH INKLUDERANDE organisationsstruktur är av största vikt för att organisationen ska kunna uppnå de uppsatta verksamhetsmålen. Nyckeln till framgång ligger i en väl fungerande organisation där alla enheter förstår sina specifika roller och ansvarsområden.

Läkarmissionens styrka ligger i dess långsiktiga relationer med lokala partner, närheten till fältverksamheten och målgrupperna. Vår organisation arbetar i 25 länder och har sitt fokus i Afrika, Latinamerika, Östeuropa och Mellanöstern.

Genom våra etablerade samarbeten med lokala partnerorganisationer bidrar vi till att stärka det civila samhället och uppnå en långsiktigt hållbar utveckling. Tack vare dessa samarbeten upprätthåller vi relationer långt utanför vår egen kontext som bidrar till en bättre förståelse för olika sammanhang och ökad tematisk kunskap. Samtidigt är en del av vårt uppdrag att arbeta med underprivilegerade befolkningsgrupper i områden där annat internationellt bistånd har svårt att nå fram och vi arbetar därför i flera länder som idag betecknas som "fragile states". Dessa sköra stater kännetecknas av politisk instabilitet och väpnade konflikter där civila samhällsorganisationer helt eller till stor del är frånvarande. I sådana områden är det en fördel att arbeta med egen personal på plats som kan hjälpa människor som annars är svåra att nå.

Våra landkontor spelar också en central roll när det gäller att bygga upp kapacitet hos våra lokala partner och att underlätta samarbeten och större förändringsprocesser.

Våra partner och landkontor är viktiga delar i att upprätthålla den lokala närvaron. Dessa stöds i sin tur av våra regionkontor som ansvarar för att fördjupa strategiska partnerskapsrelationer, tillhandahålla projektuppföljning, sakkunskap och stöd till projekt och lokala fältverksamheter. Regionkontoren har ett omfattande ansvar för uppföljning av biståndets effekter, motverkande av korruption, kapacitetsutveckling av lokala partner samt stärkande av innovativa samarbeten och consortia.

Arbetet på det globala kontoret i Sverige är utformat för att stödja fältverksamheten när det gäller kvalitetskontroll, program- och metodutveckling, kompetensutveckling, fastställande av riktlinjer, HR, IT och ekonomiska bidrag från institutionella givare samt insamlade medel från privata givare. Arbetet globalt leds av generalsekreteraren som samordnar verksamheten via ledningsgruppen med regionala chefer och avdelningschefer. Arbetet vid globala kontoret i Stockholm leds av chefen för organisation och styrning.

Styrelsen leder organisationen och beslutar om dess strategiska inriktning och är stiftelsens högsta beslutsorgan. Enligt Läkarmissionens stadgar delegeras vissa uppgifter till en huvudmannakår, en slags rådgivande nämnd, i syfte att öka insynen. Huvudmännens viktigaste uppgift är att välja styrelse, revisor, valberedning och ledamöter till rådet vid Läkarmissionens årsstämma.

REGIONCHEFER

Christophe Sacko, regionchef för franskspråkiga Afrika

Christophe Sacko har bakgrund inom internationellt utvecklingssamarbete i Västafrika med särskilt fokus på överkomlig och ren energi, jordbruksverksamhet och innovativa hälso-lösningar. Inom ramen för sin tjänst som regionchef ansvarar Christophe även för Läkarmissionens globala säkerhetsarbete. Han bär med sig en bred erfarenhet av fredsbyggande och från verksamhet i konflikttrabbade områden i Västafrika, inklusive Liptako Gourma-regionen. Han har en magisterexamen i företagsekonomi och har tillbringat flera år inom affärsutveckling. Innan han kom till Läkarmissionen ledde han implementeringsfasen av digitala vaccinationskampanjer för Shifo Foundation där hans färdigheter i överföring av arbetsprocesser, förvaltning och ledarskap var en av de viktigaste faktorerna som ledde till en fullständig digitalisering av rutinmässiga vaccinationsprogram i Gambia.

Andreas Zetterlund, tillförordnad Europachef

Andreas Zetterlund leder arbetet i Östeuropa på en övergripande strategisk nivå. Andreas har en bakgrund inom internationell ekonomi och besitter en lång fältfarenhet från det humanitära biståndet med särskild fördjupad erfarenhet inom vatten och sanitet. Andreas har varit ledande i att driva frågan om handel och bistånd inom ramen för svenskt utvecklingssamarbete.

Maria Wählin, regionchef för Latinamerika

Maria Wählin har en lång och bred erfarenhet av svenskt utvecklingssamarbete och regionalt utvecklingsarbete inom FN. Hon har tidigare arbetat för UNICEF Panamas landkontor, UNICEFs regionkontor för Latinamerika och UNICEF Guatemala. Hennes expertis ligger främst inom fredsbyggande och normativ dialog. Hon har en masterexamen i socialantropologi. Hon kommer senast från rollen som tematisk rådgivare för konfliktkänslighet och fred vid PMU där hon bland annat utvecklade en bok om religiösa aktörers roll i fredsbyggande, Church and Peace. Tidigare under sin karriär har hon också genomfört en fältstudie med fokus på "Indigenous Women and Political Participation" i Guatemala.

Denis Semakula, regionchef för Sahel och Afrikas horn

Denis Semakula är regionchef men leder också Läkarmissionens största landkontor som har cirka 100 anställda. Han är en ledande humanitär expert och har en akademisk bakgrund som ekonom. Han har arbetat med det sudanesiska teamet sedan 2015, först som finanschef och senare som biträdande landchef. Denis är ugandisk medborgare men har arbetat utomlands med olika icke-statliga organisationer som till exempel World Vision, som stöder olika länder i Östafrika.

Anders Jacobsen, regionchef för östra och södra Afrika samt övergripande samordning för Afrika

Anders Jacobsen började på International Aid Services (IAS) 2005 med en bakgrund som byggnadsingenjör och arbete inom den europeiska fiskodlingsindustrin med ansvar för produktionsplanering, lagerhantering och organisationsutveckling. Under sin tid hos IAS har Anders varit verksam i Kenya, Tanzania och Danmark. Efter sammanslagningen med Läkarmissionen har Anders arbetat som landchef för Sudan, biträdande regionchef för Sahel med bas i Etiopien. Sedan två år tillbaka är han baserad i Nairobi, Kenya som regionchef för östra och södra Afrika. Under alla år har han haft ett starkt fokus på att driva förändring och stärka och utveckla nya partnerskapsarbeten.

Waldemar Braun, regionchef för Mellanöstern

Waldemar Braun är specialist på interkulturell kommunikation och ledarskapsutveckling med lång erfarenhet av icke-statliga organisationer och strategisk organisationsutveckling. Han föddes och växte upp i Kirgizistan, flyttade till Europa när han var 12 år gammal. Han har tagit en integrerad ledarskaps- och teologisk examen i USA och har ytterligare certifieringar inom rådgivning, ledarskap, ekonomi och socialt arbete. Han har bott och arbetat i flera länder och har sedan 2008 haft olika ledarroller inom icke-statliga organisationer i Mellanöstern. Waldemar brinner för organisation och ledarskapsutveckling i syfte att driva en transformerande och holistisk samhällsutvecklingsprocess som resulterar i starka och mångfaldiga samhällen. Waldemar leder idag Läkarmissionens regionala kontor i Dubai, med fokus på humanitära krisländer som Jemen.

LANDCHEFER

Gloria Mafole, Tanzania

Gloria är advokat och människorättsaktivist med fokus på genusfrågor och tillgång till rättvisa för människor som lever i fattigdom. Hon har många års erfarenhet av att arbeta med religiös läskunnighet, senast på Christian Council of Tanzania som politisk analytiker där hon har arbetat med samexistens och fredliga dialoger mellan stammar och religioner. Gloria är en van moderator och offentlig talare och faciliterar regelbundet dialogmöten för Läkarmissionen lokalt, regionalt och globalt.

Denis Semakula, Sudan

Denis leder Läkarmissionens största landkontor som har cirka 100 anställda. Han är en ledande humanitär expert och har en akademisk bakgrund som ekonom. Han har arbetat med det sudanesiska teamet sedan 2015, först som finanschef och senare som biträdande landchef. Denis är ugandisk medborgare men har arbetat utomlands med olika icke-statliga organisationer som till exempel World Vision, som stöder olika länder i Östafrika.

Abera Lema Urge, Somalia

Abera började på Läkarmissionen 2021. Han är idag program manager och har under 2023 varit ansvarig för verksamheten i Somalia tillsammans med tillförordnad landchef Leif Zetterlund.

Chandiga Godfrey Moggas, Sydsudan

Moggas är född och uppvuxen i Uganda av sydsudanesiska föräldrar. Han började arbeta för landkontoret i Uganda som Programme Support Manager varefter han gick vidare för att ta över ledarskapet i sina föräldrars hemland, Sydsudan, 2017. Moggas har en kandidatexamen i utvecklingsstudier och har ett diplom i vetenskaplig laborieteknik.

Illiassou Gambo, Niger

Illiassou är född i Niger men tog sin examen i hydrogeologi i Guinea Conakry. År 2014 började han arbeta för oss som geolog, sedan som projektledare mellan 2016-

2019, biträdande landchef 2020, varefter han utnämndes till landchef 2021.

Juliet Namukasa, Uganda

Juliet är en ledande röst för hela lokaliseringssagandan i Uganda. Hon har en examen i ekonomi och är certifierad chartered management accountant. Hon kom till organisationen 2002, som bokförare för landsprogrammet. Ett par år senare fick hon ansvaret för att övervaka alla borrhingskontrakt och blev sedan landchef 2009. Idag leder Juliet Ugandas stora civilsamhällesplattform för frågor som berör alkoholpolicy-frågor och könsbaserat våld.

Kadessou Djarmatna, Tchad

Kadessou är hydrogeologisk ingenjör och har avslutat WASH-utbildningen i humanitär projektledning vid Bioforce i Lyon, Frankrike. Han har också följt UNHCR:s interna utbildningsprogram inom ledning och fältkoordinering. Med över 13 års erfarenhet inom WASH med olika icke-statliga organisationer och FN-organisationer i länder som Burkina Faso, Haiti, Kongo och senast Kamerun, återvände Kadessou till sitt hemland Tchad och började arbeta för Läkarmissionen i början av januari 2021.

Ketema Kinfe, Etiopien

Ketema har en masterexamen i ledarskap och en masterexamen i transformation och förändring. Han har byggt upp Läkarmissionens verksamhet över tid i Etiopien och arbetade som biträdande landchef fram till slutet av 2008. Från 2009 tjänstgör han som landchef för Etiopien.

Kitoko Bruno, DR Kongo

Bruno är en erfaren ekonom med djupgående expertis inom hantering av digital omvandling av statliga system. Som expert inom området har han gått i bräschen för initiativ som syftar till att modernisera offentliga tjänster, främja öppenhet och effektivitet i styrningen. År 2023 övergick han till den humanitära sektorn för att anta rollen som Läkarmissionens tillförordnade landchef i DR Kongo.

Tillit och drivkrafter

ATT VARA EN BRA ARBETSGIVARE ÄR VIKTIGT – både lokalt och globalt. Läkarmissionen har egen personal i alla regioner vi arbetar i och vi är stolta över att för andra året i rad certifieras med kvalitetskoden – Great Place to Work.

Läkarmissionens arbete för ett värdigt liv i en hållbar värld är vår personal den viktigaste tillgången. Många som arbetar i utvecklings- och biståndssektorn har ett stort hjärta och ett driv för att hjälpa andra. Som arbetsgivare söker vi vägar för att på bästa sätt tillvarata dessa drivkrafter och samtidigt bygga en tillitsfull och hållbar arbetsplats. Några av våra verktyg i detta är Great Place to Work, Predictive Index och Inner Development Goals.

GREAT PLACE TO WORK

Great Place to Work®, GPTW, är ett internationellt konsultföretag med fokus på medarbetarundersökningar som Läkarmissionen har samarbetat med sedan 2022. GPTW arbetar med att bistå organisationer inom alla branscher och företagsstorlekar att utveckla sin arbetsplatskultur.

I Läkarmissionens strävan att vara en attraktiv och bra arbetsgivare använder vi GPTW, en av världens största medarbetarundersökningar. Genom denna får vi reda på hur våra medarbetare upplever det att arbeta i vår organisation, vad som upplevs fungera bra och vad som kan förbättras. De fem dimensioner undersökningen belyser är: Trovärdighet, Respekt, Rättvisa, Stolthet och Kamratskap. För andra gången genomfördes medarbetarundersökningen där resultatet, Trust Index, gav Läkarmissionen certifiering som en Great Place to Work-organisation.

INNER DEVELOPMENT GOALS

Sedan Inner Development Goals (IDG) grundades 2020 har Läkarmissionen strävat efter att inkludera dem i arbetssättet för att främja FN:s globala utvecklingsmål. Grundtanken med IDG är att för att uppnå varaktiga resultat behöver vi även söka oss inåt. Om bara sex år ska de globala hållbarhetsmålen vara

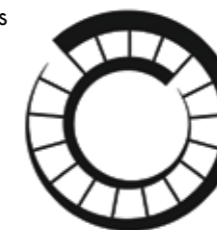

FOTO: LÄKARMISSIONEN

uppfylla och för att nå verklig förändring krävs även ett skifte inom oss människor. Vi ska alla vara medskapare av det nya samhället som växer fram. Ett sådant skifte kan inte toppstyras, vi behöver människor som självständigt kan driva på övergången och det är vad arbetet med de inre målen handlar om. Vi som organisation har insett att den gamla modellen där ledningsgruppen samlar information och verkställer alla långsiktiga beslut inte fungerar längre. Vår överlevnad hänger idag på att kunna delegera strategiskt viktiga beslut ut i organisationen till självledande enheter, där blir arbetet med IDG en viktig del.

STARKA TEAM MED "THE PREDICTIVE INDEX"

Vi arbetar med hjälp av vår partner Euro Academy med "The Predictive Index, PI", ett av världens mest moderna personlighetstester. Testet ger ett stöd i att förstå drivkrafter och motivationsfaktorer.

Resultaten av testerna är till stor hjälp för oss att bygga kompetenta, trygga och drivna team, där våra olika drivkrafter blir till styrkor. På Läkarmissionen använder vi PI både i samband med rekrytering och som ett verktyg för utveckling av medarbetare och ledare. Verktöget ger oss möjligheten att få en bild av hur vår befintliga personal bäst kan kompletteras av de nya som anställs.

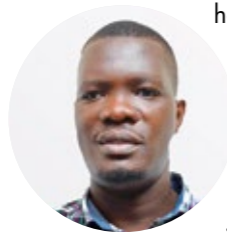

Adaptivt ledarskap för större effektivitet

INOM GLOBALT UTVECKLINGSARBETE finns ett växande behov av flexibilitet, kontinuerligt lärande och förmåga att anpassa sig efter rådande situationer. Att lyssna på och samarbeta nära med lokalsamhällen är helt avgörande för att uppnå långsiktig hållbarhet. För att lyckas med det behöver vi ett ledarskap som är öppet för anpassning och förändringar – ett adaptivt ledarskap.

Denis Semakula, regionchef på Läkarmissionen – adaptivt ledarskap låter som den självklara vägen att gå i teorin, men hur ser det ut i praktiken?

– Adaptivt ledarskap handlar om att erkänna att den kontext vi verkar i är dynamisk och oförutsägbar. Det innebär en ständigt pågående cykel av planering, insatser, reflektion och justering baserat på återkoppling och lärande. Inom utvecklings- och humanitärsektorn kan detta innebära att regelbundet omvärdera behoven hos sårbara befolkningsgrupper, att justera strategier utifrån förändrade omständigheter och att integrera lärdomar i framtida insatser.

Har du något exempel på hur arbetet kan gå till?

– I ett av Läkarmissionens projekt i Sudan skulle vi borra en brunn för att förbättra vatten- och sanitetsförhållandena i en by. Trots att våra geologiska undersökningar visade positiva resultat och vi borrade upprepade gånger, lyckades vi inte hitta någon vattenkälla. Den oväntade utmaningen fick oss att använda adaptivt ledarskap. Trots att vi redan samarbetade med bygemenskapen insåg vi att vi behövde förbättra vårt tillvägagångssätt. Vi bad därför byborna att vara delaktiga i beslutet om var vi skulle försöka borra nästa gång.

”Att vara förberedd för det oväntade innebär att bygga flexibilitet i våra strategier genom att arbeta med olika scenarier.”

– Det här förbättrade inte bara våra chanser att hitta vatten, utan hjälpte också till att minska eventuella konflikter i byn. Genom att involvera det lokala samhället i beslutsfattandet ville vi skapa ett samarbetsklimat och minska risken för problem i projektet.

Det sägs att adaptivt ledarskap fungerar som bäst när det finns en hög nivå av komplexitet och där kontexten är föränderlig, vilket stämmer bra in på många av de bräckliga stater och sammanhang som Läkarmissionen arbetar i. Skulle du säga att vi genom detta redan är väl förberedda för det oväntade?

– Ja, adaptivt ledarskap passar väl för vårt arbete. I utmanande miljöer kan traditionella linjära tillvägagångssätt vara ineffektiva. Att vara förberedd för det oväntade innebär att bygga flexibilitet i våra strategier genom att arbeta med olika scenarier, att regelbundet samla in och analysera data samt vara lyhörda för de föränderliga behoven hos de samhällen vi arbetar för. Läkarmissionens fokus på adaptivt ledarskap är ett sätt att navigera.

De flesta människor har en naturlig motståndskraft mot att leva i osäkerhet, och ändå krävs denna inställning av en organisation som strävar efter att arbeta enligt denna modell. Vad ser du för utmaningar?

– Potentiella utmaningar med att omfamna osäkerhet inkluderar motstånd från personal som föredrar mer förutsägbara miljöer. Det kräver en kulturell förändring inom organisationen och utvecklingen av en mentalitet som värdesätter lärande från misslyckanden och anpassar strategier därefter. Inom Läkarmissionen arbetar vi för att skapa en miljö som främjar lärande, tester, utvärdering och anpassning. Samtidigt är det

FOTO: LÄKARMISSIONEN

Att ha en tydlig förankring i det lokala samhället gör biståndet mer effektivt.

viktigt att det finns utrymme för de negativa känslor som kommer med osäkerheten.

Att flytta beslutsfattandet närmare verkligheten kräver goda förutsättningar och kanske framför allt medarbetare som är redo att driva förändring. Hur kan ledare bäst motivera sina team? Är det genom att ge fältledningen större handlingsutrymme?

– Ledare kan inspirera sina team genom att uppmuntra till lärande och nyskapande. Att erbjuda utbildning om adaptivt ledarskap, främja öppen kommunikation och premiera anpassningsförmåga är viktigt. Genom att ge arbetsledare mandat att fatta beslut och visa förtroende för deras bedömningar, skapas en känsla av delaktighet och ansvar som driver dem att aktivt bidra till att lösa problem.

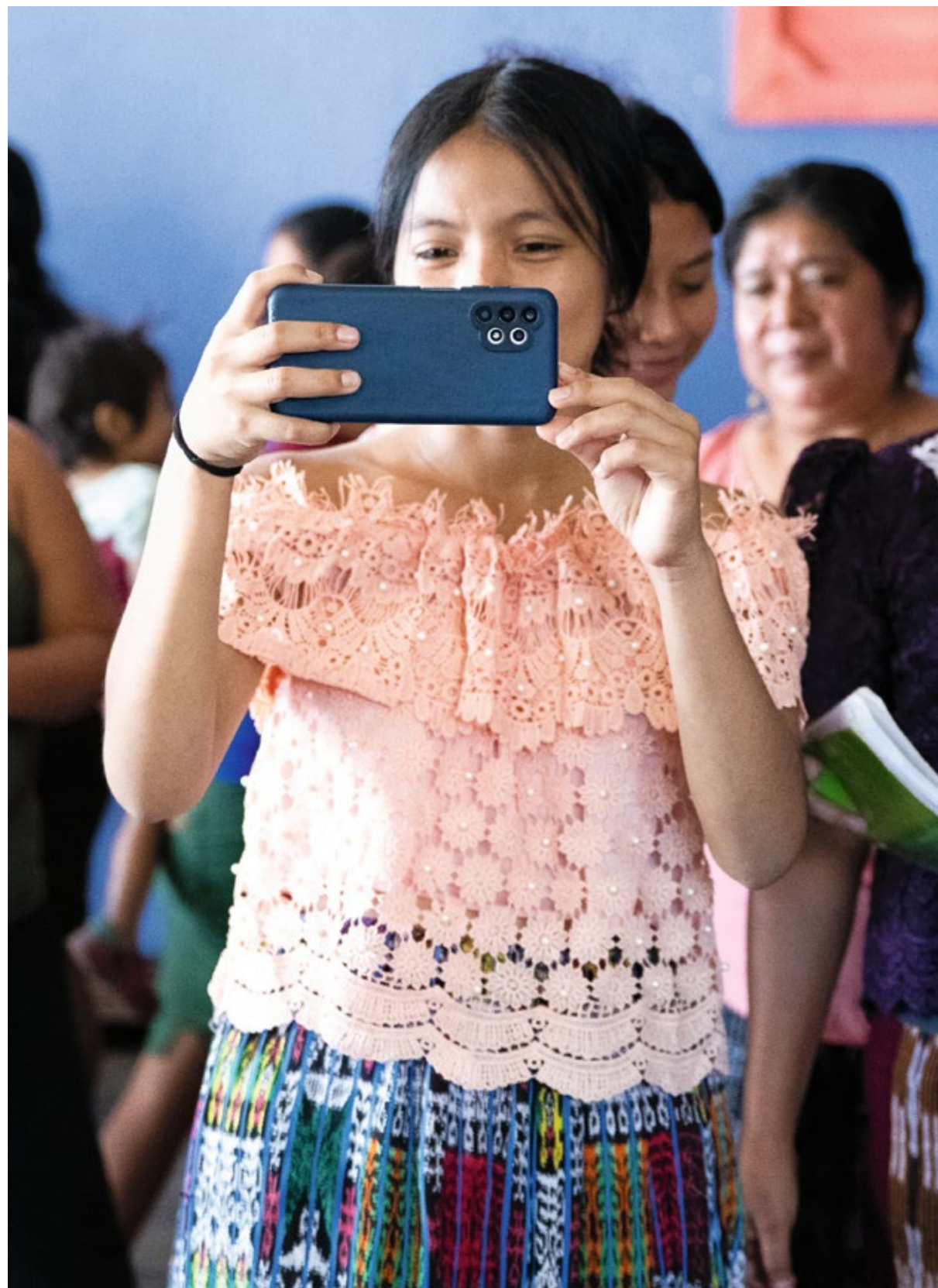

FOTO: ANNA LEDIN WIRÉN

Läkarmissionen har under året förstärkt lärande, innovation och utveckling av nya partnerskap på regional nivå. Ny digital teknik spelar en avgörande roll, inte minst för att ge unga kvinnor en stark position.

Regionala hubbar – arena för mobilisering

FÖR ATT KUNNA OPTIMERA PÅVERKAN, skala upp projekt och samarbeta över sektorsgränser spelar Läkarmissionens hubbar en avgörande roll.

För att möta de utmaningar som den globala klimat-, säkerhets- och hälsokrisen medför, krävs ökat samarbete. Alla samhällets aktörer: akademin, offentlig och ideell sektor samt näringslivet, måste inkluderas.

För Läkarmissionen fungerar de regionala hubbarna som en drivande kraft för förändring och som viktiga knutpunkter för samarbete både internt och externt i olika regioner. Tillsammans med civilsamhälle, näringsliv, akademi och myndigheter arbetar de regionala hubbarna för att skapa testmiljöer, bygga expertis, säkra stöd för innovativa investeringar, främja kompetensutveckling och utveckla nätverk och ekosystem.

”Det ökade trycket för att maximera påverkan och skalbarhet i projekt har tydligt fört det civila samhället närmare både investerare och den privata sektorn.

Detta innebär större betoning på evidens och innovativa lösningar, vilket understryker behovet av samarbete med akademin och forskningssektorn. För att uppnå sina mål är det avgörande att organisationer arbetar för att överbrygga strukturella och kulturella hinder mellan olika sektorer såsom civilsamhälle, näringsliv, akademi och myndigheter”, säger Josephine Sundqvist.

På Läkarmissionen ser man hur Quadruple Helix-modellen, som fokuserar på samarbete över sektorsgränser, blir allt mer relevant. För att nå hållbarhetsmål och säkra långsiktig finansiering krävs det en medvetenhet om behovet av att utveckla nya affärsmodeller och samarbetsstrukturer som främjar innovation och hållbarhet. Genom arbetet i de regionala hubbarna kan organisationen konkretisera och implementera dessa strategier. Det är en viktig del i arbetet med att driva förändring och skapa en hållbar framtid.

PRO BONO-SAMARBETE MED PA CONSULTING

För att möta utmaningar i den ständigt föränderliga omvärlden och stärka innovationskraften har Läkarmissionen inlett ett samarbete med PA Consulting. Tillsammans strävar vi efter att utveckla nya och smartare sätt att agera och erbjuda våra insatser där de behövs som mest.

”Vi har en viktig uppgift i att hjälpa människor i nöd runt om i världen. För att göra våra insatser ännu mer ef-

pektiva och verkningsfulla, behöver vi vara innovativa och anpassningsbara,” säger Josephine Sundqvist, generalsekreterare på Läkarmissionen.

Det ekonomiska läget och de ökade behoven i världen kräver nya lösningar. Genom att dra nytta av digitaliseringen och samarbeta över sektorsgränserna siktar Läkarmissionen på att skapa mer innovativa och långsiktiga metoder.

Samarbetet med PA Consulting inkluderar bland annat stärkande av ledarskapet, främjande av agila arbetssätt och ökad innovationskraft genom hela organisationen. Målet är att Läkarmissionen ska kunna möta dagens utmaningar på ett ännu bättre sätt i arbetet med att göra verklig skillnad för människor i utsatthet.

Ny teknik driver utvecklingen framåt

UNDER 2023 STOD VÄRLDEN INFÖR ÖKADE globala påfrestningar med konflikter och katastrofer, som kriget i Ukraina och accelererande effekter av klimatförändringarna. Innovativa lösningar och samarbeten över akademi, näringsliv, regering och civilsamhälle, blev ännu viktigare för att bygga motståndskraft och hållbarhet.

Läkarmissionen har en lång historia av entreprenörskap och erfarenhet av att bygga starka samarbeten. Nuvarande kriser kräver ökat gemensamt ansvar och innovation. Under 2023 drev Läkarmissionens globala enhet för innovation initiativ och samarbeten för att göra förändringar och förbättringar med stor påverkan.

”Genom att koppla samman människor från olika kontinenter och olika kulturer når vi nya nivåer av innovativa lösningar. Tillsammans skapar vi framtiden!”

Ett starkt fokus för arbetet handlade om att stärka lokalsamhällen genom kvadrupelhelix-samarbeten, vilka involverar civilsamhälle, näringsliv, akademi och regering.

Tillsammans med ovanstående aktörer har Läkarmissionens globala enhet för innovation aktivt bidragit till att adressera komplexa samhällsutmaningar och främja en hållbar och inkluderande utveckling.

Läkarmissionen fortsätter att prioritera entreprenörskap, innovation och samarbete för att uppnå hållbar påverkan. Genom olika partnerskap och innovativa tillvägagångssätt bygger vi motståndskraftiga samhällen och driver utvecklingen framåt.

NÅGRA EXEMPEL PÅ PROJEKT SOM FRÄMJAR GLOBALT SAMARBETE, INNOVATION OCH HÅLLBAR UTVECKLING ÄR:

- I-CAN-initiativet, som utforskade finansiella mekanismer som kontraktfinansiering och koldioxidkrediter.
- Samarbeten med organisationer som Solver X, Spacerpad och Ecobarge för att arbeta med akuta behov som förbättrad vattenåtkomst, sanitet och avfallshantering i flyktingläger.
- Utbildningsinitiativ som Binogi och Cap Gemini Hackathon för att bekämpa utbildningsmässiga ojämlikheter, samarbeten med Zanzibars utbildningsdepartement och

- Healthtech Nordic för ökad tillgänglighet till hälsovård.
- Fokus på social och ekonomisk inkludering genom partnerskap med organisationer som Hiveonline, La difference och Stella Futura. Tillsammans har man främjat utveckling inom livsmedelssektorn, finansiell inkludering och hållbar utveckling.
- Medverkan i evenemang som HealthtechNordic pitch-seminarium och samarbete med Norrskan Foundation för att främja teknologisk innovation och hållbar utveckling.

- Deltagande i nätverk som Africa Innovation Network och SWEACC samt initiativ för att driva innovativa lösningar för krisituationer.

- Sustaid, som Läkarmissionen driver, arbetar utifrån ett innovativt arbetssätt för att överbrygga strukturella och kulturella skillnader mellan näringsliv, civilsamhälle, akademi och myndighet.

FOTO: LÄKARMISSIONEN

Att konvertera bensinbilar till elbilar som drivs med solenergi kan på sikt revolutionera mobiliteten för miljontals människor.

Fordon elkonverteras på plats i Jemen

Jemen är det fattigaste landet i Mellanöstern och rankas 179 av 189 i FN:s ”Human Development Index”, som mäter mänsklig utveckling globalt. Landet har länge kämpat med svår fattigdom, och situationen har förvärrats under det pågående tioåriga inbördeskriget. Den humanitära krisen är omfattande och cirka 18,2 miljoner av de 33 miljoner invånarna är i behov av humanitärt stöd.

Med höga priser på bensin och diesel och begränsad tillgänglighet har landsbygdsbefolkningen svårt att ens lämna sin by. Läkarmissionen stöder ett innovativt projekt för att ge befolkningen nya möjligheter att förflytta sig och samtidigt revolutionera mobilitetssektorn i Jemen – Solar EV Project. Projektet omvandlar befintliga byfordon från bensin till el och använder sedan solenergi för att ladda dem. Detta skapar ett helt utsläppsfritt transportsystem som påskyndar energiomställningen, eftersom varje konverterad elbil tar bort ett äldre bensinfordon från vägen.

I stället för att importera konverterade elbilar används en konverteringssats som gör det möjligt för lokala

mekaniker att utföra konverteringar på platser nära deras hembyar. Det här projektet är inriktat på ett av de vanligaste fordonen i jemenitiska byar, Toyota Hilux lastbil, som är ryggraden i landsbygdstransporterna och förflyttar människor och varor från byn till marknaderna. Genom att använda solenergi kan de konverterade elbilarna laddas med överskottsström från befintliga solenergianläggningar.

Läkarmissionens första pilotfordon med denna konverteringssats färdigställdes i november och visades upp vid klimatkonferensen COP28 i Förenade Arabemiraten, där vägtesterna äger rum. Det konverterade fordonet har redan visat en räckvidd på 180 km på en enda laddning och fälttesterna är planerade att inledas i Jemen i mars 2024. Lösningen kan tillämpas på vilken som helst av de 1,8 miljoner Hilux-lastbilar som finns på landsbygden i ekonomiskt missgynnade länder runt om i världen, vilket ger en verkligt global räckvidd. Slutmålet för Läkarmissionens projekt är att återställa mobiliteten för de bortglömda människorna i Jemen, Afrika och Asien.

Effektiv kommunikation genom digitalisering

UNDER 2023 HAR LÄKARMISSIONEN byggt upp nya digitala systemstöd, dels för vår ekonomiska uppföljning och rapportering och dels som verktyg för hur vi hanterar våra projekt. Det innebär en gemensam ekonomisk rapportering för alla Läkarmissionens verksamhetsländer, vilket resulterar i ökad kvalitet och säkerhet i ekonomiarbetet men också möjlighet att snabbare kunna reagera på händelser i projekten och i omvärlden.

Under 2023 och 2024 inför vi ett nytt verktyg för arbete med den data som våra projekt generar. Det innebär ökad samstämmighet mellan olika typer av projekt och bättre möjligheter att ta fram slutsatser och resultat ur projektdata.

Under 2023 tog vi också utvecklingen till nästa steg genom uppbyggnaden av en ny studio i Etiopien. Det hängivna teamet på Etiopiens landkontor har helt och hållet tagit sig an uppdraget att förverkliga vår digitala vision. Från utveckling av nya metoder och evenemang till färdigställande av en ny studio i Addis Abeba. Studiorna i Stockholm och Etiopien är en viktig drivkraft bakom våra digitala initiativ.

DIGITAL KOMPETENS I AFRIKA SÖDER OM SAHARA

I Afrika har vi arbetat med att bygga upp en stark grund av digital kompetens både internt och hos partner. Våra program fokuserar på områden som säker och sund användning av relevanta plattformar, hantering och analyser av data och stärkta leveranskedjor för utrustning. Digitalisering är ett kapacitetsutvecklingsområde där det krävs större satsningar inom hela sektorn. Här ligger vi steget före och mobiliserar resurser brett.

Dataflödet är en viktig aspekt i vår omvandlingsresa. Vi har tagit de första stegen mot att stärka datahantering och analyskapacitet, vilket gör det möjligt för oss att fatta datadrivna beslut och ge oss en djupare förståelse för våra projektsammanhang. Detta arbete kommer fortsätta och bli mer konkret under 2024. Vi har under året också påbörjat Läkarmissionens AI-resa. På experimentnivå har vi börjat applicera

AI-verktyg på våra interna data för att utforska hur det kan stödja projekt och medarbetare. Detta har varit avgörande för att se till att vår personal är utrustad med de färdigheter och kunskaper de behöver för att lyckas i ett snabbt föränderligt digitalt landskap.

DIGITAL OMSTÄLLNING

Slutligen har det gångna året varit en spännande och utmanande tid gällande våra omvandlingsinsatser. Investeringar i digital infrastruktur, program för digital kompetens, lokala partnerskap, dataflöden och andra initiativ för digital utveckling har alla spelat en viktig roll för vår framgång. Vi är fast beslutna att fortsätta driva innovation och tillväxt genom digital omvandling och är övertygade om att vi kommer fortsätta blomstra under de kommande åren. Vi har också inlett och fortsatt samarbeten i den digitala domänen med flera privata aktörer, bland annat CapGemini och PA Consulting.

FOTO: LÄKARMISSIONEN

Att inrätta studior i Stockholm och Addis Abeba har varit en viktig drivkraft i Läkarmissionens digitala transformation.

FOTO: LÄKARMISSIONEN

Kaffeodlaren Joseline Tuhaise från Uganda berättar om hur hon anpassat sin verksamhet till klimatförändringarnas utmaningar.

DEN DIGITALA RESAN

Tillsammans med We Effect och Sida ledde Läkarmissionen en virtuell resa till bergen i nordvästra Uganda för att besöka kaffebönder från ett jordbrukskooperativ. Målet var att öka besökarnas förståelse, intresse och kunskap för hur man kan använda digitala metoder inom utvecklingsarbeten.

Resan gick bland annat till Joseline Tuhaise, en kaffeodlare i Uganda, där man observerade och diskuterade hur digitala verktyg kan användas för att effektivisera och förbättra olika biståndsprojekt. Den virtuella resan är ett sätt att besöka fältprojekt utan att påverka miljön genom flygresor och koldioxidutsläpp.

Utvecklingen av digitala metoder inom biståndet öppnar upp för nya möjligheter att effektivisera och

förbättra hjälpinsatser på ett hållbart sätt. Genom att minska behovet av fysiska resor minskar man även negativ miljöpåverkan och bidrar till en mer hållbar utveckling.

Läkarmissionen är ledande i Triple Nexus

UNDER DE SENASTE ÅREN har regeringar och internationella aktörer börjat uppmärksamma vikten av fredsbyggande.

Triple Nexus är en strategisk inriktning som handlar om att sammanföra och koordinera insatser inom utvecklingsarbete, humanitär hjälp och fredsarbete. Genom att integrera dessa områden strävar vi efter att skapa ett mer enhetligt och effektivt samarbete när det gäller komplexa utmaningar som konflikter, katastrofer och klimatfrågor. Målet är att uppnå en övergripande strategi för att främja fred, stabilitet och hållbarhet i samhällen över hela världen.

Läkarmissionen är en aktiv aktör inom strategiska nätverk för att utveckla nexusmetoder. Vi har identifierat flera olika typer av nexusansatser, inklusive utvecklings-humanitära, utvecklings-freds- och humanitära-freds-nexusar. Vi är övertygade om att alla aktörer behöver dela erfarenheter och samarbeta för att skapa en stark och hållbar motståndskraft i samhället och vi ser oss som en av de drivande krafterna i det arbetet.

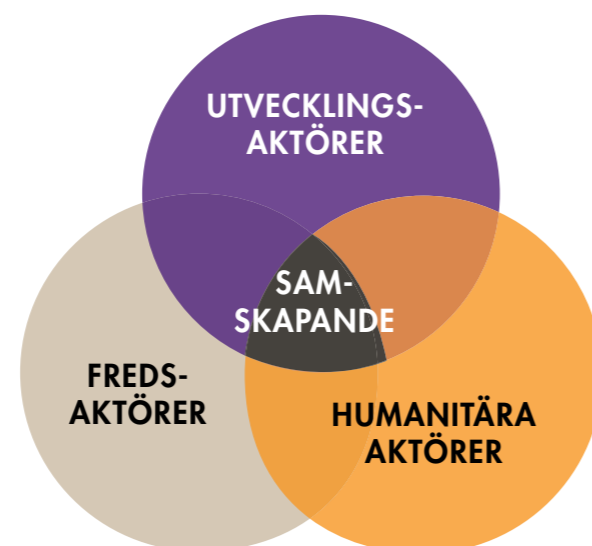

”För att utveckla nya metoder för samverkan mellan humanitära insatser, utvecklingsinsatser och fredsbyggande insatser måste vi samarbeta. Det krävs analys och koordinering för att överbrygga stuprören och bygga hållbar motståndskraft.”

MILWARD MWAMVANI, SAMORDNARE FÖR HUMANITÄRA FRÅGOR OCH TRIPLE NEXUS.

INSATSER OCH SAMARBETEN UNDER 2023

Läkarmissionen har fortsatt att bidra till diskussioner i de olika nätverk vi är en del av, som VOICE-nätverkets Resilience-Nexus Working Group, EU-CORDs Nexus Working Group och Svenska Resiliensnätverket. En central punkt i våra diskussioner har varit behovet av att för givarna sätta tydliga ramar som tydliggör finansieringsmöjligheter för det viktiga arbetet med trippelnexus-metoder. I VOICE-nätverket omfattade diskussionerna budskap som senare delades under European Humanitarian Forum 2024 där Läkarmissionen deltog. Dessutom har en betydande utveckling skett under året med framtagandet av organisatoriska Nexus-arbetsätt och metoder, vilka planeras att publiceras under 2024.

Läkarmissionen är en betydande Triple Nexus-aktör, inom ramen för svenskt utvecklingssamarbete.

FOTO: LÄKARMISSIONEN

Stärkt motståndskraft med lokalt ledarskap

GLOBALA TRENDER VISAR på en ökning av klimatrelaterade katastrofer och det är av stor vikt att vi fortsätter stödja insatser som ökar motståndskraften.

En stor del av de katastrofer som drabbar samhällen på den afrikanska kontinenten kan direkt eller indirekt kopplas till extrema eller oförutsägbara klimatförändringar. Det är därför av största vikt att vi fortsätter stödja insatser som ökar motståndskraften mot klimatkatastrofer. Samhället behöver stöd för att bygga upp förmåga att mildra konsekvenserna av katastrofer, anpassa sig till dem eller göra större förändringar för att hantera de nya förutsättningarna. Under året ökade vi därför våra insatser för att stärka motståndskraften och i Tanzania testas nu en modell som vi har arbetat fram tillsammans med vår partner i Kenya. Genom att samarbeta med andra organisationer som är verksamma inom civilsamhället och medlemmar i Svenska missionsrådet, har vi tagit initiativ till att samordna insatserna för stärkt motståndskraft i Afrika.

Kenya4Resilience är ett nätverk, utvecklat i Kenya, för att utbyta erfarenheter, kunskap, metoder och idéer. Med utgångspunkt i det, har konceptet tagits vidare till flera andra länder i Afrika.

Under en regional workshop om motståndskraft som anordnades av Svenska missionsrådet, Läkarmissionen och Kenya4Resilience i september 2023, konkretiserades drömmen om ett större nätverk i Afrika för utbyte av erfarenheter. Det fick namnet Africa4Resilience. Ett initiativ som syftar till utvecklingen av nationella metoder för att stödja insatser som bygger upp samhällets motståndskraft under svåra tider.

Från och med 2024 kommer Läkarmissionen att vara värd för sekretariatet för Africa4Resilience, CoP och Kenya4Resilience. Ett strategiskt upplägg som hjälper oss att utveckla nätverken i Afrika och koppla samman dem med viktiga aktörer som bidrar till arbetet. Vi litar på att alla aktörer i Quadruple Helix kommer att inse betydelsen av att dela erfarenheter och samarbeta för att skapa en stark och hållbar motståndskraft i samhället. Vi ser också fram emot att samarbeta med ambassaderna i de olika huvudstäderna för att skapa starkare samhällen på den afrikanska kontinenten.

FOTO: DORCAS

En central del av Läkarmissionens arbete är att ge katastrofhjälp och humanitärt stöd vid kriser och katastrofer.

Långsiktighet vid kriser och katastrofer

UNDER ÅRET ÖKADE DE GLOBALA HUMANITÄRA behoven anmärkningsvärt, då över 400 miljoner människor hade behov av humanitärt stöd. Läkarmissionen har fortsatt att svara på de olika utdragna humanitära kriserna både genom egen implementering och lokala samarbetspartner i de olika länderna.

Trots förhoppningar om en snabb lösning har Ukrainakrisen fortsatt att djupt påverka människors liv. Det har skett stora interna förflyttningar inom landet och flyktingströmmarna till intilliggande länder fortsätter.

Läkarmissionen har med oförminskad styrka stöttat vår partner i Rumänien för att erbjuda flyktingar i Bukarest tak över huvudet, grundläggande förnödenheter, kontantstöd och ytterligare socialt stöd. Det är bland annat tack vare bidrag från privata givare i Sverige vi har kunnat erbjuda detta avgörande stöd.

En stor jordbävning ödelade områden i Turkiet och Syrien den 6 februari 2023. Vi inledde snabbt en akutinsats tillsammans med våra internationella partner – Dorcas och Medair. Genom detta samarbete serverade vi varma måltider under 14 dagar, till 660 familjer (3 300 personer) som bodde i tillfälliga bostäder i Aleppo i Syrien. Vi bidrog också till att 15 021 människor fick tillgång till grundläggande förnödenheter (NFI), kontantstöd för flera ändamål (MPCA) samt stöd för psykisk hälsa och psykosocialt stöd (MHPSS). Läkarmissionen värdesätter stort våra internationella partnerskap som har bidragit till livräddande insatser under året.

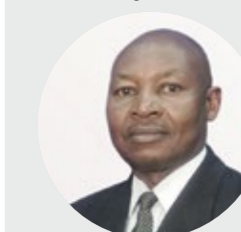
Vi har också fortsatt att arbeta tillsammans med våra egna landkontor. Tack vare finansiering från Europeiska kommissionens verksamhet för civilskydd och humanitärt bistånd (ECHO) inledde vi en livräddande insats bland fördrivna människor i samhällen i västra Niger. Trots ett utmanande säkerhetsläge och en efterföljande statskupp i landet, har vi fortsatt bistå i detta område och tillhandahållit rent vatten till fler än 15 000 personer under året.

Under året blev en redan utmanande operativ miljö i Sudan ännu farligare, i och med ökade och nya stridigheter. Trots många komplexa utmaningar, inklusive evakuering av team till säkrare områden, har vi fortsatt att hjälpa de drabbade samhällena i Sudan. Den rådande situationen har också påverkat Tchad, där våra team har mobiliserat insatser för att hantera den ökade flyktingströmmen som orsakats av kriget.

För att fortsätta tillhandahålla humanitärt stöd av hög kvalitet har vi investerat i kapacitetsutveckling, både genom fortsatt utbildning av våra team i Core Humanitarian Standard (CHS) och genom rekryteringen av en ny humanitär handläggare på vårt globala kontor. Vi fortsätter att bygga upp en stark kapacitet för humanitära insatser för att möta de ökande behoven i våra verksamhetsområden.

RAPPORT – EDUCATION IN EMERGENCIES

Under 2023 publicerade Läkarmissionen en metodöversikt över arbetet med Utbildning vid katastrofer.

Rapportförfattare:
Stephen Mwaura

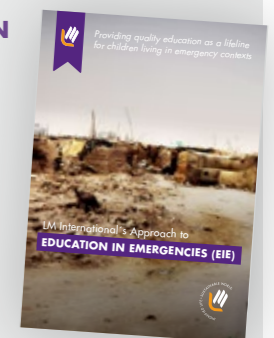

FOTO: TORLEIF SVENSSON

En trygg vattenförsörjning är helt avgörande för att skapa resilienta samhällen. ■

Allt handlar om vatten

I SYDSUDAN ARBETAR LÄKARMISSIONEN med vatten utifrån en helhetssyn där livsmedelssäkerhet, försörjning och förebyggande av könsrelaterat våld tas med i beräkningen för att skapa motståndskraftiga samhällen.

Sydsudan är ett land som står inför många utmaningar som på olika sätt är relaterade till varandra. År av konflikter och politisk instabilitet, i kombination med liten tillgång till hälso- och sjukvård, utbildning, rent vatten och försörjningsmöjligheter, fortsätter att hota det sydsudanesiska folkets motståndskraft. Sydsudan hör också till ett av de tio länder som drabbas värst av klimatförändringarna, där återkommande förödande översvämningar ytterligare förvärrar samhällets möjlighet att delta i småskaligt jordbruk och andra försörjningsalternativ. Läkarmissionen lanserade 2023 ett nytt projekt, tillsammans med IAS Tyskland, med ett integrerat fokus på vatten, livsmedelssäkerhet, försörjning och skydd för att ta itu med några av dessa utmaningar som områdena västra Ekvatoria och norra Bahr El Ghazal står inför.

– Genom att använda vatten som utgångspunkt kan ett borrhål vara mer än bara en källa till rent vatten

för dryck och matlagning. Det skapar möjligheter för människor att använda vattnet även för småskalig plantering av fruktträd och grönsaker nära sina hem. På det sättet ökar man livsmedelssäkerheten och potentiella inkomstkällor”, säger Patrick Anyanzo, Läkarmissionens Food Security and Livelihoods officer.

I många byar i Sydsudan är det kvinnors och flickors ansvar att hämta vatten, vilket kan vara både en tung börda och en farlig promenad genom buskmarker eller skog om närmaste vattenpunkt ligger långt borta. Eftersom rapporter visar att en stor andel av kvinnorna i Sydsudan utsätts för någon form av könsrelaterat eller sexuellt våld under sin livstid, och det förekommer en hög andel barnmisshandel, omfattar projektet också utbildning för kvinnogrupper och barnskyddskommittéer i byarna. Kvinnliga ledare i Yambio har också utbildats i ärendehantering, juridiska tjänster och traumarådgivning.

Nya borrhål räddar liv

LÄKARMISSIONEN HAR ARBETAT MED VATTEN, hygien och sanitet (WASH) i Borena i Etiopien sedan 2012. Arbetet har varit av stor betydelse för människorna i regionen, eftersom Läkarmissionen är den enda aktör som kontinuerligt tillhandahåller rent vatten genom borrning av nya vattenhål.

Under åren 2020-23 drabbades Borena-regionen av en förödande torka som dödade runt 3,5 miljoner boskapsdjur och tvingade många människor att lämna sina hem för ett liv på flykt. I Borena finns idag flera läger för internflyktingar där Läkarmissionen gjort nödsatser och bland annat bidragit med matpaket till utsatta familjer.

Enligt Vattenmyndigheten i Borena finns det idag runt 15-20 aktörer som är verksamma inom WASH-arbete. Bland dessa är det enbart Läkarmissionen som borrar nya hål som förser samhällen och människor

med rent vatten. Av den orsaken är Läkarmissionen den viktigaste aktören, eftersom det avgörande behovet just nu är tillgång till mer vatten. Läkarmissionen borrar cirka 30 borrhål per år vilket går att jämföra med landets Vattenmyndighet, som tillsammans med andra aktörer, borrar enbart tre till fyra borrhål per år. Läkarmissionen har erhållit stor uppskattning från regeringen kring arbetet och det långsiktiga engagemang för människorna i Borena.

Under den senaste torkan var Läkarmissionens arbete livräddande för tiotusentals människor. För närvarande har teamet två borrhåll och urvalet av de byar där man planerar att borra eller renovera brunnar görs i nära samarbete med Borenas Vattenmyndighet.

FOTO: HÅKAN FLANK

Tillgång till rent vatten räddar liv. ■

I varje by som förser med vatten, bildas en vattenkommitté, där vanligtvis över hälften av medlemmarna utgörs av kvinnor. Kommittén beslutar om en avgift som varje hushåll måste betala för att få tillgång till vattnet. Pengarna samlas in, sätts på ett bankkonto och sparas till oförutsedda utgifter. I de fall ett borrhål inte fungerar, kontaktar kommittén Vattenmyndigheten som ordnar med en tekniker för att reparera vattenpunkten. Kostnaden för reparationen betalas då från kommitténs konto. På detta sätt har vattenkommittén i varje by kontroll och kan säkra vattentillgången för sina invånare.

FAKTA: WASH

Vatten: avser dricksvatten som förvaltas på ett säkert sätt. Definieras som: "vatten från en förbättrad vattenkälla som finns på plats, som är tillgänglig vid behov och som är fri från föroreningar".
Sanitet: Anläggningar och tjänster som förebygger sjukdomar som orsakas av kontakt med mänskligt

avfall. Kunskap om vikten av dessa.
Exempel: Rena toaletter, avfallshantering.
Hygien: avser beteenden som kan förbättra renligheten och leda till god hälsa.
Exempel: handtvätt, menstruationshygien.

WASH I SIFFROR

FN:s uppgifter från 2020 visar att :

- 2 miljarder saknar säker vattenförsörjning.
- 3,6 miljarder saknar säker sanitet.
- 494 miljoner tvingas uträta sina behov i det fria.
- 670 miljoner saknar möjlighet att tvätta händerna.

FOTO: MAF

Läkarmissionen samarbetar med organisationen för missionsflygning, MAF, för att distribuera vaccin till otillgängliga områden i DR Kongo.

Vaccin räddar liv i Kongo

NÄR ETT OMFATTANDE MÄSSLINGSUTBROTT drabbade Demokratiska republiken Kongo miste många barn livet. Dock klarade sig provinsen Mai-Ndombe i västra Kongo, där man i tio års tid vaccinerat barn och mammor med stöd från Läkarmissionen, helt från utbrottet.

Ar 2021 gick 25 miljoner barn i världen under fem år miste om vaccinering. I Kongo är barnadödligheten och fattigdomen hög, och staten kan inte erbjuda tillräckligt med stöd för att garantera god hälsovård åt befolkningen. 2022 års mässlingsutbrott i landet drabbade många barn som dog till följd av bristfällig vaccination. Men provinsen Mai-Ndombe, med sina tre miljoner invånare, skiljer sig i statistiken. Inga fall av mässling rapporterades därifrån. Provinsen är lika stor som en tredjedel av Sverige, otillgänglig utan farbara transportvägar. Den enda möjligheten att få in vaccinet är därför via flyg, båt och motorcykel.

Läkarmissionen har under tio års tid tillsammans med Ekumeniakyrkan varit en drivande part i att transpor-

tera vaccin till Mai-Ndombe, som utförs av missionsflyget MAF. Under förra året vaccinerades över 60 000 barn mot tuberkulos, difteri, stelkramp, lunginflammation och mässling. Dessutom fick 70 602 gravida kvinnor vaccin mot stelkramp och difteri. Totalt 20 ton vaccin, sprutor, behållare, informationsmaterial och andra förnödenheter transporterades med flyg till de 14 olika hälsozonerna i Mai-Ndombe.

Vaccinet, vars hållbarhet är beroende av kyla, transporteras vidare med båt eller motorcykel i kylboxar som drivs med solenergi. På vårdcentralerna, som är utrustade med kylskåp drivna av solceller, administreras sedan vaccinet av lokal sjukvårdspersonal till barn under ett år och gravida kvinnor för att ge dem livsviktigt skydd.

Matsäkerhet för bästa hälsoeffekt

ATT KOMBINERA INSATSER INOM HÄLSOVÅRD och jordbruk har visat sig vara framgångsrikt för att bekämpa fattigdom och undernäring. Projektet i distrikten Siaya och Vihiga i Kenya har skapat synergieffekter som gynnar samhällen och människor på lång sikt.

Av de barn under fem år som dog i Kenya 2021, var undernäring den största underliggande orsaken hos 45 procent av barnen. Därför startades ett projekt för att komma åt grundorsakerna till problemen; avsaknad av god hälsa och otillräcklig tillgång på mat. Metoden att kombinera insatser inom hälsovård och jordbruk har använts med framgång i andra byar i Kenya sedan 1999 och har visat sig ha positiva och hållbara effekter. Genom samarbete med vårdinrättningar, lokal sjukvårdspersonal, kyrkor och skolor identifierades två byar, Urundi i Vihiga och Walira i Siaya, som områden med utbredd fattigdom och undernäring.

Arbetet inleddes med att definiera problem och behov genom samtal med olika grupper i byarna. Man talade med kvinnor, äldre, ungdomar, byhövdingar och till exempel personer som lever med HIV. Med större kunskap och förståelse för situationen kunde man planera och genomföra aktiviteter i samförstånd med invånarna.

Nästa steg var att identifiera 150 familjer med undernärda barn och ge målinriktat stöd till dem. Under projektets gång hölls både teoretiska och praktiska kurser för att öka familjernas kunskap och färdigheter inom både hälsovård och jordbruk. För att hjälpa familjerna såg man till att barnen fick tillgång till omfattande hälso- och sjukvård samt vaccinationer. Föräldrarna fick utbildning i hygien, familjeplanering och näringslära. I projektet ingick även erbjudande om HIV-tester, utdelning av myggnät och rådgivning.

Orsaken till att familjerna har otillräcklig tillgång till mat är att de ofta får små skördar, att de äger lite och lågbördig mark samt jorderosion. Klimatförändringar med torka och kraftiga regn har också gett missväxt och matbrist. Under utbildningen har deltagarna fått kunskap om hur man ökar markens bördighet genom

odling av näringsrika grödor och användning av miljövänliga metoder, som kompostering och kvävefixerande buskar. Plantering av jordnötter, bönor, sötpotatis, pumpor och inhemska grönsaker har bidragit till att öka näringen och motståndskraften mot torka i byarna. Getter och hönor har även ökat tillgången på mjölk, ägg och kött i byarna vilket har gett förbättrad kost och alternativa inkomstkällor.

Den gröna transformation som påbörjats genom dessa projekt, har inte bara ökat jordfertiliteten och skördarna. Även livsmedelssäkerheten har förbättrats eftersom tillgången på mat har ökat över tid och blivit mer förutsägbar.

Förutom de direkta hälso- och jordbruksinsatserna har projektet också lett till andra positiva effekter i samhällena, såsom ökad närvaro i skolan bland barnen, etablering av fröbanker och småboskapsfarmar som gett långsiktiga inkomster till familjerna, och stärkt egenmakt för kvinnorna. Det ger hopp om en bättre framtid och förändring för de mest sårbara samhällena.

FOTO: CHARLOTTE ALMKVIST

Att kombinera insatser inom hälsovård och jordbruk har visat sig ha positiva och hållbara effekter.

Tradition möter innovation i Somalia

UNDER 2023 HAR LÄKARMISSIONEN FORTSATT att stötta unga entreprenörer i Somalia via plattformen Somali Innovation Hub (SiHub). SiHub är ett center för social innovation och teknologi som främjar entreprenörskap och ekonomisk utveckling.

Genom att skapa en gynnsam miljö för studenter, entreprenörer och innovatörer, hjälper man till att generera idéer och skapa hållbara affärsmodeller med positiv samhällspåverkan. Insatsen riktar sig till människor i lokalsamhällen i Somalia, särskilt de mest utsatta. Genom att stödja ungdomar att starta egna företag och använda lokala resurser, strävar man efter att inkludera alla i den moderna ekonomin och främja arbete och tillväxt.

SiHub arbetar aktivt med att lyfta och stärka samhällen genom olika aktiviteter och program. De olika initiativen har haft positiva effekter på lokal nivå i Somalia. Genom att fokusera på specifika behov och främja hållbar tillväxt har dessa initiativ spelat en viktig roll.

Tabco-föreningen är ett jordbrukskooperativ som stöts av SiHub. Via dem hålls utbildningar och praktisk träning för lokala bönder kring nya jordbruksmetoder, hållbara odlingstekniker och användning av teknik inom jordbruket. Ämnena under 2023 hölls kring effektiva bevattningstekniker, kontroller av jordhälsan och diversifiering av grödor. En expertis som är nära kopplad till innovation eftersom den gör det möjligt för bönderna att engagera sig i lokalt företagande, vilket främjar ett mer produktivt och hållbart jordbruk, som i slutändan resulterar i ökade skördar.

The Green Society of Somalia (GSS) är ett initiativ som leds av Sadaam Abdirahman, en ung lokal entreprenör. GSS främjar skapandet av gröna jobb genom att etablera kluster för innovationsodling. Genom detta initiativ har SiHub stöttat ett lokalt utbildningscenter i Harfo-distriktet i Mudug-regionen, Puntland, Somalia, i samarbete med Tabco-farmerföreningen.

SiHubs utbildningsprogram 'Digital 4Skills' fokuserar

på att utnyttja möjligheterna som digital transformation erbjuder, med särskild tonvikt på digital marknadsföring. Utbildningen rustar unga med nödvändiga kunskaper för att kunna navigera, och dra nytta av, det digitala landskapet inom områden som online-marknadsföring, annonsering och kommunikation.

Ett utbildningsprogram syftar till att stödja ungdomar att upptäcka och förstå lokala företagsmöjligheter. Genom workshops för social innovation stärker man unga att identifiera och initiera sina egna företag, från e-handelsplattformar och digitala marknadsföringsbyråer till tech-startups.

Man arbetar också med att skapa ett ekosystem för entreprenörer för att ge dem stöd från statliga organisationer, lokala företag och internationella partners. Vidare finns mentorskapsprogram som syftar till att ge unga entreprenörer vägledning och tillgång till finansiering genom olika investerare.

Abdullahi Jamal Abdirahman, är en engagerad 22-årig entreprenör som är fast besluten att överbrygga klyftan mellan nomadiska lokalsamhällen och moderna marknadsplatser. Han startade företaget Makaab Service 2023, efter att ha gått kursen "Understanding Social Innovation and Digital Marketing" hos SiHub.

"Vi vill förena tradition med innovation och främja hållbara levnadssätt för nomadiska samhällen genom kameluppfödning och produktion av kamelmjolk."

ABDULLAHI JAMAL ABDIRAHMAN

FOTO: LÄKARMISSIONEN

Abdullahi Jamal Abdirahman förenar tradition och innovation genom att sälja lokalt producerad honung och kamelmjolk online.

Abdullahis affärsidé är att packa och märka färsk kamelmjolk och lokalt producerad honung och sälja det online. Han kommer från en nomadfamilj vars försörjning varit uppfödning, men efter en svår torka förlorade familjen alla sina kameler och därmed sin försörjning. Idag har han byggt upp sitt företag Makaab Service och finns på Facebook och TikTok. Abdullahi har dragit nytta av digital transformation, han främjar lokal produktion och har skapat arbetstillfällen för fem unga individer i Gaalkacyo, Somalia.

– Vi är specialiserade på att producera högkvalitativ kamelmjolk och använder oss av den kunskap som gått i arv från generationer. Nu försöker vi marknadsföra våra produkter på moderna plattformar. Vi vill förena tradition med innovation och främja hållbara levnadssätt för nomadiska samhällen genom kameluppfödning och produktion av kamelmjolk, säger Abdullahi.

Kunskap att hävda sin rätt i samhället

”VI HAR RÄTTIGHETER” KAN TYCKAS VARA ett nästan självklart påstående i en svensk kontext. Men för invånarna i Sussundenga- och Manicaregionen i Moçambique är de mänskliga rättigheterna en nyvunnen insikt.

Det fjärde hållbarhetsmålet – God utbildning för alla – har ofta beskrivits som en förutsättning för många av de andra målen för en hållbar utveckling, vilket blev synnerligen påtagligt i Sussundenga- och Manicaregionen i Moçambique under Läkarmissionens samarbete med organisationen Alfalit i Moçambique.

Skriv- och läskunnighetskurser och utbildningar i mänskliga rättigheter kombinerat med den medborgarstärkande metoden ”social revision” ledde till förändringar som tidigare var otänkbara. Fler borrhål för brunnar, nya skolor, bättre infrastruktur och ett stärkt civilsamhälle för att nämna några. Till och med graden av för tidiga äktenskap hos unga flickor minskade som konsekvens av byarnas nyvunna förmåga och engagemang att samskapa sin egen framtid genom organiserade påverkanskampanjer.

Många invånare på landsbygden i Moçambique är i dag analfabeter och saknar därför möjligheter att hävda sig gentemot de beslutsprocesser de exkluderas från. Det lämnar fritt spelrum för lokala myndigheter att varken respektera eller efterfölja sina medborgares mänskliga rättigheter vilket spår på marginaliseringen, sårbarheten och fattigdomen hos lokalsamhällena på landsbygden. Krig har ytterligare försämrat möjligheterna till utbildning vilket har drabbat unga flickor och kvinnor särskilt hårt då tidigt barnafödande förhindrar dem från att återgå till skolan.

Social revision handlar om att sänka trösklarna för medborgare att kunna hävda sina rättigheter gentemot skyldighetsbärare. I Sussundenga- och Manicaregionen har skriv- och läskunnigheten använts för att göra just detta.

Sedan 2021 har tio kommittéer bildats och de har blivit navet där byarnas invånare kan delta i meningsfulla samtal om deras gemensamma framtid. Många

från lokalsamhällena i regionerna berättade att de länge känt till de problem som hindrade deras samhällen från att utvecklas innan programmet startades 2021. Men insikten om att ”vi har rättigheter” medgav ett paradigmskifte i förståelsen kring orsakerna till problemen. De var inte naturgivna och olösliga – de var en konsekvens av statlig negligering och lösningen fanns i den politiska kraft som skapades när lokalsamhällena gemensamt hävdade sina rättigheter. Men den innovativa kombinationen av läskunnighetsprogram och social revision skapade inte bara plattformar för kollektiv och inkluderande förändring. För många av kvinnorna var det också en nystart i livet.

– Jag gick med i kommittén eftersom många människors röst är högre än en. Det bästa hittills har varit vår nya gymnasieskola som jag är väldigt stolt över. Genom att förespråka utbildning ger vi hopp och framtid för de yngre generationerna. Jag skulle vilja råda mina systrar som inte gick i skolan tidigare i livet att komma och studera, det är aldrig för sent. Kom och förändra era liv, så en av deltagarna på Alfalits läskunnighetsprogram.

**RAPPORT
SOCIAL AUDIT**
Under 2023 publicerade Läkarmissionen en metodöversikt över arbetet med social revision.

Rapportförfattare:
Beata Fylkner

FOTO: ISABELLA OLSSON

Via den medborgarstärkande metoden social revision kan kvinnor i lokalsamhällena beväpnade med sin nyvunna skriv- och läskunnighet ställa makthavare till svars.

Unga får nya jobb­möjligheter

LATINAMERIKA SOM KONTINENT STÅR INFÖR stora sociala, ekonomiska och miljömässiga utmaningar och civilsamhället har en nyckelroll i att driva på demokratiutveckling och stärkande av mänskliga rättigheter.

Läkarmissionen har sedan tre decennier tillbaka målmedvetet arbetat med utbildning i flera av länderna i Central- och Latinamerika, där befolkningen lever under stora påfrestningar.

– Utmaningarna är många och även om viktiga framsteg har nåtts gällande utbildning inom regionen så är det fortfarande många individer som hamnar utanför, kanske särskilt bland flyktingar och migranter, säger Maria Wählin, regionchef för Latinamerika.

Läkarmissionens partner utbildar vuxna, unga och barn. De kombinerar yrkesutbildningar med viktiga teman såsom ekonomi, samhällskunskap, hälsa och ger alfabetiseringskurser där det finns behov.

– Våra partner förmedlar hopp och ger individer möjlighet att förändra sina liv. Det viktigaste resultatet, och kvittot på att vårt arbete ger effekt, är när vi ser människor få kraft och växa i att kunna utöva inflytande, säger Maria.

Läkarmissionen arbetar genom lokala organisationer som har ett stort förtroende i den kontext de arbetar.

Kursen i entreprenörskap och mötet med läraren Simone gav Girlene en nystart i livet.

Arbetet bygger på att deltagarna i projekten ska känna ägandeskap och att deras engagemang ska vara meningsfullt; det är deltagarnas behov som styr insatsens inriktning. Ett exempel på det är Girlene, deltagare i ett program för entreprenörskap i Brasilien. Under samma period som hon diagnostiserats med bröstcancer fick hon möjlighet att gå programmet som Läkarmissionens partner Ibraema anordnar. Kursen gav henne praktisk kunskap om företagande men också en ny vision för sitt liv.

”När jag fick diagnosen var cancern redan långt framskriden. Jag var hemma och försökte hålla mig sysselsatt med att sälja parfym”, säger Girlene. ”Då fick jag en inbjudan att delta i Ibraema-kursen, det förändrade allt för mig.”

Kursen hjälpte Girlene med sitt företagande och gav henne verktyg för att driva sin passion till en lönsam verksamhet. ”Jag lärde mig om vision, planering, mod och motståndskraft. Jag upptäckte att jag redan var en entreprenör, utan att veta om det.”

SIFFROR LATINAMERIKA

30 587

personer har (direkt och indirekt) tagit del av inkomstbringande aktiviteter av olika slag.

9 434

personer har fått utbildning varav 3 951 är barn, 11 vuxna med funktionsnedsättning och 202 barn med funktionsnedsättning.

FOTO: ANNA LEDIN WIRÉN

Kvinnorna i byn San Antonio i Guatemala har lärt sig om sina rättigheter och är nu med och påverkar frågor i samhället.

Utbildning ger egenmakt

ATT ARBETA RÄTTIGHETSBASERAT INNEBÄR bland annat att stärka människors egenmakt så att de själva kan driva förändring.

Läkarmissionen arbetar med en modell som kallas social revision i Latinamerika och Afrika, som går ut på att invånarna själva får klart för sig vilka rättigheter de har, och kan granska hur staten uppfyller sin del.

Arbetet med social revision sker i distrikt med utbredd fattigdom och statlig försummelse där utbildningsnivån är låg. Även om medborgarna har rätt enligt lag till offentlig information så kan det ändå vara svårt att få fram informationen. Ibland beror det på okunskap från myndigheternas sida, att de inte har strukturer för att bemöta frågor från medborgarna. Men det kan också bero på att de inte vill bli synade och ställas till svars. Social revision lär invånarna vilka rättigheter de har, och ger dem verktyg att utkräva rättvisa. Ett konkret exempel är från byn San Antonio Suchitepequez i Guatemala där våldtäkter och brottslighet stadigt ökat. En bidragande orsak till det är att polisen valt att inte patrullera byn, trots att den ingår i deras upptagningsområde. Några av kvinnorna som var involverade i projektet gjorde en namninsamling i byn som de gick till polisen med.

”Jag var väldigt nervös när vi gick till stationen” berättar Sandy, som är 15 år och dotter till en av deltagar-

na i projektet. ”Men polismannen var snäll, han tog emot namnlistorna, och när vi fick se schemat kunde vi visa att det visst gick att få med vår by där. Så sedan några veckor patrullerar polisen nu även hos oss” säger Sandy stolt.

Social revision utgör grunden för att kunna påvisa de faktiska förhållandena och trycka på för en konkret förändring. Social revision är också centralt för att driva kvinnors och flickors rättigheter i Latinamerika.

FAKTA: SOCIAL REVISION

Social revision är en metod för ansvarsskyldighet, där medborgarna organiseras och mobiliseras för att utvärdera eller granska regeringens arbete och offentliga politiska beslut. Det bygger på hypotesen att när regeringstjänstemännen övervakas känner de sig mer benägna att svara på sina väljares krav, och har mindre incitament att missbruka sin makt. Social revision definieras som en strategi och process för att skapa ansvarsskyldighet och öppenhet i användningen och förvaltningen av offentliga medel.

Omfattande respons för flyktingar i Tchad

TCHAD ÄR ETT AV VÄRLDENS FATTIGASTE LÄNDER och har präglats av årtionden av konflikter. Dessutom tar Tchad emot flyktingar från grannländerna Sudan, Centralafrikanska republiken, Nigeria och Kamerun.

Läkarmissionen är UNHCR:s största samarbetspartner när det gäller vatten, sanitet och hygien (WASH) i Tchad. Vi ansvarar för WASH-projekt i ungefär 80 procent av alla flyktingläger i landet. Dessa inkluderar lägren i N'Djamena med flyktingar från Kamerun, alla flyktingläger i södra delen av landet från Centralafrikanska republiken, flyktinglägren i Bagasola från Nigeria i väster, och flyktinglägren i Darh Sila (Goz-beida) från Sudan. I vissa läger hanterar Läkarmissionen enbart vattenförsörjningen, medan vi i andra läger tar ett helhetsgrepp som inkluderar

vatten, sanitet, städning, belysning med solcellslampor samt utbildning om vikten av god hygien för dem som sköter pumparna.

Haka, en 38-årig kvinna, bor i ett flyktingläger nära huvudstaden N'Djamena tillsammans med sina barn.

”Det värsta är att jag inte kan ge mina barn det de behöver. De har inte ens skor på fötterna,” säger Haka.

I lägret, där tusentals flyktingar från Kamerun bor, är tillgången till rent vatten och sanitära förhållanden vad Läkarmissionen fokuserar på. De gräver brunnar, installerar pumpar, bygger latriner och tillhandahåller solcellsdrivna gatlampor. Dessutom organiserar de städning av lägret, sätter ut papperskorgar och erbjuder utbildning om hygien. Detta görs i samarbete med invånarna i lägret, vilket ger dem möjlighet att tjäna en liten inkomst.

Haka är tacksam över att det finns rent vatten i lägret. Kvaliteten kollas varje morgon. Hon har också en liten trädgård där hon kan odla men den räcker knappt till husbehov. Haka vill egentligen odla för att kunna sälja och tjäna pengar. Hennes stora dröm är att kunna återvända hem.

– Men först och främst är jag mamma. Jag vill att mina barn ska kunna gå i en bra skola, få växa upp och ha ett bra liv. För egen del vill jag arbeta så att jag kan försörja mig och familjen.

475 582

Människor har fått tillgång till rent vatten i Tchad.

FOTO: ABDELWAHAB HASSAN ABTESS

Haka och hennes barn tvingades fly från konflikternas Kamerun, till en tryggare, men ändå osäker och utsatt tillvaro i Tchad.

FOTO: LÄKARMISSIONEN

Akut läge i krigets Sudan

SITUATIONEN I SUDAN ÄR AKUT OCH SÄKERHETSLÄGET är tufft.

Läkarmissionen arbetar i områden där få eller inga andra organisationer verkar.

Vi koordinerar vattenförsörjningen med UNICEF och det handlar om att förbättra livet för den drabbade befolkningen och att motverka en hungerkris.

Sudan, som redan befann sig i en utdragen humanitär kris, drabbades i april 2023 hårt när ett krig bröt ut. Konflikten, som började i huvudstaden Khartoum, spred sig snabbt till andra regioner, och medförde ytterligare ett enormt lidande för befolkningen. Våra lokala team har fördrivits från huvudstaden, vissa lever nu som flyktingar i andra länder och vissa som internflyktingar inom landet. Många byggnader och egendom har skadats, bland annat vårt landkontor som plundrades och förstördes.

Trots alla utmaningar har Läkarmissionen lyckats flytta verksamheten till hamnstaden Port Sudan vid Röda havet. Därifrån har vi kunnat fortsätta vårt arbete, trots den pågående krisen i landet, om än med begränsade resurser och stora svårigheter att nå fram till de hårdast drabbade områdena. Vi är också fortsatt aktiva i Västra Darfur, en region som har drabbats mycket hårt i kriget. Vi är fast beslutna att fortsätta hjälpa dem som är i desperat behov av livräddande stöd.

”Jag har sett saker som jag aldrig kommer att glömma. Livet är hårt och människor lider.”

DENIS SEMAKULA, LANDCHEF FÖR SUDAN.

FAKTA: KRIGET I SUDAN

Kriget fortsätter och Darfur har utsetts till en av de kriser som utvecklas snabbast i världen. Cirka 25 miljoner människor, varav över 14 miljoner barn, behöver nu akut humanitärt bistånd. Mer än 7,4 miljoner människor tros ha flytt från sina hem, vilket gör detta till den största flyktingkrisen i världen just nu. Striderna har orsakat omfattande skador på viktig infrastruktur, bland annat vatten- och sjukvårdsanläggningar.

FOTO: ISABELLA OLSSON

En kontinuerlig skolgång är ett viktigt första steg för att förändra framtiden för unga i utsatta områden i östra Europa.

Unga bygger framtidens Europa

KRIGET I UKRAINA HAR HAFT FORTSATT inverkan på Läkarmissionens prioriteringar och satsningar under året. Arbetet för barn och unga som lever i utsatthet i Ukraina, Rumänien och Moldavien har varit främsta fokus för insatserna i Europa.

Children Care Center, CCC, i Lviv i västra Ukraina är idag en viktig samlingsplats för barn i familjer som flytt kriget inom landet. Läkarmissionen har i många år samarbetat med barncentret, som när kriget bröt ut, fick utökat stöd för humanitära insatser. Verksamhetens fokus är att vara en fristad för barn i utsatthet. Efter skolan kan de komma hit och få hjälp med läxläsning, äta middag (ofta dagens enda riktiga mål mat) och inte minst, få ta del av aktiviteter och gemenskap med andra barn i samma situation. Hundratals familjer har även fått del av matpaket som delats ut till de som behövt extra stöd i krisen. Taras Kobryn är föreståndare;

– Kriget har pågått i två år nu och under hela denna tid har vi varit förenade i vårt engagemang att hjälpa dem som lever i nöd. Vårt mål här på centret är att ge barnen lycka, glädje och hopp även i dessa svåra tider, säger Taras.

LÅNGSIKTIGT ARBETE BLAND ROMER

Socialt utanförskap och fattigdom är svårigheter som präglar romska samhällen runtom i världen. I Europa handlar Läkarmissionens arbete om att försvara de mänskliga rättigheterna för den romska minoriteten och arbeta för inkludering i lokala samhällen. Med effektiva partnerskap når man bättre resultat och under 2023 stärkte Läkarmissionen sitt samarbete i Europa med Filadelfia och Strömbergsstiftelsen.

Projektet "A Better Home" i Rumänien, i byn Bughea de Jos, är ett glädjande exempel på när långsiktigt arbete gett resultat. Byn ligger isolerad och saknade tidigare vägar, el och vatten och över 40 procent av barnen gick inte i skolan.

Människorna befann sig i en fattigdomsspiral som var svårt att bryta. I en kontext där få barn fullföljer hög-

stadiet, eftersom många gifts bort redan i 14-15 års åldern, blir därför en kontinuerlig skolgång ett viktigt första steg mot integrering på arbetsmarknaden.

Under 2023 gick Carmen, som första tjej någonsin i byn, ut gymnasiet och fem andra ungdomar följde hennes exempel. Förändringen som skett i hela byn är talande. Av byns 120 barn går alla i dag i skola, el finns installerad liksom kommunalt vatten. Av 200 familjer i byn har idag 64 personer arbete. Florin Ianovici är föreståndare för Liv & Ljus som är Läkarmissionens samarbetsorganisation och som står bakom arbetet. Modellen för att långsiktigt inkludera genom utbildning finns nu även i Moldavien.

– Vill man ha förändring så är det barnen man måste börja med. Nyckeln är att hitta några unga som är villiga att kämpa för sina rättigheter. De i sin tur kommer att påverka resten. Det är en process som tar tid, och som kräver mycket tålamod, men det är vad som kommer att förändra människor över tid, säger Florin.

I Bukarest arbetar Liv & Ljus med ungdomar, både förebyggande och behandlande, på sitt barncenter. Barn som levt på gatan återintegreras i samhället genom olika insatser. För dem som varken har släktingar eller får en fosterfamilj, erbjuds en plats på centret. Där arbetar man med att bygga upp barnens tillit och självkänsla och erbjuda verktyg såsom utbildning, arbete och sparande för att de successivt ska kunna slussas ut i samhället igen och klara sig själva.

"Vårt mål här på centret är att ge barnen lycka, glädje och hopp även i dessa svåra tider."

TARAS KOBRYN, FÖRESTÅNDARE CHILDREN CARE CENTER

Holistisk vårdmodell på export till Ukraina

GEMENSAMT FÖR KRIG OCH KONFLIKTER är det sexuella våld som drabbar tusentals kvinnor, män och barn som följd. I Ukraina arbetar Läkarmissionen med att stödja överlevare av sexuellt våld och erbjuda dem hjälp enligt den holistiska vårdmodell som man under lång tid utvecklat och arbetat med i DR Kongo.

Överlevare i Ukraina vittnar om att de suttit fängslade i många år, som krigsfångar i de ryskockuperade områdena, där de utsatts för omänsklig behandling i form av tortyr och sexuellt våld. Andra har nyligen drabbats av ryska truppers övergrepp efter ockupationen av deras byar. Under det senaste året har Läkarmissionen fortsatt sin insats för att stödja överlevare av sexuellt våld i Ukraina, genom samarbete med Dr.

Denis Mukwege Foundation som har exporterat och implementerat den holistiska vårdmodellen i landet.

Innan krigets utbrott 2022 kom majoriteten av rapporterna om sexuellt våld i Ukraina från internationella människorättsorganisationer.

”För att vara ärlig så kände sig den ukrainska regeringen inte bekväma med att prata om problemen med sexuellt våld. Orsaken var att den ukrainska armén stod för hälften av övergreppen”, säger Feder Dunebabin, ansvarig för Dr. Denis Mukwege Foundation i Ukraina.

Idag är regeringens fokus på dessa problem betydligt större och data samlas in på ett mer omfattande sätt. Men, för varje fall som rapporteras, går det tio fall som inte rapporteras. Mörkertalet är stort, speciellt när det gäller män som överlevt sexuellt våld.

Ukraina har redan ett välutvecklat sjukvårdssystem och ett flertal organisationer som arbetar för att bistå överlevare. Dr. Denis Mukwege Foundation identifierar och stödjer dessa aktörer och organiserar workshops för både privata och statliga vårdgivare och lokala myndigheter, inklusive polis och socialtjänst, med syfte

FOTO: LÄKARMISSIONEN

Tillsammans med Dr Denis Mukwege exporterar Läkarmissionen arbetsmetoder och lärande från DR Kongo.

FAKTA: HOLISTISK PERSONCENTRERAD VÅRDMODELL

Den unika vårdmodell som är grunden i behandlingen av överlevare av sexuellt våld är utvecklad av Dr. Denis Mukwege och Panzi-sjukhuset i DR Kongo efter att man i över 20 år behandlat kvinnor och flickor med svåra fysiska och

psykiska skador efter våldtäkt. Modellen utgår ifrån fyra pelare och identifierar de grundläggande behoven hos överlevare för att kunna läka; medicinsk behandling, traumabehandling, juridisk- och socioekonomisk

hjälp. Modellen har, förutom i Kongo, implementerats i Rwanda, Burundi, Kenya och sedan 2022 i Ukraina via Dr Denis Mukwege Foundation som Läkarmissionen är med och stöttar.

FOTO: MARTINA HOLMBERG

Här läker sårerna. I DR Kongo har man länge arbetat utifrån en holistisk vårdmodell för överlevare av sexuellt våld, som nu exporterats till Ukraina.

att utbilda dem i att förstå de särskilda behoven hos överlevare av sexuellt våld och främja samarbete.

Ofta har våldtäkterna inträffat för lång tid sedan, eftersom många överlevare hållits i fångenskap i många år. Den största utmaningen, speciellt i små byar, är att få överlevare att anmäla och rapportera brotten trots rädsla och stigma. Därför är mobila team som kan nå ut till avlägsna områden där tillgång till vård är begränsad, avgörande.

– Vårt fokus är att identifiera överlevare, ge information och erbjuda dem hjälp. Ofta i form av transport, så att de kan få tillgång till den vård som finns i de större städerna, säger Feder Dunebabin.

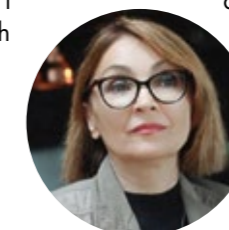
För att läka från det trauma som de har utsatts för krävs en integrerad vård som inkluderar medicinsk behandling, traumahantering, juridiskt stöd och försörjningshjälp. Många överlevare och deras familjer behöver hjälp med att återupprätta relationer. Det kan innefatta att återfå kontakten med sin partner eller

mammor och barn som behöver hjälp att knyta an efter många år åtskilda.

En viktig del i arbetet är därför att också stötta SEMA, nätverket för överlevare av sexuellt våld i Ukraina. Att dela sina upplevelser med andra som genomgått snarlika trauman, är ett behov och en viktig del i läkandeprocessen för överlevare av sexuellt våld, enligt den holistiska vårdmodellen.

För Liudmyla, en tidigare krigsfånge i Luhansk, var stödet från SEMA avgörande för att återfå styrka och förlorad identitet efter tre år i rysk fångenskap där hon utsatts för tortyr och sexuellt våld. Idag arbetar Liudmyla själv med att besöka landets olika regioner och informera om den hjälp SEMA kan erbjuda överlevare.

– När du utsatts för detta våld, förlorar du dig själv. Du vet inte längre din plats i samhället. Men efter mitt första möte med nätverket insåg jag att jag behövde stödet från andra kvinnor som hade överlevt liknande trauman. Att se deras styrka gav mig kraft att gå vidare från den mardröm jag upplevt, säger Liudmyla.

Liudmyla Huseinova

Stärkt sjukvård med cirkulär ekonomi

GENOM EN INNOVATIV KEDJA AV ÅTERBRUK finansierar begagnade kläder från Sverige livsavgörande sjukvårdsutrustning i delar av världen med begränsade resurser. För snart 25 år sedan startade Läkarmissionen och Erikshjälpen tillsammans Human Bridge.

Varje dag rullar 20 ton textilier in i depån hos Human Bridge. Totalt samlas 13 000 ton årligen in från de gröna insamlingsbehållarna runt om i Sverige. Begagnade kläder och textilier som här återbrukas och uttrangerad sjukhusutrustning som samlas in från svenska sjukhus, det görs i ett enda syfte; att möjliggöra bättre sjukvård i de länder i Afrika och Östeuropa där resurserna är små.

– 80 procent av textilierna återbrukas, 13 procent av dem återvinns som textil, som till exempel torcktrasor för industrin eller blir till energi. De bekostar sedan vårt sjukvårdsbistånd. Så kläderna gör nytta två gånger, säger Robert Bergman, direktor för Human Bridge.

FOTO: SARA MAC KEY

Oli Joof sorterar de nya kläderna som skänkts av svenska retailföretag, på Human Bridge depå.

Till depån utanför Vetlanda i Småland skänks rullstolar, röntgenapparater, hjärtstartare, sjukhussängar och annan livsavgörande apparatur från kommuner, företag och hälften av alla regioner runt om i Sverige. Varje år skickas totalt cirka 110 sändningar till länder i Afrika och Östeuropa. Till Ukraina har Human Bridge skickat en lastbil med sjukvårdsutrustning och material för vården, varannan vecka, året runt i 20 års tid. Sedan kriget startade har man i stället skickat en lastbil varje vecka. Utöver det, distribuerade man under året 270 ton mat, inköpt och förpackat lokalt i Ukraina.

I lagerhyllor står sjukvårdsutrustning staplad från golv till tak, redo att transporteras för att till sist hamna där de kommer att göra avgörande skillnad för människor. Men innan dess måste utrustningen sorteras, lagerföras, genomgå rutiner för kontroll, rengöras och testas i någon av verkstäderna för att få märket 'Godkänt av Human Bridge' klistrat på sig.

– Varje maskinteknisk utrustning, som exempelvis EKG, narkosutrustning eller hjärtstartare måste levereras med en manual på engelska och menyerna måste vara omställda till engelska. Att det som levereras ut är i topptrim är en hederssak, säger Jörgen Münther, maskintekniker på Human Bridge.

Sedan 2003 har man samarbetat med Stadium som skänker varma kläder, och som sedan kriget bröt ut, skickats direkt som bistånd till Ukraina. Genom åren har andra företag som Gina Tricot, Nelly, Scorett, Tiger of Sweden, Peak Performance och Gekås följt samma exempel med att skänka nya varor som inte längre kan säljas.

Operationstänger ligger i märkta lådor och kärl i aluminium står staplade i högar på lagret. "Gyn examination kit", står det skrivet på inslagna, blå paket

FAKTA: HUMAN BRIDGE

- Human Bridge bildades 2001 av Läkarmissionen och Erikshjälpen och finansierar sitt biståndsarbete genom återbruk och försäljning av textilier.
- Man är den största aktören för insamlande av begagnade kläder i Sverige genom de 2500 behållare som finns utplacerade runtomkring i landet.
- Human Bridge driver 12 secondhandbutiker och har avtal med hälften av sjukvårdsregionerna i Sverige kring återbruk av uttrangerat sjukvårdsmaterial som annars skulle slängas.
- Textilierna som samlas in skickas till Human Bridges egna secondhandbutiker och säljs till två sorteringsbolag i EU som sorterar dem innan majoriteten av dem skickas till butiker i Europa och Kenya.
- Sjukvårdsmaterial skickas till Ukraina, Moldavien, Grekland, Rumänien, Etiopien, Tanzania, Kongo, Somaliland, Somalia, Sیرerra Leone och Burkina Faso

Från den 1 januari 2025, åligger det alla kommuner i Sverige att ha separat insamling av textilier.

FOTO: HUMAN BRIDGE

Att få tillgång till sjukvårdsutrustning innebär en avgörande skillnad i människors liv.

som ligger prydligt i glasskåpen. Sjukhus i Kongo, Tanzania och Etiopien är destinationerna för dem.

– Sjukhusen har den medicinska expertisen, men saknar utrustning. Vi hjälper dem att höja standarden på sin vård genom att utrusta dem med basutbudet. Det ger dem möjlighet att själva kunna köpa in den mer avancerade utrustningen och med den få tillgång till garantier, utbildning och underhåll, säger Robert Bergman.

Förutom den direkta effekten för patienter, bättre

vård, har även andra positiva bieffekter kommit av att långsiktigt förse sjukhus som har små resurser, med sjukvårdsutrustning.

– Tidigare hade vissa sjukhus, särskilt på landsbygden, svårt att locka läkarstudenter till sin praktik på grund av knapp och ibland obefintlig utrustning. Men nu är det tvärtom, tack vare att sjukhusen är bättre utrustade. Läkarna har efter praktik på de sjukhus vi stöttat länge, också lättare att få arbete eftersom de har mer kompetens. Man har till och med talat om att färre läkare lämnar vissa länder, säger Robert Bergman.

Partnerskap och nätverk

FÖR LÄKARMISSIONEN ÄR PARTNERSKAP med olika aktörer och medlemskap i olika påverkansnätverk en viktig del av verksamheten. Här presenterar vi några olika exempel.

Läkarmissionen är med i flertalet strategiska nätverk och plattformar såsom Concord Sweden och Concord Europe, VOICE network, Svenska missionsrådet (SMR), EU-CORD och Core Humanitarian Standard Alliance (CHS). Dessa nätverk, tillsammans med vår lokala närvaro, borgar för en ökad flexibilitet både på nationell och internationell nivå och utgör en plattform för effektivt samarbete och finansiering.

FOTO: LÄKARMISSIONEN

UNHCR

UNHCR är FNs flyktingorgan som räddar liv och kämpar för flyktingars rättigheter. Under 2023 expanderade och stärktes Läkarmissionens partnerskap med UNHCR och de kom att utvecklas till Läkarmissionens största givare och internationella partner, med ett stöd till Läkarmissionen på totalt drygt 80 miljoner kronor. Partnerskapet hämtar sin bäring i Läkarmissionens partnerpolicy, globala policy samt UNHCRs globala strategiplan för perioden 2022–2026. På grund av inbördeskriget och krisen som bröt ut i Sudan i april 2023 utlöstes som konsekvens en enorm flyktingkris som medförde att tillgången till vatten blev akut i hela Sahel regionen. Under våldsamma strider tvingades över åtta miljoner människor på flykt inom Sudan och till Sudans grannländer, primärt Tchad där Läkarmissionen samverkat med UNHCR inom ramen för 17 flyktingläger. Flera internflyktingar har utsatts för omfattande övergrepp och sexuellt våld. De flesta flyktingar som UNHCR och Läkarmissionen stöttat under 2023 har varit kvinnor och barn som flytt för sina liv, dels till grannlandet Tchad men även inom Sudan. Centralt för partnerskapet har varit att säkra skydd av

sårbara flyktinggrupper, att säkra egenmakt och delta-gande för människor på flykt samt deras möjlighet att säkra sin rättighet av tillgång till vatten och sanitet som i förlängningen ger mattillgång och möjliggör utbildning och försörjning.

UNICEF

UNICEF är en central och stor givare och partner till Läkarmissionen. Tillsammans arbetar Läkarmissionen och UNICEF med att stärka barns rättigheter inom ramen för hela Triple Nexus-arbetet, inkluderat inom ramen för flickors utbildningsrättigheter. Läkarmissionens långvariga partnerskap med UNICEF sträcker sig över både land- och regiongränser. Vi arbetar i nära partnerskap på landnivå i flertalet afrikanska länder för att säkerställa alla människors rätt till utbildning och WASH. I länder som Sudan koordinerar och leder Läkarmissionen WASH-samordningen för hela den humanitära sektorn. På global nivå samverkar vi med UNICEFs huvudkontor i New York och Stockholm för att driva frågan om ett starkare fokus på digitalisering och innovation i det internationella utvecklingsarbetet. Som en del av UNICEFs styrgrupp för global barnhälsa, tillsammans med bland andra Utrikesdepartementet, Sida och Karolinska Institutet, samarbetar vi även kontinuerligt inom Sveriges gränser för allas rätt till hälsa. Samarbetet i Sverige innefattar även ett bredare opinionsarbete för att ge hälsa, utbildning och funktionalitetsfrågorna större plats i det svenska biståndet.

FOTO: LÄKARMISSIONEN

FOTO: LÄKARMISSIONEN

Denis Semakula framför EU-parlamentet i Bryssel under EUs humanitära högnivåmöte.

ECHO

Genom åren har vi i vårt eget humanitära arbete bidragit till livräddande insatser med stöd av viktiga institutionella givare. ECHO är en sådan avgörande bidragsgivare till vårt arbete i olika länder i Afrika. Insatserna har genomförts inom ramen för FPA 2014 och tidigare ramavtal. I slutet av 2020 tilldelades Läkarmissionen dock det nya partnerskapscertifikatet (2021–2027). Under 2023 har Läkarmissionen intensifierat dialogen med ECHO både på central nivå i Bryssel och på landsnivå, särskilt för EU-delegationerna för Tchad, Etiopien, DR Kongo, Niger, Sudan och Sydsudan.

I humanitära kriser i de länder där vi bedriver verksamhet och samarbetar med lokala partner, ser vi att ECHO spelar en nyckelroll när det gäller att bidra till vår livräddande verksamhet. Genom ett sådant engagerat stöd blev de viktiga resultaten i Diffa-regionen i Niger möjliga. Där lyckades vi tillhandahålla hållbart dricksvatten i stor skala och stödja flyktingar, internflyktingar och värdsamhällen. Genom vårt deltagande i ett konsortium i Sudan, som stöder fortsatta utbildningstjänster även i konfliktsituationer, har vi bidragit till utbildning i nödsituationer.

Detta är några av de många insatser som har gynnats av direkt eller indirekt ECHO-stöd, inklusive Humanitarian Air Services (ECHO-flygningar). ECHO fortsätter att vara en viktig partner för vårt humanitära genomförande och vår politiska dialog. Vi är övertygade om att detta partnerskap kommer att växa sig starkare för att stödja de utsatta samhällena och för att vi tillsammans ska kunna gå vidare när det gäller planering av program för lokalisering av humanitärt bistånd och

sektorsövergripande humanitära partnerskap. Läkarmissionen är fortfarande fast beslutna att genomföra ett principiellt humanitärt arbete med det stöd vi får från våra engagerade partner såsom ECHO.

EU-CORD

EU-CORD är ett etablerat nätverk inom EU som samlar 26 europeiska civilsamhällsorganisationer med utvecklings- och humanitär profil som är baserade på en kristen värdegrund. Målet är att tillsammans skala upp för större insatser inom utveckling och hum, att påverka inriktningen när det gäller EU-bistånd, att sprida kunskap om EUs roll som biståndsaktör och att öka medlemsorganisationernas förmåga att söka EU-stöd. Genom samarbetet får alla möjlighet att ta del av den omfattande kunskap som finns hos medlemmarna, i syfte att utveckla och stärka varandra. Nätverket arbetar aktivt med ömsesidig kapacitetsuppbyggnad och lärande.

Läkarmissionen har varit med från grunden och byggt upp EU-CORD, och finns även representerat i ledarskapet genom representation i styrelsen och i styrgrupper. Läkarmissionen ser EU-CORD som en stark arena för bredare samverkan och för att stärka lokalisering-agendan inom EUs bistånd. Ute i länderna där Läkarmissionen driver projekt och program satsar EU-CORD på att bygga landforum för nätverket i syfte att facilitera starkare partnersamarbeten och ge ökad kapacitet att snabbt kunna agera i samband med humanitära katastrofer runt om i världen. Läkarmissionen är ledande för forumet i Etiopien, Sydsudan, Uganda och Kenya.

SVENSKA MISSIONSRÅDET, SMR

Läkarmissionen är aktiv medlem i Svenska missionsrådet som idag består av 30 medlemsorganisationer och kyrkor i det svenska civilsamhället. SMR arrangerar mötesplatser och kapacitetsstärkande insatser i syfte att främja ökad dialog och ömsesidigt lärande inom svenskt utvecklingssamarbete. SMR vidareförmedlar även finansiering till Läkarmissionen inom ramen för CSO-strategin, Strategin för Information och Kommunikationsstrategin.

Läkarmissionen medverkar inom ramen för DDR och resiliensbyggande, driver dialogen för en grön omställning och transformation och är en aktiv part i

Kenya4Resilience, ett resiliensnätverk som har sin bas i Kenya men även koordineras på global nivå inom ramen för SMR-nätverket.

Läkarmissionen har under året varit representerad i SMRs styrelse och utvecklingsutskott. Vi har även bedrivit ett systematiskt och strategiskt påverkansarbete för ökad andel inom CSO-anlaget som prioriteras till resiliensbyggande, fragila stater och miljö/klimat och utöver det bedrivit påverkansarbete för ett stärkt ungdomsperspektiv med bas i reformagendan för Unga, Fred och Säkerhet (YPS).

FOTO: ANNA LEDIN WIRÉN

Genom samarbetet med SMR har Läkarmissionen fokuserat på ett stärkt rättighetsperspektiv, inte minst för barns rättigheter som är prioriterat i svenskt utvecklingssamarbete.

SIDA

Sida är Sveriges bistandsmyndighet med uppdraget att bidra till bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck. Sidas vision är varje människas rätt och möjlighet att leva ett värdigt liv. Under året har vi förstärkt partnerskapet med Sida på flera fronter. Vi har initierat och rullat ut ett globalt program för sociala rättigheter och utbildning i Latinamerika och Afrika söder om Sahara.

Vidare har Läkarmissionen genom Gemensamma Åtaganden (GÅ) bidragit till ökad policydialog och samverkan mellan utlandsmyndigheterna i de länder där Läkarmissionen verkar och det civila samhällets aktörer med bas i Sverige. Läkarmissionen arrangerade under Sidas CSO-forum 2023 ett rundabordssamtal om nexus inom ramen för regeringens CSO-strategi.

Läkarmissionen har också varit en viktig partner till Sida i genomförandet av Sverige i världen – en central policy och påverkansarena under Almedalsveckan. Under 2023 fasade Sida ut sitt kommunikationsstöd till Läkarmissionen som en del av reformagendans nya prioriteringar. Inom ramen för det humanitära biståndet har Läkarmissionen med kapacitetsstärkande finansiering fortsatt kunna genomföra fördjupande CHS- (Core Humanitarian Standard) workshops för samtliga ledare och chefer inom Läkarmissionens landkontor i Afrika söder om Sahara, och företrädare för lokala partnerorganisationer inom samma region.

Läkarmissionen bidrog även med ett aktivt deltagande tillsammans med Sida under European Humanitarian Forum i Bryssel i mars 2023, som arrangerades av

FOTO: LÄKARMISSIONEN

Josephine Sundqvist, generalsekreterare Läkarmissionen och Sofia Breitholtz, CEO Reach4Change, framför Sidas arena i Almedalen, "Sverige i världen".

den svenska regeringen inom ramen för ordförandeskapet inom EU.

Läkarmissionen har även implementerat flertalet effektiva insatser i syfte att bidra till stärkandet av ett mer pluralistiskt och demokratiskt civilsamhälle med finansiering från CSO-strategin i Guatemala, Niger och Moçambique. Inom ramen för CSO-strategin har Läkarmissionen även under 2023 aktivt integrerat påverkansarbete som en naturlig del av samtliga insatser. Inom ramen för detta arbete har flertalet lärande seminarier arrangerats i Läkarmissionens digitala studio där Sida medverkat, metodpublikationer har publicerats, inte minst vad gäller social revision. I tillägg har Läkarmissionen vidareutvecklat samarbetet med Sida och We Effect inom ramen för digital transformation där en digital resa till Uganda och Etiopien arrangerades under hösten 2023.

STEP 4 LIFE

Step 4 Life är samlingsnamnet för Läkarmissionens flaggskeppsinitiativ, som är utformat för att överbrygga den akademiska världen med de viktiga områdena för utveckling och humanitära insatser. Programmet är inriktat på att påskynda Agenda 2030 och investerar i nästa generation av framväxande unga ledare. Det erbjuder fördjupande upplevelser som ger ungdomar de verktyg de behöver för att på ett effektivt sätt bidra till våra gemensamma globala mål.

FOTO: LÄKARMISSIONEN

Tapiwa och Gaia är två av deltagarna i Läkarmissionens initiativ Step 4 Life 2023.

Hälsa centralt för en hållbar utveckling

GOD HÄLSA ÄR EN GRUNDLÄGGANDE förutsättning för människors möjlighet att leva ett värdigt liv i en hållbar värld och att kunna vara med och bidra till samhällets utveckling. Människors hälsa påverkas av ekonomiska, ekologiska och sociala faktorer och Läkarmissionens förhållningssätt till hälsa är holistiskt och omfattande.

Hälsoproblemen världen står inför är akuta och omfattande. Ohälsa beror ofta på orsaker som ligger utanför hälsosektorns kontroll. Det kan handla om miljöförändringar, brist på näringsrik mat, fattigdom och naturkatastrofer. En majoritet av alla små barn som dör gör det på grund av brist på vatten och sanitet.

Bara en tredjedel av världens befolkning har tillgång till grundläggande hälsovård, och tillgången är ojämn och kostsam. Att människor har svårt att få tillgång till vård kan bero på att de inte kan ta sig till en vårdinrättning, brist på utbildad vårdpersonal eller att de inte har råd. Särskilt hårt drabbas människor som lever i fattigdom, i konfliktområden, på landsbygden eller som tillhör särskilt utsatta grupper.

Trots att mödra- och barnadödligheten har minskat dör miljoner kvinnor eller nyfödda barn i samband med graviditet och förlossning varje år. Majoriteten av dem är liv som hade kunnat räddas med hjälp av kunskap och bra vård. De allra flesta dödsfall i samband med förlossning sker i låginkomstländer och lägre medelinkomstländer.

Läkarmissionens förhållningssätt till hälsa utgår från mål 3 av de globala målen: god hälsa och välbefinnande för alla. Hälsa handlar inte bara om frånvaro av sjukdom, utan också om en holistisk uppfattning av välbefinnande som omfattar fysisk, mental och social hälsa. Genom vårt globala arbete och våra samarbetspartner arbetar vi för att utveckla och stärka hållbara hälsosystem. Vi arbetar för att erbjuda tillgång till högkvalitativ sjukvård och hälsofrämjande insatser, såväl som att adressera de strukturella orsakerna till hälsoproblemen.

Läkarmissionen arbetar med de sociala, ekonomiska och miljömässiga grunderna för hälsa. Vi strävar efter att minska ojämlikhet genom att ge tillgång till utbildning, jämställdhet och verktyg för självförsörjning, samtidigt som vi arbetar med hållbarhet och klimatfrågor.

Genom fokus på mänskliga rättigheter strävar vi efter att skapa förutsättningar för alla att leva ett värdigt liv i en hållbar värld. Vi tror på en inkluderande och hållbar modell för utveckling, där hälsa är en central del av att bygga starka och motståndskraftiga samhällen.

Genom att driva förändring och innovation inom hälsoområdet, och genom att samarbeta med andra organisationer och aktörer, ska vi tillsammans uppnå målen för hållbar utveckling och skapa en värld där alla människor har möjlighet att leva ett hälsosamt och meningsfullt liv.

RAPPORT - GOOD HEALTH AND WELLBEING

Under 2023 publicerade Läkarmissionen en metodöversikt över arbetet med God hälsa och välbefinnande.

Rapportförfattare:
Pontus Danforth

FAKTA: SIFFROR I URVAL

876 394 personer har nåtts av våra egenimplementerade insatser under 2023.

VATTEN

763 441

personer har fått tillgång till rent vatten.

671 250

personer har fått tillgång till hygien- och sanitetsanläggningar.

2 197

personer har utbildats och ingått i vattenkommittéer.

HÄLSA

240 782

personer har (direkt och indirekt) nåtts av insatser inom hållbar hälsa, varav 140 250 personer genom våra partner.

4 147

kvinnor har fått föda barn på sjukhus.

471

barn har behandlats mot undernäring.

UTBILDNING

89 397

personer har deltagit i utbildningsinsatser, varav 10 811 personer genom våra partner.

38 269 är barn under 18 år som tagit del av utbildningsinsatserna.

2 996 personer med funktionsnedsättning har tagit del av inkluderande utbildning.

SOCIAL OCH EKONOMISK INKLUDERING

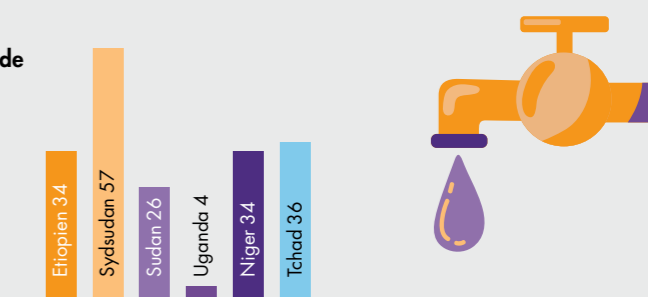
68 465

personer har (direkt och indirekt) tagit del av inkomstbringande aktiviteter av olika slag, varav 58 937 personer genom våra partner.

191

nya eller restaurerade brunnar

Antal borrade brunnar fördelat per land:

Land*	Etiopien	Sudan	Sydsudan	Niger	Tchad	Uganda
Totalt antal personer som nåtts av våra egenimplementerade projekt under 2022.	33 149	249 980	59 569	45 127	476 901	11 668
varav vuxna kvinnor (över 26 år)	8 812	65 300	4 048	12 961	179 665	3 348
varav vuxna män (över 26 år)	8 143	55 812	3 974	7 010	90 360	1 798
varav unga kvinnor (18-25 år)	4 150	43 711	7 518	-	66 581	2 197
varav unga män (18-25 år)	4 027	32 707	7 381	-	38 046	1 725
varav flickor (under 18 år)	4 200	29 860	20 156	13 095	57 069	1 350
varav pojkar (under 18 år)	3 817	22 590	16 492	12 061	45 180	1 250

* Somalia och Tanzania är inte med i sammanställningen.

Att förstå religionens roll är en nyckel till framgång

KUNSKAP OM RELIGION OCH FÖRSTÅELSE för dess betydelse i olika kontexter är avgörande för att vårt arbete lokalt ska bli effektivt och hållbart.

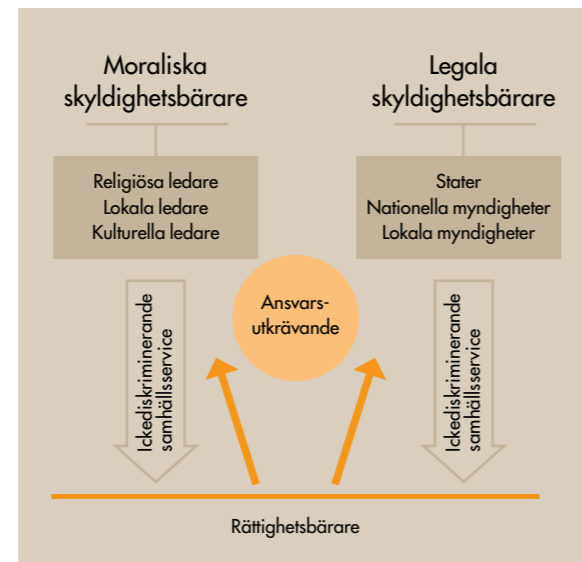
Mer än 80 procent av världens befolkning identifierar sig själva som religiösa. Värderingar och moralfrågor, hur vi lever våra liv, och vad som uppfattas som rätt och fel är ofta formade av religiösa strukturer och ledare. Religion och religiösa aktörer kan ha både positiv och negativ inverkan på individer och samhällen. För att effektivt kunna arbeta inom områden som internationellt utvecklingsarbete, konfliktsituationer, socialt eller humanitärt arbete krävs det kunskap om religion och dess betydelse i olika kontexter.

Under 2023 genomförde Läkarmissionen ett projekt i Burundi för att driva positiv samhällsutveckling. Tillsammans med vår partner Mothers' Union, arbetade vi för att stärka kvinnors roll i samhället.

Fokus i projektet var att ge kvinnor rätt till utbildning och verktyg för att kunna ta plats och bli starka ledare i sina lokala samhällen. Genom workshops, utbildningar och stöd från sina lokala religiösa ledare fick kvinnorna möjlighet att utveckla sina färdigheter och öka sitt självförtroende.

Resultaten av projektet var mycket positiva. Vi såg en ökning av kvinnors deltagande i samhällsaktivi-

teter och en förbättring av deras socioekonomiska ställning. Dessutom stärktes samarbetet mellan olika religiösa grupper och civilsamhället, vilket bidrog till en mer sammanhållen och fredlig gemenskap.

Läkarmissionens modell för analys av religiösa ledares roll baserat på mänskliga rättigheter.

FOTO: HÅKAN FLANK

Utbildning är en nyckelkomponent för att stärka kvinnors roll i samhället.

FOTO: TORLEIF SVENSSON

Att involvera lokala religiösa ledare skapar förståelse och acceptans för våra projekt.

KVINNOR OCH FLICKOR PÅVERKAS MEST AV BRISTEN PÅ VATTEN

Vatten är en grundläggande förutsättning för allt liv på jorden och en kritisk faktor för människors hälsa och hållbar utveckling. Det är också en viktig resurs för livsmedels- och energiproduktion, och brist på vatten kan ibland utlösa konflikter, både inom och mellan länder. Trots detta kan vatten också fungera som en samlingspunkt för samarbete och främja fred. Inom alla världsreligioner är vatten en symbol för liv och hållbarhet.

Idag lever en av tre människor globalt sett utan tillgång till grundläggande sanitet, vilket leder till sjukdom och skapar en ohälsosam miljö, särskilt för de som lever i fattigdom. Bristen på tillgång till vatten påverkar särskilt kvinnor och flickor, som ofta bär ansvaret för familjens vattenförsörjning.

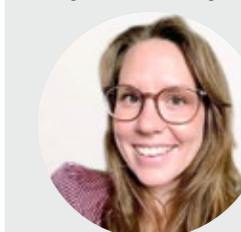
Läkarmissionen har lång erfarenhet av arbete med vatten och sanitet. En viktig del i varje projekt är samarbetet med lokala myndigheter, regeringen och religiösa ledare. Vår erfarenhet och internationell forskning visar samstämmiga resultat: för att lyckas är det avgörande att förstå religionens betydelse i de sammanhang där vi verkar. Vi integrerar därför lokala religiösa ledare i planeringen och genomförandet av

vatten- och sanitetsprojekt. Genom att samarbeta nära med det lokala samhället kan vi säkerställa att deras åsikter och behov tas i beaktande i våra insatser.

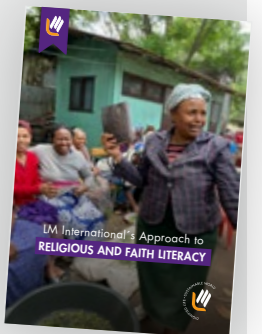
Att involvera lokala religiösa ledare skapar förståelse och acceptans för våra projekt. Deras naturliga auktoritet och inflytande i det lokala samhället är avgörande för att sprida kunskap, förståelse och utbildning. På så vis blir vårt arbete mer effektivt och hållbart, vilket leder till positiva förändringar och en förbättrad livskvalitet för de människor vi hjälper.

RAPPORT – RELIGIOUS AND FAITH LITERACY

Under 2023 publicerade Läkarmissionen en metodöversikt över arbetet med religiös läskunnighet.

Rapportförfattare: Caisa Klingberg

En tydlig kvalitetskod förhindrar korruption

DET FRAMTRÄDER EN DYSTER UTVECKLING i den senaste rapporten av 2023 Corruption Perceptions Index (CPI). De flesta länder misslyckas med att stoppa korruptionen och fler länder försämras än förbättras. Studier har visat att fattigdom och korruption är relaterade och att länder med konflikter och brist på demokratiska friheter möjliggör för korruption.

Läkarmissionen finns närvarande i det som upplevs vara några av världens mest korrupta länder och det är därför viktigt för oss att minimera riskerna genom att skapa god internkontroll och en ekonomistyrning som motsvarar den kvalitet som efterfrågas inom biståndet och av våra givare.

Under 2023 har Läkarmissionens globala ledningsgrupp byggt vidare på den organisation och struktur som skapats för att stärka organisationen för styrning och kontroll. Den globala enheten för Organisation och Styrning har som uppgift att kvalitetssäkra intern kontroll och se över hur avtal efterlevs. Här ligger också ansvaret för att utreda korruption och övriga klagomål inom organisationen.

FOTO: LÄKARMISSIONEN

Vad är enhetens långsiktiga mål?

1. Enheten ska se till att organisationen optimerar intern kontroll utifrån verksamhetens riskprofil.
2. Enheten har tydligt fokus på att bygga kapacitet inom de ansvarsområden och lokala partner som Läkarmissionen samarbetar med.
3. Enheten ska vara en dialogpartner för att skapa samsyn kring betydelsen av korruption i de länder Läkarmissionen verkar.

Biståndseffektivitet är ledordet

Vi strävar alltid efter att hitta en balans mellan kontroll, effektivitet och tillit. Vi behöver ha robusta kontroll- och uppföljningsmekanismer samtidigt som vi behöver vara effektiva i vårt arbete och i de dagliga rutinerna. Utöver de dagliga och månatliga kontrollmekanismerna hålls vartannat år en granskning och utvärdering av de befintliga interna kontrollrutinerna.

Under året har Läkarmissionen granskats av en rad organisationer. Svenska missionsrådet (SMR) genomförde under våren och hösten organisationsbedömningar på flertalet av våra kontor och en "system-based" audit på globala kontoret för att granska våra processer. Vi har påbörjat CHS-certifiering under hösten samt granskats av Integral Alliance som senare godkände oss som medlemmar. Samtliga observationer från dessa granskningar är viktiga underlag för förbättrade processer och ökad kompetens inom organisationen.

Läkarmissionens arbete med lokalisering innefattar ett systematiskt kapacitetsstöd till lokala partner för att skapa hållbara lokala rutiner. Varje samarbete med en ny partner inleds med en granskning för att skapa en bild av organisationens kapacitet och nuvarande rutiner. Partnerbedömningen leder till en kapacitetsplan med tydliga förbättringsmål.

Core Humanitarian Standard, CHS. ■

RESULTAT 2023

1. Förbättrad kvalitetsstandard.

- SMR genomförde en systembaserad granskning på globala kontoret med goda resultat som visar på vår kontinuerliga utveckling av kvalitet och effektivitet.
- Påbörjad CHS-certifiering (Core Humanitarian Standard) av hela organisationens arbete där vi strävar efter ytterligare ett kvitto på att vårt arbete har god kvalitet. Avslutas våren 2024.

2. Stärkt CRM (Complaint and Grievance Response Mechanism and Whistleblowing) för bekämpning av korruption. Läkarmissionen har:

- Implementerat ett nytt system för hantering av visseblåsarärenden i samarbete med "Interaktiv Säker-

het" för att skapa en oberoende kanal för visseblåsarfunktion med möjlighet till anonymitet.

- Lanserat en kommitté för hanteringen av ärenden som inkommer via visseblåsarssystemet bestående av Generalsekreteraren, enhetschefen för Program management and Partnership samt enhetschefen för Compliance och Internkontroll.

3. Ett starkare globalt team för Organisation och Styrning.

- Genomfört globala teammöten varannan vecka för informationsutbyte, kapacitetsutveckling, samt möjlighet att dela med sig av sina lärdomar.
- Konferens i Dar es Salaam med fokus på att lära känna varandra och skapa tillit, harmonisera rutiner, erfarenhetsutbyte samt stärkt inlärningskultur.

Lokalt engagemang stärker samhällen

PÅVERKANSARBETE ÄR EN VIKTIG METOD för att bygga motståndskraft bland utsatta samhällen som står inför katastrofer och konflikter. För att uppnå det, stödjer Läkarmissionen lokalt förankrad och ledd förändring som är hållbar.

Allt vårt påverkansarbete måste vara grundat, det vill säga utgå från behoven och prioriteringarna hos de människor och samhällen som vi stöttar. I korthet innebär det att stärka och säkerställa människors förmåga att höja sin egen röst, utkräva sina rättigheter och delta i beslut som påverkar dem. Vi är därför fast beslutna att lyfta lokala aktörer som experter med sina unika kunskaper i sina egna kontexter och liv. Det gör vi genom att involvera dem i identifieringen av behov, prioriteringar, i planeringen samt i genomförandet av våra påverkansinsatser och projekt.

Vi är medvetna om vår maktposition och vårt inflytande på den globala arenan, och ser därför att vi har en tillhandahållande roll som "dörröppnare" till de institutioner, platser och samtal där politiska beslut fattas. Att inneha denna maktposition kräver en ständig process av sökande och lärande – år 2023 erbjuder några höjdpunkter för oss att lyfta och ta med oss in i det nya året:

MEDBORGERLIGA RÄTTIGHETER

Läkarmissionen och våra lokala partners Alfalit, Alfaquat och Association for a More Just Society stödjer medborgerligt engagemang och meningsfullt demokratiskt deltagande i Moçambique, Guatemala och Honduras. Man använder sig av en påverkansmetod och mekanism för ansvarsutkrävande där lokalt förankrade civilsamhällsorganisationer ger rättighetsbärande möjlighet att utkräva ansvar av makthavare i syfte att förbättra institutioner, sociala tjänster och i förlängningen, levnadsvillkor.

Genom att mobilisera samhällsengagemang, skriva kravbrev till regeringsföreträdare och vara ihärdiga när det gäller att hävda sina rättigheter, har samhällen i alla tre olika länder under året nått framgång. Bland

annat har man lyckats uppnå ökat deltagande och informationsutbyte inom hälso- och utbildningssektorn, fått ökad tillgång till vatten och sanitet samt förbättrat tillgången till utbildning – resultat man uppnått bland annat genom skapande av olika kommittéer.

– Jag gick med i kommittén eftersom många människors röster är starkare än en. Det bästa hittills har varit vår nya gymnasieskola, som jag är mycket stolt över. Genom att lyfta utbildning skapar vi hopp och framtid för de yngre generationerna", säger en medborgare i Moçambique.

– Vi visste inte att vi hade rätt att kontrollera hur till exempel myndigheterna uppfyller sina åtaganden, innan vi började med social revision. Nu har vi genom kurserna lärt oss att vi kan utkräva ansvar, säger en medborgare i Guatemala.

KENYA4RESILIENCE

Klimatförändringarna är en global utmaning som kräver global respons. Samarbete mellan aktörer i det globala syd och det globala nord för att driva förändring inom klimat, miljö och motståndskraft är avgörande för att uppnå hållbara lösningar. Läkarmissionen har ett nära samarbete med det nationella nätverket Kenya4Resilience för att bygga motståndskraftiga samhällen som kan möta externa utmaningar som klimatförändringar.

En del av arbetet är att bemöta de underliggande orsakerna till klimatförändringarna och arbeta för politiska förändringar på nationell och global nivå. Kenya4Resilience är ett nationellt nätverk med medlemmar från alla samhällsnivåer och erbjuder en plattform för människor med erfarenhet av klimatförändringar att dela med sig av sina analyser och lösningar av hur hållbar förändring uppnås. Tillsammans har de

FOTO: LÄKARMISSIONEN

I projektet "EU möter Järva" besökte Läkarmissionen tillsammans med eleverna från Kista Folkhögskola EU-parlamentet i Bryssel.

två organisationerna fört dialog med beslutsfattare på nationell och global nivå, till exempel vid COP28 i Dubai där sidoevenemang arrangerades vid Kenyas och trossamfundens paviljonger och viktiga intressenter bjöds in och talade till dem.

– För att en hållbar förändring ska uppnås behöver de människor och samhällen som drabbats mest av klimatiförändringarna finnas med i samtliga diskussioner och sammanhang där lösningar diskuteras. Här kan våra två organisationer stödja varandra i att säkerställa att de rösterna hörs och syns, säger Gibson Mwita som leder sekretariatet för Kenya4Resilience.

EU BEHÖVER UNGDOMAR I JÄRVA

Under det svenska ordförandeskapet i Europeiska rådet genomförde Läkarmissionen en satsning i syfte att minska klyftan mellan EUs politiska beslutsfattande och ungdomar med utländsk bakgrund i marginaliserade områden. Initiativet genomfördes i samarbete med EU-kommissionen och Kista Folkhögskola. Exempel på aktiviteter som genomfördes var bland annat interaktiva workshops i samhällsengagemang, en ungdomsledd påverkanskampanj kring lokalt och globalt engagemang och varför ungas röster är

viktiga. Dessutom genomfördes en studieresa till Bryssel, där eleverna fick möjlighet att besöka och lära sig mer om EUs institutioner och politik från insidan av maktens korridorer. De fick även träffa olika beslutsfattare, EU-parlamentariker, EU-tjänstemän och civilsamhällsorganisationer knutna till påverkansnätverk för att diskutera globala frågor och frågor kopplade till just deras behov och verklighet. Mötenas informella karaktär gjorde det möjligt för deltagarna att debattera och tala öppet om flera angelägna ämnen, något som ofta är svårt i formella processer. För Leyla, en av deltagarna, var det en ögonöppnare att direkt uppleva EU;

– Jag visste inte att jag kunde påverka och delta, men nu har jag sett att jag kan ta mitt engagemang längre. Vi besökte till exempel den somaliska ambassaden i Bryssel för att ta reda på hur EU arbetar med Somalia. I framtiden hoppas jag kunna vara en röst för unga tjejer både i Järva och Somalia".

– Trots att projektet från början kallades "EU möter Järva" blev det snabbt tydligt att EU behöver Järva. Fler röster och kompetenser måste finnas representerade i svenskt och europeiskt utvecklingsarbete och humanitärt bistånd, säger Sauda Luzzi från Läkarmissionen, som ledde projektet.

Påverkansarbete – en del av insatsen

STRATEGISKT PÅVERKANSARBETE HANDLAR om att påverka politiker och andra makthavare i bistandsfrågor eller i frågor som rör länderna där Läkarmissionen arbetar.

FOTO: LÄKARMISSIONEN

FN:S POLITISKA HÖGNIVÅFORUM OM HÅLLBAR UTVECKLING

FN:s högnivåforum kring hållbar utveckling 2023 fokuserade på återhämtningen efter covid-19 och det fullständiga genomförandet av Agenda 2030 för hållbar utveckling, på alla nivåer. Isabella Olsson, Läkarmissionens globala påverkanschef, var del av den svenska delegationen och var på plats för att lyfta frågan om rent vatten och sanitet för alla, sektorsövergripande partnerskap, lokalisering av Agenda 2030 samt för att ta del av de idéer och diskussioner som ägde rum vid forumet.

JÄRVAVECKAN FOKUSERADE PÅ EU:s BEHOV AV NYA PERSPEKTIV

Under parollen "EU behöver Järva" mobiliserade Läkarmissionen för nya perspektiv gällande EU:s roll i globala utvecklingsfrågor under det politiska eventet Järvaveckan. Områden som Järva, med en befolkning som till en övervägande del har utländsk bakgrund, fungerar som ett viktigt fönster mot världen. Men trots den rika diasporan av kontextuell insikt i partnerländerna till Sverige och EU, är deras perspektiv sällan representerade på grund av den politiska marginaliseringen de lever i. Tillsammans med studenter från Kista Folkhögskola anordnade vi därför en paneldiskussion i vårt gemensamma tält med EU-parlamentarikern Ileana de Baso (S) och Alexander Burlin från UD om vad som krävs för att minska klyftan mellan EU och Järva. Studenterna berättade även om sina ögonöppnande upplevelser när de fick träffa aktörer och makthavare inom EU under den resa till Bryssel som var en del av Läkarmissionens mobiliseringsinitiativ.

FOTO: LÄKARMISSIONEN

Läkarmissionen och Kista Folkhögskola deltog i Järvaveckan under parollen "EU behöver Järva".

FOTO: LÄKARMISSIONEN

Isabella Olsson modererade seminariet där bistands- och utrikeshandelsminister Johan Forsell, Thomas Davin, Josephine Sundqvist och Linus Dagerskog medverkade.

PÅ PLATS I ALMEDALEN

Under Almedalsveckan var Läkarmissionen på plats för att sprida engagemang och dela berättelser från projekt runtom i världen. Fokus låg på global hälsa och vaccination, global hunger och nutrition men också på hållbarhet och innovationer.

– Vi fick chans att lyfta och företräda marginaliserade röster som ofta inte hörs i Almedalen, säger Isabella Olsson, Läkarmissionens globala påverkanschef.

Paneldeltagarna kom både från bistandssektorn och näringslivet.

Mest välbesökt var Läkarmissionens seminarium med Sveriges bistands- och utrikeshandelsminister Johan Forsell. Seminariet hade fokus på hur vi bäst kan mobilisera mer kapital för att möta ökade humanitära behov.

– För Läkarmissionen är det centralt att lyfta fram bortglömda konflikter och kriser. Vi ser både behov och har genom våra understödjare stora möjligheter att stärka de lokala samhällena och ge människor bättre möjligheter att påverka sina liv, säger Josephine Sundqvist, generalsekreterare.

Läkarmissionens globala påverkanschef Isabella Olsson gästade Morgonstudion i SVT när krisen bröt ut i Sudan den 15:e april. Hon lyfte de enorma humanitära behoven och vikten av svenska folkets stöd.

FOTO: ANNA LEDIN WIRÉN

Läkarmissionens styrelse och huvudmannaråd samlades i Alvik för den årliga stämman och höll seminarium om kvinnors situation i krigets Ukraina.

STÄMMA MED FOKUS PÅ UKRAINAS KVINNOR

I maj hölls Läkarmissionens årliga stämma. Ett viktigt tillfälle då förtroendevalda väljs och omväljs av medlemmarna i huvudmannarådet. Årsberättelsen presenterades och en ny styrelseledamot invaldes när Anna Ljung slutade och ersattes av Silvia Kakembo.

Efter stämman hölls ett seminarium för inbjudna om kvinnors situation i Ukraina under anfallskriget och behovet av stöd, samt hur Sverige och Läkarmissionen

arbetar på plats. Paneldeltagare var Läkarmissionens Milward Mwamvani, Anna Ekstedt, Sveriges ambassadör mot människohandel på Utrikesdepartementet, Violetta Dubovyk, ukrainsk läkare och forskare vid Göteborgs universitet samt Lisa Bjurwald, journalist och författare till boken Slava Ukraini som handlar om de ukrainska kvinnornas kamp under kriget. Läkarmissionens Isabella Olsson modererade seminariet.

SUSTAID – FÖR HÅLLBARA INNOVATIONER

Under 2023 har Läkarmissionen aktivt bidragit till fortsatt utveckling av Sustaid inom ramen för Läkarmissionens arbete med innovationer för kris och katastrof i Sverige och globalt. Något som förstärks under året är samverkan med regionala innovationsarenor i Sverige samt innovativa lösningar inom det civila beredskapsarbetet i Sverige. Ett stort fokus ligger på samverkan – kallat "Partnership" i Sustainable Development Goal 17 i Agenda 2030.

Gösta Melkersson,
Läkarmissionens
representant
i Sustaid.

sätt för att överbrygga strukturella och kulturella skillnader mellan näringsliv, civilsamhälle, akademi och myndighet. Deltagande aktörers roller och ansvar tydliggörs, liksom behovet av gemensamma nya samverkans- och affärsmodeller med tydlig koppling till vars och ens ordinarie verksamhet, för bästa bärkraftiga och långsiktiga drift. Sustaids uppdrag är att driva ett aktivt och tvärsektorielt forum för samverkans- och kunskapsdelning, för att skapa synergier mellan parter från olika delar av samhället.

Sustaid-verksamheten bygger på ett innovativt arbets-

EUROPEAN HUMANITARIAN FORUM

En gemensam LM-delegation med representanter från det globala syd och nord var närvarande vid EHF i Bryssel tillsammans med vår utvidgade familj från VOICE och EU-CORD. Det årliga evenemanget organiserades av Europeiska kommissionen och det svenska ordförandeskapet i Europeiska rådet. Forumet samlar beslutsfattare och nyckelaktörer från det humanitära samfundet i syfte att stärka EUs roll som humanitär aktör. I Bryssel förespråkade teamet en breddad humanitär resursbas som svar på den ständigt växande klyftan mellan humanitära medel och behov, samt stärkta kollektiva insatser i fråga om lokalisering och det övergripande Grand Bargain-avtalet.

FOTO: LÄKARMISSIONEN

Florin Ianovici talade om romers situation i Rumänien och Moldavien.

FOKUS PÅ ÖKADE RÄTTIGHETER FÖR ROMER

Florin Ianovici, chef för Life and Light Foundation i Rumänien, var en av talarna på Läkarmissionens huvudmannadag som hölls i oktober.

Läkarmissionen har sedan 1997 arbetat tillsammans med Life and Light Foundation för att stödja den romska befolkningen i Europa. Fokus ligger på att öka romers rättigheter och inkludering i samhället. I Rumänien och Moldavien har Life and Light Foundation med Läkarmissionens stöd arbetat för att romska barn och ungdomar ska få utbildning av hög kvalitet genom att skapa en säker och stödjande miljö för dem att lära sig och växa i.

Under seminariet berättade Florin om hur romerna tar kontroll över sina liv. Detta leder till positiva förändringar i beteenden och starkare band inom samhället. Det finns nu en större medvetenhet, respekt och delaktighet bland romerna, vilket hjälper dem att bli en naturlig del av samhället.

FOTO: LÄKARMISSIONEN

MAPUTOPROTOKOLLET FIRADE 20 ÅR

Maputoprotokollet – Protokoll till den afrikanska stadgan om mänskliga rättigheter och folkens rättigheter som fastställer omfattande rättigheter för kvinnor.

Det afrikanska regionala ramverket, Maputoprotokollet, firade 20 år i juli 2023. Protokoll beskriver som ett av de mest progressiva bindande ramverken för kvinnors och flickors rättigheter i världen. Den 10-11 juni anordnade Afrikanska Unionen tillsammans med regionala partners ett firande i Nairobi där kvinnor och män från hela Afrika samlades under konferensens tema: "Att lyfta fram afrikansk politik och partnerskap".

Läkarmissionen organiserade en delegation till evenemanget tillsammans med partnerorganisationer från DR Kongo och Sydsudan och lyfte behoven av att främja kvinnors rättigheter genom exemplet lika tillgång till teknisk kunskap. David Lieth Dador, Senior Advocacy Advisor på Läkarmissionen sade:

– Mycket har uppnåtts under de senaste 20 åren när det gäller att främja kvinnors rättigheter tack vare Maputo-protokollet. Nu är det dags att öka tillgången till teknisk kunskap för unga flickor och kvinnor i Afrika, så att de kan förverkliga sina rättigheter.

Tatiana Mukanire från nätverket för överlevare av sexuellt våld, SEMA, träffade DR Kongos jämställdhetsminister och uppmanade henne att sätta överlevnadsrösterna i centrum för all respons på denna form av våld och att ta ännu fler aktiva steg för att göra Maputoprotokollet till ett levande dokument inom alla ministerier, avdelningar och enheter i den kongole-siska regeringen.

Engagerande innehåll med insamlingsfokus

LÄKARMISSIONEN GRUNDADES 1958 efter ett upprop i tidningen Svenska Journalen. Under årens lopp har Läkarmissionens identitet och arv från Svenska Journalen fortsatt att prägla verksamheten, inte minst avdelningen för insamling och kommunikation.

Traditionen av att se värdet i bra storytelling, förmågan att arbeta snabbt och med en utforskande entreprenöranda lever kvar, i allra högsta grad. Idag når tidningen Svenska Journalen ut till 70 000 givare fyra gånger om året och fungerar som en viktig kanal för att dela berättelser om organisationens arbete runt om i världen.

Läkarmissionen startade som en insamlingsstiftelse och arbetet med att finansiera biståndsinsatser med stöd av privatpersoner har alltid varit ett starkt fokus. Idag ser vi kanske tydligare än någonsin förr vikten av att arbeta för en diversifierad finansiering för biståndsorganisationer och på avdelningen för insamling och kommunikation arbetar vi datadrivet och med ständiga tester och analyser för att maximera vår effekt av marknadsföring och insamling.

I FRAMKANT INOM INFLUENCER MARKETING

Läkarmissionen har historiskt sett alltid arbetat för att skapa samarbeten och utnyttja innovativa strategier. "Influencer marketing" är en del av marknadsföringsstrategin och ett kraftfullt verktyg för varumärkeskänedom och ökat engagemang för organisationens arbete. Genom att samarbeta med starka profiler som delar våra värderingar och vision när vi ut till nya målgrupper. Det har under de senaste åren varit våra mest effektiva sätt att nå ut till en bredare publik, att öka medvetenheten om vårt arbete och att stärka insamlingen.

PILOTPROJEKT FÖR INSAMLING I NORGE

Under 2023 påbörjade Läkarmissionen ett insamlingsprojekt i Norge i samarbete med organisationen Join Good Forces. Genom en noggrann analys av

den svenska givardatabasen och användning av en AI-genererad modell strävar vi efter att identifiera potentiella norska givare som delar samma profil som Läkarmissionens mest engagerade svenska givare.

Enligt en undersökning utförd av Deloitte för Fundraising Norge, har intäkterna för ideella organisationer i Norge ökat. Denna ökning inkluderar även stöd från månadsgivare, vilket indikerar en positiv respons från norska givare och deras vilja att stödja ändamål som de tror på. Undersökningen pekar även på en ökning av bidragen från norska myndigheter under de senaste åren. Med detta i åtanke ser Läkarmissionen en betydande potential för att utvidga vår insamlingsverksamhet till Norge.

DIGITAL JULKAMPANJ

Julkampanjen är Läkarmissionens mest omfattande insamlingsinsats under året. Utöver insamling är målet också att nå ut till nya målgrupper och att öka kännedomen om Läkarmissionens arbete.

Produkten "Ge bort en get" i gåvoshopen är alltid en favorit under julen, vilket inspirerade oss till årets kampanjtema. Vi skapade en kampanj där det var enkelt att bidra genom swish och där gåvomottagarna fick en fin julkampanj via SMS på julafton.

I annonskampanjen på sociala medier experimenterade vi med olika strategier för att maximera effekten. Genom att noggrant balansera budgeten och kontinuerligt utvärdera resultaten, kunde vi optimera våra insatser.

Under decemberveckorna skickades även flera digitala nyhetsbrev till våra befintliga givare för att nå ut brett med julkampanjen och öka insamlingen.

FOTO: ERIKA STENLUND

"Ge farmor en geteviktig julkampanj". Kreativiteten flödade på Läkarmissionens inhousebyrå när julkampanjen skapades.

EN EGEN REKLAMBYRÅ – INHOUSE

Läkarmissionens inhousebyrå har under de senaste åren blivit en nyckelkomponent i vår marknadsföringsstrategi. Genom att skapa hållbart och engagerande innehåll för en mängd olika kanaler internt har vi kunnat effektivisera produktionen och skapa en starkare koppling till vårt varumärke och våra givare. Med full kontroll över vår kommunikation kan vi snabbt anpassa oss till förändrade omständigheter och maximera vårt samspel med vår målgrupp.

Fördelarna med att ha en inhouseproduktion är många. För det första ger det oss möjlighet att arbeta nära våra varumärkes- och insamlingsmål, vilket säkerställer att vårt innehåll är i linje med vår över-

gripande strategi. Dessutom kan vi skraddarsy och anpassa innehållet efter våra givares preferenser och beteenden, vilket ökar chansen att nå önskvärda resultat.

Genom att ha egna kreativa resurser kan vi agera snabbt på aktuella händelser och trender. Vi behöver inte förlita oss på externa byråer eller leverantörer för att producera och distribuera innehåll, vilket sparar både tid och pengar. Dessutom främjar det ett nära samarbete och en effektiv kommunikation inom organisationen, vilket leder till en smidigare produktionsprocess och bättre resultat.

FOTO: ANNA LEDIN WIRÉN

Clara Lidström och sonen Bertil besökte Läkarmissionens projekt i Etiopien.

FRAMGÅNGSRIKA SAMARBETEN

Under många år har Läkarmissionen samarbetat med starka profiler för att stärka varumärke och insamling. Under 2023 samarbetade vi med bland andra Underbara Clara, Hanna och Nea från Surrett podcast, Fru Vintage, Våra sanningar med Vivi och Carin, samt podcasten Louise och Julia poddar.

En central del av arbetet med influencer marketing har varit att fokusera på graden av engagemang och förtroende som de olika profilerna har inom sin målgrupp, snarare än att enbart utgå från antalet följare eller den totala räckvidden. Genom att skraddarsy kampanjer efter vald profil och målgrupp har vi kunnat maximera både inflytande och resultat när det gäller konvertering och varumärkesbyggande.

Underbara Clara

Författaren och profilen Clara Lidström, eller Underbara Clara som hon är mer känd som för de flesta, har under flera år haft ett nära samarbete med Läkarmissionen. I höstas reste hon och hennes son Bertil, 11 år, för att besöka Läkarmissionens arbete i Addis Abeba i Etiopien.

Clara har sedan tidigare engagerat tusentals av sina följare att bli månadsgivare till Läkarmissionen och efter resan sa hon:

”Vi fick möta människor som vi inte kommer kunna släppa i första taget. Resan gjorde att jag ännu mer kan se värdet av att vara månadsgivare, att vi rent konkret är med och bidrar till att barn kan gå i skolan, att de får mat och hälsokontroller. Det är enkelt att inse vikten av

FOTO: LÄKARMISSIONEN

Under eventet I'm with the brand föreläste Läkarmissionens chef för insamling och kommunikation Hanna Rosell tillsammans med Carin da Silva.

att jobba med lokala partner, människor som brinner för det de gör. Det som är fint med att bli månadsgivare, oavsett vilken summa man kan avvara varje månad, är att det finns en långsiktighet som gör att Läkarmissionen vet vad de kan räkna med”.

Podcast – Våra sanningar

Ett exempel på ett lyckat långvarigt samarbete är ”Våra Sanningar med Vivi & Carin”. Med hög igenkänningsfaktor, mycket humor och utan filter pratar Carin da Silva och Vivi Wallin om vardagens utmaningar och glädjeämnen. Med engagerande innehåll om Läkarmissionens verksamhet har de genom åren fått mer än tusen av sina följare att bli månadsgivare.

Under 2023 fick Carin och Vivi möjlighet att med egna ögon se hur gåvorna kommer fram och gör skillnad, då de reste till Tanzania för att besöka ett sjukhus Läkarmissionens givare har stöttat i många år. Efter en lång flygresa följde av skumpiga bilvägar kom de till slut fram till Nkingasjukhuset utanför Tabora.

– Jag var beredd på att det kunde bli en svår resa, och det blev det, säger Carin.

På sjukhuset mötte de många nyförlösta mammor och flera nyfödda vars liv hängde i sköra trådar.

– Som det lilla barnet som hade fötts med tarmarna utanpå kroppen. Bebisen låg i en kuvös med en slags påse bredvid där tarmarna hade placerats, för att operationen behövde ske gradvis. Då var jag tvungen att gå ut ur rummet, berättar Carin.

Efter resan kunde Carin och Vivi på ett djupare plan förmedla vikten av bistånd till sina följare.

– Pengarna som samlas in kommer verkligen fram. När vi var på plats såg vi, svart på vitt, vilken skillnad Läkarmissionen, med stöd av sina givare, gör. Det var väldigt fint, avslutar Carin.

CARIN SKÄNKTE 100 000 KRONOR TILL LÄKARMISSIONEN

Carin deltog i tävlingen Sveriges Mästerkock VIP i TV4 i april – och vann! Prissumman valde hon att skänka till Läkarmissionen för att

ge fler kvinnor möjlighet till säkra förlossningar. ”En säker förlossning på ett sjukhus kostar ungefär 180 svenska

kronor. Det är ju liksom 555 säkra förlossningar som jag kan hjälpa till med. Det känns verkligen bra” sa Carin efter vinsten.

TELEMARKETING – EN FRAMGÅNGSRIK VÄG TILL ÖKAT ENGAGEMANG

På Läkarmissionen bedriver vi en systematisk och kontinuerlig telemarketingverksamhet för att rekrytera givare och uppmuntra dem att ge regelbundna månatliga donationer genom autogiro. Erfarenheten har visat att telemarketing är det mest framgångsrika sättet att skapa engagemang och få långsiktiga åtaganden från våra givare.

Vår strategi bygger på en noggrant utarbetad årsplan som strukturerar våra aktiviteter över tid. Genom regelbundna intervaller kontakter vi olika grupper av givare, inklusive nya, befintliga och de som har varit passiva. Detta tillvägagångssätt möjliggör en målinriktad och hållbar insamlingsstrategi, där vi inte bara strävar efter att öka antalet givare utan också att stärka och fördjupa våra relationer med varje individ.

Vårt mål är att skapa en meningsfull och långvarig koppling mellan Läkarmissionen och våra givare. Genom att använda telemarketing som ett verktyg för att kommunicera vårt uppdrag och behovet av deras stöd strävar vi efter att bygga en gemenskap av generositet och solidaritet. På så sätt kan vi fortsätta att finansiera våra humanitära insatser och bistånd på ett effektivt och hållbart sätt.

FOTO: LÄKARMISSIONEN

Telemarketing är en viktig kanal för nyrekrytering och givarvård.

SVENSKA JOURNALEN

Svenska Journalen utkommer med fyra nummer per år. Några av målsättningarna med tidningen är att öka kunskapsnivån, vara en del av Läkarmissionens kampanjarbete men också att fungera som givarvård. Förhoppningen är att givarna ska tycka att tidningen ger ett mervärde med intressant läsning av olika slag. I varje nummer av tidningen finns det också ett inbetalningskort för att lyfta ett specifikt projekt som läsarna har möjlighet att ge en gåva till. Till jul medföljer även Läkarmissionens kalender som är ett uppskattat inslag av många.

VÄLKOMSTPROCESSER

För att minska tappet av nya givare som kommit in via en kampanj, men inte återkommer med en andra gåva, har vi infört ett strukturerat och mätbart sätt att arbeta med processflöden.

Vi har ett flöde för nya givare som har svarat på våra postala utskick. Processen innehåller ett antal brev och telemarketingaktiviteter som bygger vidare på innehållet i rekryteringskampanjen. För nya digitala givare som kommit in med sin första gåva antingen via hemsidan eller via swish, har vi ett annat processflöde.

Enheterna kan enkelt bytas ut om vi väljer att ändra kampanjinnehåll och vi kan ha flera parallella kampanjer igång samtidigt. Att arbeta strukturerat med automatiserade processer på detta sätt har visat sig öka lojaliteten markant.

MÅNADSBREV

Läkarmissionens viktigaste insamlingskanal är vårt postala informationsbrev MånadsBladet som skickas 12 gånger per år till aktiva givare. I juni och december går MånadsBladet även till våra autogirogivare och övriga givare som har kommit in via hemsidan eller andra digitala kanaler.

I breven presenterar vi varje månad utvalda projekt för att hålla givarna uppdaterade om vårt arbete och visa hur pengarna används. Inbetalningskort finns med för möjlighet att ge en ny gåva.

FOTO: ANNA LEDIN WIRÉN

Vi besöker projekten löpande för att ge information till våra givare via månadsbrev, Svenska Journalen och andra kanaler.

BREVUTSKICK FÖR ATT VÄRVA NYA GIVARE

För att fylla på med nya givare till våra månadsbrev hyr vi adresser, och skickar insamlingsbrev till människor som inte har gett gåvor till oss tidigare. Vi arbetar systematiskt med AI-genererade scoringmodeller och responsanalyser för att hela tiden vässa våra utskick och hitta de personer som är mest troliga att bli lojala givare.

För att få så stor svarsfrekvens som möjligt delar vi alltid upp målgruppen i mindre testgrupper. I dessa grupper testar vi dels olika målgruppsvariabler och olika innehåll och utformning. Vi testar till exempel ämne, rubriker, bildval, beloppsnivåer, olika varianter av kuvert med mera. De enheter som går bäst använder vi sedan i nästa utskick tillsammans med nya tester för att hela tiden göra utskicken mer effektiva.

TESTAMENTEN

Vi får många minnesgåvor i samband med begravningar och det är också många av våra givare som tänker på oss i sina testamenten.

20

miljoner kronor skänktes till Läkarmissionen i testamentsgåvor under 2023.

BOKEN OM LÄKARMISSIONEN – "VÄRDIGT LIV, HÅLLBAR VÄRLD"

Birger Thureson, journalist och tidigare informationschef på Läkarmissionen har skrivit en bok om Läkarmissionens historia: "Värdigt liv, hållbar värld", lagom till att Läkarmissionen under året fyllde 65 år.

Birger känner organisationen väl och på frågan om något överraskade honom när han skrev boken svarar han:

– Jag har under arbetet blivit påmind om hur brett engagemanget är. Då tänker jag på mängden av enskilda givare, som troget stöder arbetet månad efter månad, år efter år. Men också på hur många framstående kristna ledare, kända artister och numera populära influencers gjort och gör Läkarmissionens insatser möjliga genom sin opinionsbildning.

I boken "Värdigt liv, hållbar värld" berättar Birger Thureson Läkarmissionens historia.

LÄKARMISSIONEN OCH RADIOHJÄLPEN

Tillsammans med Radiohjälpen driver Läkarmissionen två årliga kampanjer, Världens Barn och Musikhjälpen. Årets insamling för Världens Barn engagerade både enskilda eldsjälar och organisationer över hela landet, inklusive ärkebiskop Martin Modéus och drottning Silvia. Ett engagemang som är särskilt välkommet i en tid då fler barn än någonsin i modern tid tvingas på flykt, och världen ser omfattande hungerkriser som förvärras av faktorer som klimatförändringar, krig, konflikter och ekonomiska svårigheter.

Under tv-galan den 7 oktober nådde insamlingen 46,6 miljoner kronor och efter att Roger Akelius gått in med ett omfattande stöd landade till sist hela insamlingen över 100 miljoner kronor.

”Detta fantastiska resultat kommer att göra en verklig skillnad för många barn som befinner sig i nöd runtom i världen,” säger Kristina Henschen, generalsekreterare för Radiohjälpen. ”Ett stort tack till alla som har bidragit!”

FOTO: LÄKARMISSIONEN

STAND WITH SUDAN

Sudan är ett av Läkarmissionens största insatsland. I slutet av maj anordnade vi en insamlingskonsert på Nalen i Stockholm. Sudan som redan befann sig i en utdragen humanitär kris, drabbades i april hårt när ett krig bröt ut. Vi ville med denna kväll visa vårt stöd för det sudanesiska folket.

Den svensk-sudanesiska Grammisvinnaren Ebo Krdum spelade tillsammans med artistvänner och det blev en fantastisk mix av artister och rytmer, både traditionellt och nytt med inspiration från den afrikanska kontinenten.

SÅNGER FÖR LIVET – KONSERTVERKSAMHET

2023 genomförde Läkarmissionen 52 större och mindre konserter i en variationsrik palett av artister och konsertkoncept. Konsertåret startade med sånger på temat ”För kärlekens skull” och fortsatte med ”Sånger i livets tonart”. Vi tog oss in i april med svängiga ”Soulful evenings” med vår Soulduo och ”Melodies from the chapel” tillsammans med tjejerna i Vocalsis. Maj och juni bjöd på en ny artist i Faith Kakembo och hennes soul- och sommarjazz såväl som konserter med våra trogna artistvänner i Solistkvartetten och med eminenta låtskrivarna och musikerna Richard Niklasson och Lars Lisa Andersson.

Hösten inleddes med medverkan vid flera RPG-träffar bland annat tillsammans med Roland Lundgren. Dessa samlingar är mycket uppskattade tillfällen att mötas och dela Läkarmissionens arbete med människor ute i landet. Under oktober och november genomfördes de årliga körkonserterna tillsammans med Sonja Aldén.

Vi provade också ett nytt koncept i barnkonserterna ”Ljus i november” tillsammans med Perla Bjurenstedt. Så gick vi in i december och inviterade till att ”Fira jul med Läkarmissionen” tillsammans med Gladys del Pilar, Vocalsis och Hasse Hallström, Ingamay Hörnberg och Lennart Sjöholm. Vi avslutade 2023 års konsertår den 21 december med ett alldeles nytt samarbete. I en fullsatt Tumba kyrka fick publiken avnjuta Peter Hallströms ”Viskar en bön – konsert i juletid” – ett konsertsamarbete som på olika sätt fortsätter in i 2024.

Under 2023 mötte vi fler än 7 000 personer. Vi utökade vägarna att marknadsföra konserterna på flera olika sätt bland annat via Facebook. Många fina artiklar skrevs om våra konserter, många nya givare började stödja Läkarmissionen och många människor berördes av Läkarmissionens viktiga arbete.

Anna Olofsson

Som projektledare för Läkarmissionens konsertverksamhet ansvarar Anna för artistkontakter, bokning av lokaler, koordinering av marknadsföringsinsatser och hantering av övrig administration.

FOTO: PIERRE ERIKSSON

Lars "Lisa" Andersson och Richard Niklasson leder körevent och konserter.

Årsredovisning 2023

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och generalsekreteraren för Läkarmissionen – stiftelse för filantropisk verksamhet, organisationsnummer 802005-9989, lämnar här redovisningen för 2023-01-01–2023-12-31.

ALLMÄNT OM VERKSAMHETEN

Organisation

Läkarmissionen är en politiskt och religiöst obunden stiftelse som leds från globala kontoret i Stockholm. Verksamheten är inriktad på att genomföra biståndsinsatser genom de nio egna landkontoren i Afrika eller via samarbetspartner i ett tjugotal länder i Afrika, Latinamerika, Östeuropa och Mellanöstern.

Förvaltning av stiftelsen ombesörjs av styrelsen. Styrelse utses av ett huvudmannaråd.

Syfte och ändamål

Läkarmissionens vision:

Värdigt liv – hållbar värld

Med värdigt liv menar vi att varje människa är unik, har ett okränkbart värde och ska ha möjlighet att påverka viktiga beslut i sitt liv. Med en hållbar värld menar vi en värld som är socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar, en värld där vi möter dagens behov utan att äventyra levnadsvillkoren för kommande generationer.

Läkarmissionens mission:

Att rädda liv och stödja människors vilja och förmåga att förändra sina livsvillkor.

Genom att arbeta holistiskt bygger vi motståndskraft i utsatta samhällen som drabbas av katastrofer och konflikter, och stöder därmed långsiktig förändring inifrån.

Genom internationella utvecklingsprojekt, humanitära insatser och bidrag till materialbistånd uppfylls det i stadgarna stipulerade huvudändamålet att bedriva internationell hjälpverksamhet. Läkarmissionens verksamhet bidrar till att uppfylla de Globala målen, och arbetet riktades 2023 framför allt på fyra av dessa, nämligen:

1 INGEN FATTIGDOM Ingen fattigdom – Globalt mål 1

Läkarmissionen bekämpar fattigdom på många olika sätt. Två centrala aspekter av det fattigdomsförebyggande arbetet

är försörjning och resiliens, dvs. motståndskraft och förebyggande åtgärder att hantera kriser. Målet är social och ekonomisk inkludering för de allra mest utsatta.

3 GOD HÄLSA OCH VÄLBEFINNANDE God hälsa och välbefinnande – Globalt mål 3

Läkarmissionen stödjer preventiv vård, exempelvis inom barn- och mödrahälsovård. Stöd går också till kvinnor som utsatts för sexuell våld i konflikt, eller för könsrelaterat våld såsom könsstympning. Läkarmissionen är också med och bygger starka hälsosystem och arbetar med att förändra sociala normer och attityder för allas rätt till hälsa.

4 GOD UTBILDNING FÖR ALLA God utbildning för alla – Globalt mål 4

Genom utbildning i läs- och skrivkunighet får rättighetsbärare större möjlighet att kräva sina rättigheter och göra sina röster hörda. I arbetet finns också en särskild inkluderande utbildning för barn och ungdomar med funktionsvariationer.

6 RENT VATTEN OCH SANITET FÖR ALLA Rent vatten och sanitet för alla – Globalt mål 6

Läkarmissionen tillämpar den integrerade modellen för hantering av vattenresurser. Arbetet omfattar bland annat brunnsborring och renovering av befintliga borrhål, sanitetslösningar och grundläggande hälso- och hygienutbildning. Vatteninsatser integreras ofta i större insatser för fredsbyggande, bättre tillgång till mat, och stärkt resiliens.

Genom att bekämpa fattigdom och skapa hållbara förutsättningar kan människor i utsatthet med egen kraft förändra sina livsvillkor på ett bestående sätt. Med bättre hälsa, rent vatten, utbildning och en egen försörjning, kan individers, familjers och samhällens situation bli tryggare.

En nära kontakt med målgruppen och en tydlig förankring i det lokala samhället ger de bästa förutsättningarna för ett effektivt och motståndskraftigt biståndsar-

FOTO: ANNA LEDIN WIRÉN

Genom att ge barn, unga och vuxna tillgång till kunskap och färdigheter, öppnar vi dörrar till nya möjligheter och stärker hela samhällen.

bete. Detta säkerställer Läkarmissionen genom både arbete med lokala partner och egen lokalt anställd personal på land- och fältkontorsnivå.

Humanitärt bistånd

De humanitära insatserna fokuserar på att i ett akut skede rädda liv. Läkarmissionen finns på många platser som är präglade av konflikt och katastrof och har genom sitt nätverk tillgång till ett stort antal kompetenta samarbetspartner runtom i världen. I händelse av en större katastrof finns ofta en förväntan hos Läkarmissionens givare att få hjälpa till. 2023 var viljan att hjälpa ukrainarna fortsatt stor. I de fall mindre katastrofer inträffar i områden där Läkarmissionen har pågående utvecklingsarbeten finns också ett ansvar att agera. I dessa fall får katastrofen troligen inte svensk medial uppmärksamhet och insatsen kan komma att genomföras utan särskilt givarupprop.

Materialbistånd

Läkarmissionen stödjer materialbistånd i samverkan

med Human Bridge, bland annat genom återbruk av sjukhusmaterial som rekonstrueras för att användas i till exempel Ukraina, Etiopien, Tanzania, Somalia och DR Kongo. Genom Human Bridge sändningar har också förnödenheter och mat levererats in i Ukraina. Human Bridge genomför en omfattande textilinsamling, vilket är en viktig insats för miljön. Materialet behövs i humanitära insatser och säljs också för att finansiera biståndssändningar.

Kommunikation, opinion, påverkan och insamling
Ett av Läkarmissionens stadgeenliga ändamål är att informera om nödsituationer i världen och om våra olika insatser för att lindra dem. Det görs på varierande sätt. Sociala medier och hemsida är viktiga verktyg för såväl information och påverkansarbete som för insamling. Nya målgrupper engageras genom samarbeten med influencers.

Läkarmissionens traditionella informationskanaler fyller en stor funktion. Informationsbrevet MånadsBladet

till aktiva givare berättar om Läkarmissionens insatser och lyfter fram aktuella behov. Tidningen Svenska Journalen med en bredare läsekrets ger mer fördjupad bild av Läkarmissionens inriktning och verksamhet.

Konserter och evenemang med information om Läkarmissionens verksamhet är en uppskattad form av direktkontakt mellan Läkarmissionen och dess givare.

Ändamålsbestämda medel

Enligt Läkarmissionens stadgar ska medel som tillfaller stiftelsen utan särskild ändamålsbestämning användas för internationell hjälpverksamhet. Om medel ska nyttjas till andra möjliga ändamål som anges i stadgarna ska tydliga mål anges i insamling eller genom tydliga intentioner från givare för användning inom dessa områden. Ingen insamling till annat ändamål än internationell hjälpverksamhet har genomförts.

Insamling från allmänheten

En viktig intäktskälla för Läkarmissionen är gåvor från allmänheten och då främst genom regelbundet givande via autogiro eller med inbetalning via månatliga utskick. Glädjande är den lojalitet som registrerade givare visar som innebär en stabil nivå med gåvor på 59 mkr (62 mkr 2022). Även 2023 erhöLL Läkarmissionen många och stora gåvor genom testamenten som totalt uppgick till 20 mkr (29 mkr 2022). De totala gåvorna från allmänheten och privata organisationer uppgår 2023 till 103 mkr (121 mkr 2022). För huvuddelen av insamlade medel har ingen särskild inriktning specificerats och de kan användas där de bäst behövs i biståndsverksamheten. För gåvor via testamenten anges sällan något särskilt ändamål. Under 2023 var knappt fem procent av gåvor från allmänheten och privata organisationer styrda mot specifika projekt eller insatser (knappt 5 % även 2022).

Institutionella bidrag

Offentliga och institutionella bidrag är som princip alltid ändamålsbestämda. Bidrag genom offentliga medel uppgick under 2023 till 15 mkr (13 mkr 2022). Institutionella medel från privaträttslig sektor utgjorde 254 mkr i bidrag under 2023 (160 mkr 2022). Dessa bidrag har beviljats genom anslag från ett tjugotal olika organisationer. Ansökningar för dessa anslag görs både centralt från globala kontoret i Sverige samt på region- och landkontor. Bidrag för utvecklingsprojekt är vanligen för flera kalenderår. Bidragen för humanitära insatser gäller ofta för 12 månader i taget.

Betydande samarbeten

Läkarmissionen tror på samarbete och nätverkande för att tillsammans förbättras och nå mer hållbara

och kvalitativa resultat. Viktiga samarbetspartner är de trettiotal organisationer som genomför projekt och insatser, där hela eller delar av verksamheten under flera år erhållit anslag från Läkarmissionen. Under 2023 öppnade Läkarmissionen upp för ansökningar från nya partnerorganisationer att söka medel via ett nytt ansökningsförfarande. Ett antal samarbetspartner bidrar med tematisk kunskap och expertis inom sina verksamhetsområden. Därutöver finns flera viktiga samarbeten med olika organisationer som stärker Läkarmissionen både som biståndsaktör och insamlingsorganisation.

CHS – Core Humanitarian Standard Alliance

Läkarmissionen är en aktiv medlem i CHS. Syftet med CHS är att tillsammans med övriga medlemmar öka efterlevnaden av de grundläggande humanitära principerna genom ökad kapacitetsutveckling, samverkan och påverkansarbete. Under 2023 inleddes processen mot en CHS-certifiering.

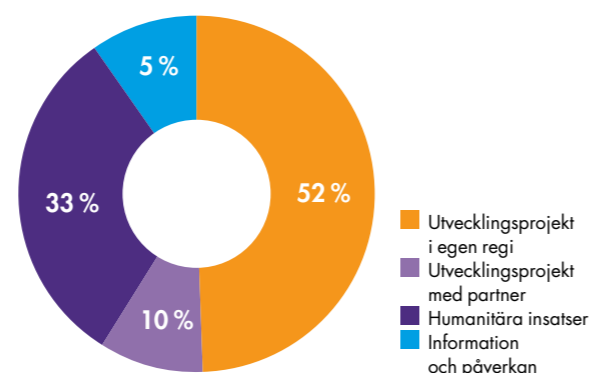
Concord

Concord Sverige och Concord Europa arbetar med policy- och påverkansfrågor i syfte att hålla EU och medlemsstater uppmärksamma på att uppfylla löften gällande EU-biståndets kvantitet och kvalitet. Läkarmissionen deltar aktivt i frågor som berör rätten till hälsa, klimatreiliens och för Triple Nexus.

ECHO

Från EU-organet ECHO söker Läkarmissionen stöd för projekt i samband med humanitära katastrofer i de länder där vi har verksamhet. Under 2020 genomförde ECHO en granskning av Läkarmissionens verksamhet och ett nytt sjuårigt partneravtal tecknades därefter mellan ECHO och Läkarmissionen.

FÖRDELNING AV ÄNDAMÅLSKOSTNADER

EU-Cord

Läkarmissionen är en aktiv del i det europeiska nätverket EU-Cord. Genom detta har Läkarmissionen tillgång till samarbetspartner för att snabbt kunna agera i samband med humanitära katastrofer runt om i världen. EU-Cord arbetar också med påverkansfrågor och medverkar flitigt för att främja ett inkluderande rättighetsarbete.

GIVA Sverige

Medlemskapet i GIVA är viktigt ur flera aspekter. Kvalitetskoden är ett redskap för att bibehålla en hög trovärdighet för insamlingsbranschen i sin helhet. GIVA Sverige ger också Läkarmissionen möjlighet att samverka och påverka olika frågor.

Integral Alliance

Läkarmissionen var med och grundade nätverket Integral Alliance år 2004 och gick mot slutet av 2023 till att åter bli en medlem. Idag består Integral av 21 medlemmar från 14 länder och bildar ett nätverk av mer än 540 lokala partnerorganisationer. Samman slutningen syftar till att lindra lidande och återupprätta hopp, i och bortom katastrofer.

Join – Good Forces

Join är en insamlingsstiftelse i Norge som är inriktad på att stödja kvinnor och barn i utsatta situationer, i synnerhet i DR Kongo. Joins verksamhet i Norge drivs i nära samarbete med Läkarmissionen.

Human Bridge

Läkarmissionen är en av stiftarna av Human Bridge och har representation i styrelsen. Verksamheten är en kombination av biståndsinsatser och miljöfrämjande arbete med social sysselsättning.

Mission Aviation Fellowship (MAF)

Genom samarbete mellan Läkarmissionen och MAF kan läkarhjälp och medicin nå fram med flyg även till platser som är svårtillgängliga på grund av säkerhetsbrister eller obefintlig infrastruktur. MAF och Läkarmissionen samverkar också för att väcka unga svenskers intresse för biståndsfrågor.

Neverthirst

Den globala vattenstiftelsen Neverthirst med bas i USA bidrar finansiellt till Läkarmissionens vattenprojekt i Niger, Tchad och Etiopien. Genom detta samarbete har Läkarmissionen möjlighet att nå fler utsatta människor i torra och riskutsatta områden.

Radiohjälp – Världens Barn och Musikhjälp

Samarbetet med Radiohjälp är viktigt för Läkarmissionen. Under året har bidrag erhållits från

Radiohjälp, delvis som en del i Läkarmissionens engagemang för Världens Barn, men också från Musikhjälp.

Sida

Tillsammans med Sida har Läkarmissionen sedan många år tillbaka samordnat tvärssektoriell samverkan mellan biståndsverksamhet, näringsliv, akademi/forskning och myndigheter för att skapa förutsättningar för hållbara innovationer och lösningar vid insatser. Detta för att bättre kunna möta behov på utsatta platser vid internationell kris och katastrof samt i utvecklingsbistånd. Med stöd från Sida driver Läkarmissionen framgångsrika resiliens-program samt samverkan inom svenskt utvecklingsarbete med fokus på kapacitetsstärkande av lokalt civilsamhälle i Latinamerika och i Afrika söder om Sahara.

Svenska missionsrådet (SMR)

Svenska missionsrådet är en ekumenisk paraplyorganisation för missions- och utvecklingsorganisationer, som genom ramavtal med Sida beviljat bidrag till internationellt bistånd. Under året genomförde SMR en omfattande organisationsbedömning av Läkarmissionen, där resultatet visar på hög organisatorisk kapacitet, särskilt med fokus på humanitära insatser, nexus och strategiskt påverkansarbete.

Svensk Insamlingskontroll – 90-konto

Biståndsinsatserna finansieras i stor utsträckning genom gåvor från enskilda personer i Sverige. En viktig kanal för detta är Läkarmissionens 90-konton som garanterar en säker hantering av insamlade medel och att verksamheten följs upp.

UNHCR/UNICEF/UNDP

UNHCR var Läkarmissionens största partner och givare 2023 och UNICEF näst största. Flera av Läkarmissionens landkontor, främst Sudan, Tchad, Niger och Sydsudan, bedriver projekt som finansieras av lokala och regionala FN-kontor. I dessa insatser är framför allt kvinnor och barn i centrum och ofta är det insatser för vatten och sanitet som efterfrågas.

VOICE

Läkarmissionen är en aktiv del av VOICE som utgör ett nätverk för europeiska humanitära civilsamhällsorganisationer. Läkarmissionen har intagit en ledande roll i VOICE samverkansgrupp för "Triple Nexus" där Läkarmissionens representant är sammanställande.

Notera att detta inte är en fullständig förteckning av alla Läkarmissionens samarbetspartner.

VÄSENTLIGA HÄNDELSER UNDER RÄKENSKAPSÅRET

Sudan och Tchad

I mitten av april 2023 bröt kriget ut i Sudan, Läkarmissionens då största insatsland. Såväl landchef Denis Semakula som global påverkanschef Isabella Olsson och regionchef Christophe Sacko medverkade i svenska nyhetssändningar för att göra situationen i Sudan känd för en större allmänhet. I medieskuggan från andra krig fortsätter dock stridigheterna och utmaningarna med stora konsekvenser för befolkningen, liksom för Läkarmissionens personal och verksamhet. I början höll Läkarmissionens kristeam möten varje timme för att följa utvecklingen och säkerheten för de anställda. Huvudstaden Khartoum, där Läkarmissionens största landkontor fanns, var mitt i stridslinjen och några kollegor har fått uppleva beskjutning mot sina hem och förlorat anhöriga till följd av kriget. All utländsk personal kunde till slut evakueras säkert och säkerhetsåtgärder vidtogs för de lokalanställda. Arbetet leds nu från Port Sudan. Som en av få organisationer har Läkarmissionen ändå kunnat hålla igång verksamhet inne i Sudan, dock med en avsevärt mindre omfattning än planerat. Stora delar av finansieringen krävde nya överföringsvägar, vilket förändrade kassaflödena i stiftelsen och ställde högre krav på organisatorisk flexibilitet.

Länderna runt omkring påverkas starkt. I flyktingläger i Sydsudan och Tchad bidrar Läkarmissionen främst

med insatser inom WASH (vatten och sanitet) där många fler flyktingar inneburit nya akuta behov och större kostnader. I stora delar av östra Tchad har flyktingar strömmat till under hela året, och tack vare snabbt gensvar och stor arbetskapacitet från Läkarmissionen på plats har UNHCR gett ansvar och beviljat utökad finansiering för WASH-insatser. Som ett resultat av dessa insatser har Tchads landprogram vuxit så att det nu är Läkarmissionens största insatsland.

Krisers påverkan för verksamheten

Det ryska angreppet på Ukraina har förändrat världen och främst Europa med mycket lidande för dem som drabbas och osäkerhet för hela regionen. Läkarmissionens långvariga engagemang för utsatta barn i Ukraina har utökats till insatser för flyktingar och utsatta kvinnor och flickor. Svenska folket har gett starkt stöd till insatser för de krigsdrabbade.

I Niger skakade en militärkupp landet i juli, men arbetet har kunnat pågå i princip som planerat trots de nya utmaningarna. Utanför huvudstaden är kriminella grupperingar ett större hot mot befolkning och verksamhet.

Då bilden av Sverige under en period under 2023 blev alltmer negativ främst i Mellanöstern, fick organisationen och partner anpassa sig och öka säkerhetsberedskapen för att undvika terroråd och på vissa håll tona ner kopplingen till Sverige.

FOTO: LÄKARMISSIONEN

En trygg vattenförsörjning kan skapa lösningar för fred i konfliktområden.

Den globala ekonomiska tillbakagång som försvärats av konflikter och turbulens har generellt drabbat fattiga länder och utsatta grupper hårt. Inflation och kostnadsökningar gör att biståndsmedel inte får samma verkan som tidigare och en svag svensk krona minskar utfallet av fastställda anslag till biståndsinsatser.

Viktiga förändringar av verksamheten

Under 2023 har arbetet med en ny långsiktig strategi präglad organisationen. Från 2024 gäller en förnyad inriktning mot 2030 där matsäkerhet får ta plats som ett nytt tematiskt område och unga skrivs fram som en ny prioriterad målgrupp.

För att säkra kontroll och styrning, sett till omfattningen på Läkarmissionens lokala stöd i Demokratiska republiken Kongo (DRK), och den ökade konfliktkänsligheten i östra delarna av landet, har ett nytt landkontor etablerats i Goma.

Nya digitala system för ekonomistyrning och projekthantering upphandlades under året. Projekthanteringssystemet utvecklades och anpassades till Läkarmissionens specifika behov och kunde sedan börja användas i slutet på året. Ekonomisystemet har även det anpassats genom agila projektmetoder för att kunna användas med 2024 års räkenskapsår som start. Dessa båda är viktiga verktyg för stärkt extern och intern kontroll och finansiell planering.

Under 2023 har arbetet med digitala studior förstärkts med en studio på Läkarmissionens kontor i Addis Abeba i Etiopien och fler planeras. Dessa studior bidrar till ökad kommunikation mellan Läkarmissionens anställda och utgör en plattform för kapacitetsutveckling via externa studieevent. Dessutom bidrar detta till minskad koldioxidpåverkan i och med färre flygresor.

Alla Läkarmissionens landkontor är nu registrerade som Läkarmissionen och varumärket LM International används för tydligare kommunikation globalt. Den engelskspråkiga hemsidan www.lminternational.org är en del i ökad tillgänglighet för internationella partner.

Läkarmissionen har länge bedrivit projektverksamhet enbart utomlands i utvecklingsländer och för marginaliserade grupper. 2023 genomfördes ett samarbete med Kista Folkhögskola kring ett EU-projekt med mål att engagera och mobilisera målgruppen unga i Järvaområdet och korta avståndet till Bryssel och EU-politiken. Projektet får en fortsättning 2024.

Secondhandverksamheten under varumärket Läkarmissionen bedrivs i en gemensam förening, i nära

samarbete med Läkarmissionen. Ett av butikernas syften är att generera överskott och bidra till Läkarmissionens biståndsverksamhet.

Måluppfyllelse

Sedan starten 1958 har Läkarmissionen bidragit till att miljontals människor som lev i utsatthet fått ett bättre liv. Läkarmissionens program riktas till stor del mot kvinnor eftersom delaktighet och jämställdhet är viktiga ingredienser för lokala samhällens utveckling och ökad demokrati. Sedan 1990-talet har mer än tre miljoner människor bara i Latinamerika deltagit i Läkarmissionens utbildningsprogram, de flesta kvinnor i utsatta områden och från marginaliserade grupper. Läskurserna förändrar inte bara livet för enskilda personer. När människor kan ta del av samhället och lär om sina rättigheter är det till gagn för hela lokalsamhället. 2023 deltog drygt 9 400 personer i utbildningsinsatser i Latinamerika, fördelat på sju länder. I Sudan lärde sig nästan 30 000 barn läsa och skriva, trots inbördeskriget. Drygt 18 000 av dem var flickor. Över 1 000 sudanesiska elever med funktionshinder fick också utbildning integrerade i vanliga skolor. Insatserna med social revision i Guatemala och Moçambique är ett annat exempel på ökat medborgarinflytande, när deltagarna lär sig hur de kan åberopa sina rättigheter av makthavarna.

WASH, vatten och sanitet, är ett av Läkarmissionens största arbetsområden. 2023 fick över 475 000 människor tillgång till rent vatten och säker sanitet enbart i Tchad. I Sudan borrades eller restaurerades brunnar så att 157 000 fick dricksvatten där de bor. Drygt 120 000 sudaneser fick förutsättningar för bättre hygien genom tillgång till egna latriner och utrustning för handtvätt. De specialanpassade latrinerna för människor med funktionsnedsättningar gör extra stor skillnad.

I flera länder i Afrika stödjer Läkarmissionen mödra- och förlossningsvård och utbildning i sexuell och reproduktiv hälsa. På Panziskjukhuset i DR Kongo användes stöd från Läkarmissionen bland annat till att förlösa drygt 3 200 kvinnor.

2023 genomfördes olika sorters stöd till dem som drabbats av anfallskriget mot Ukraina, ett land där Läkarmissionen sedan länge stött arbete för utsatta barn. Lokala partner i utvecklingsarbete i och runt Ukraina har i och med kriget även agerat som humanitära aktörer.

Befintliga och nya målgrupper och givare informeras om Läkarmissionens arbete i digitala medier samt genom olika utskick: tolv utgåvor av MånadsBladet

med en upplaga på upp emot 60 000, fyra nummer av Svenska Journalen till 70 000 läsare, samt övriga utskick per brev och e-post. Läkarmissionens omfattande mötes- och konsertverksamhet samlade under 2023 cirka 7 000 besökare. Genom att närvara och vara med och arrangera konferenser och samlingspunkter för påverkan såsom Järvaveckan, Almedalsveckan, World Water Week, MR-dagarna, samt COP28 i Dubai, vill Läkarmissionen vara med i debatten, lyfta viktiga frågor och samverka med andra aktörer.

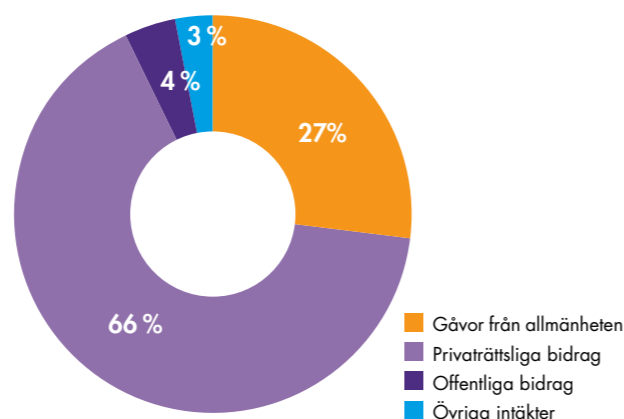
RESULTAT OCH STÄLLNING

Intäkter

De totala verksamhetsintäkterna 2023 var 383 mkr (297 mkr 2022). För 2023 uppgår de totala intäkterna, inkluderat finansiellt resultat, till 385 mkr (297 mkr 2022).

Gåvor från allmänheten och privata organisationer samt testamenterade medel var 103 mkr (121 mkr 2022) och utgör 27 procent av totala intäkter. Institutionella bidrag från privaträttsliga organisationer uppgår till 254 mkr 2023 (160 mkr 2022) och utgör

INTÄKTERNAS FÖRDELNING

66 procent av totala intäkter. Offentliga bidrag var 15 mkr 2023 (13 mkr 2022) och var fyra procent av de totala intäkterna.

Resultat

Läkarmissionen redovisar för 2023 ett totalt verksamhetsresultat med överskott på 44 tkr efter avskrivningar. Ändamålskostnaderna utgör 90 procent (87 % 2022) av verksamhetsintäkterna och uppgår till

INTÄKTER, FLERÅRSJÄMFÖRELSE	2023	2022	2021	2020	2019
<i>Belopp i tkr</i>					
Regelbundna gåvor	59 022	61 586	62 868	58 730	56 428
Testamente	19 605	28 658	24 800	22 562	29 203
Övriga gåvor	24 780	31 024	26 090	27 688	39 029
Offentliga bidrag	14 827	12 521	17 754	22 929	40 839
Privaträttsliga bidrag	253 948	160 376	79 996	75 103	62 959
Övriga intäkter	10 966	2 463	371	2 440	4 941
Resultat från finansiella intäkter	2 172	588	-2 252	-183	1 060
Totala intäkter inklusive finansiella intäkter	385 320	297 216	209 627	209 269	234 459

FLERÅRSÖVERSIKT KOSTNADER OCH RESULTAT

	2023	2022	2021	2020	2019
<i>Belopp i tkr</i>					
Totala intäkter	383 148	296 628	211 879	209 452	233 399
Resultat från finansiella investeringar	2 117	456	-2 512	-629	418
Årets resultat	44	1 232	1 360	334	2 070
Eget kapital	75 233	74 420	73 745	72 361	73 979
Bistandsprojekt	330 500	243 982	157 174	158 690	173 898
Information och påverkan	15 674	11 627	12 253	10 553	16 530
Social omsorg i Sverige	424	2 059	7 648	10 352	9 710
Summa ändamålskostnader	346 598	257 668	177 075	179 595	200 138
Ändamålskostnaders andel av intäkter	90%	87%	83%	86%	86%
Insamlingskostnaders andel av intäkter	6%	7%	9%	9%	9%
Administrativa kostnader andel av intäkter	4%	6%	6%	5%	4%

347 mkr (258 mkr 2022). Insamlings- och administrationskostnader för 2023 är 39 mkr (38 mkr 2022) och utgör 10 procent (13 % 2022) av verksamhetsintäkterna.

Finansiell ställning

Det egna kapitalet uppgick vid årets slut till 75 mkr (74 mkr 2022). I kassa och bank fanns vid årets slut likvida medel på 33 mkr (60 mkr 2022).

ANVÄNDNINGEN AV FINANSIELLA INSTRUMENT

Förvaltningen av Läkarmissionens finansiella investeringar styrs av en placeringspolicy. Den innehåller riktlinjer för det finansiella risktagandet samt etiska regler. Syftet är att inom ramen för låg och kontrollerad risk få så god avkastning som möjligt utifrån fastställda regler. Placeringspolicyen finns i sin helhet på Läkarmissionens hemsida. I värdepapper finns totalt 20 mkr placerade.

HÅLLBARHETSUPPLYSNINGAR

Aspekten av hållbarhet är en viktig del i Läkarmissionens arbete och detta tydliggörs i styrdokument såsom uppförandekoden. De digitala studior som byggts på kontor minskar resebehoven genom att vi kan samla såväl personal som andra till väl fungerande digitala samlingar. Genom engagemang i secondhandverksamhet och arbetet i Human Bridge bidrar Läkarmissionen till återbruk och återvinning för effektivare resursanvändning och ökad hållbarhet.

Läkarmissionen arbetar i länder där korruption och ekonomiska bedrägerier är återkommande svårigheter. Det krävs en målmedveten och principfast hållning för att både upptäcka och förhindra dessa problem. Läkarmissionen arbetar aktivt i kampen mot korruption och oegentligheter i alla led. För detta finns en fungerande modell för whistleblowing med extern mottagare samt för klagomål och flertalet styrdokument för att förebygga och förhindra korruption.

Arbetsmiljö

Kompetenta och engagerade medarbetare som trivs är viktigt för framgång i arbetet. Klara ansvarsområden och individuella befattningsbeskrivningar skapar struktur och tydlighet. Stor vikt har lagts på att öka intern kommunikation över lands- och avdelningsgränser. Läkarmissionens huvudkontor tillämpar kollektivavtal som är reglerat mellan Unionen, Akademikerförbundet och Fremia. I de årliga medar-

tarsamtalen är kompetensutveckling en viktig punkt. Vid globala kontoret i Sverige är heltidsanställning norm och deltidsanställning erbjuds som en möjlighet. Våra friskvårdsbidrag uppmuntrar till hälsofrämjande aktiviteter. Anställningsförhållanden i den internationella verksamheten följer främst lokala regelverk. För att stärka upp det globala HR-arbetet rekryterades under hösten en global HR-chef som tillträdde februari 2024. För att möta ökade risker och behov med egen personal i riskområden har Läkarmissionen en global säkerhetsansvarig (Head of Global Security) som utvecklar säkerhetsrutiner och bidrar till riskanalys och bedömningar även för personal som reser.

I eftersträvan att vara en attraktiv och intressant arbetsgivare tar Läkarmissionen hjälp av Great Place to Work®, GPTW, ett internationellt konsultföretag som genomför arbetsplatsundersökningar. Resultatet ger Läkarmissionen certifieringen "Great Place to Work®". Utifrån undersökningen arbetas också aktivt med åtgärdsplaner med de områden som kan förbättras.

Lärande och förbättringsarbete

Läkarmissionens styrdokument såsom policyer, instruktioner, handböcker och befattningsbeskrivningar uppdateras kontinuerligt för att passa organisationen och säkerställa kvaliteten på verksamheten.

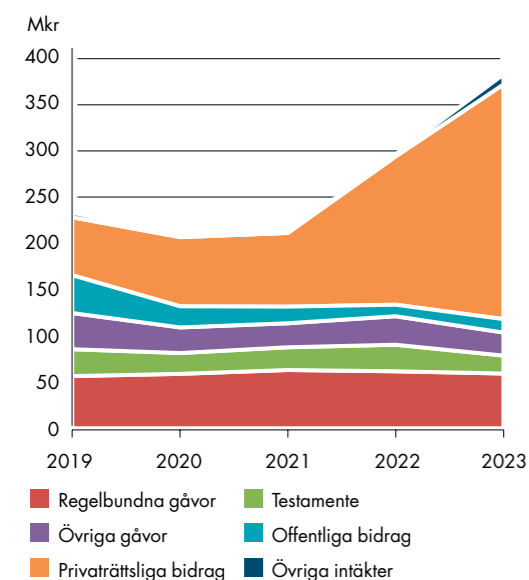
Fortbildning och utbildning av personal och partner är viktigt inom Läkarmissionen. Olika utbildningspass hålls för personal, ofta över videomöten och sändningar från vår studio på det globala kontoret. I oktober samlades delar av ekonomi-teamet i Dar es Salaam, Tanzania, för att lära om policyer och instruktioner inom ekonomi, upphandling, samt om nya ekonomisystemet. Regionkontoret för Afrika i Nairobi fungerar också väl som samlingspunkt för interna internationella fortbildningsträffar och där samlades landcheferna i september.

Som ett verktyg för team- och chefsutveckling använder Läkarmissionen PI, Predictive Index, ett vetenskapligt baserat personlighetstest. Det hjälper till att förstå drivkrafter och motivationsfaktorer, vilket i sin tur gör att insikter om olikheter bidrar till möjligheten att bygga kompetenta, trygga och drivna team. Våra globala team formar arenor för att stärka agila arbetssätt och samverkan inom hela organisationen.

Jämställdhets- och mångfaldsarbete

När biståndsinsatser planeras görs en jämställdhetsanalys för att tydliggöra arbetsfördelning, roller, ansvar, tillgång till och kontroll över resurser och

INTÄKT, GÅVOR OCH BIDRAG ÖVER TID

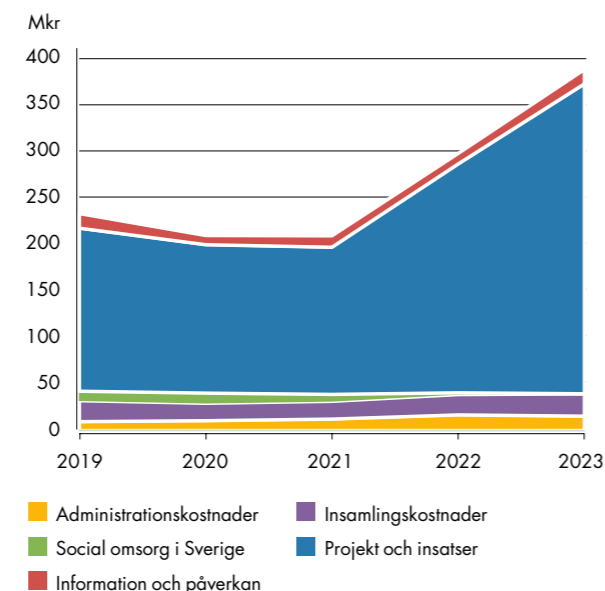
ställning i samhället. Insatserna beaktar både männens och kvinnornas situation och riktas mot båda grupperna, inte minst för att öka männens delaktighet och ansvarstagande för familjen och samhället.

Större mångfald i organisationen ger ökad trovärdighet i relation både till målgrupperna för insatserna och till givare och finansörer. Läkarmissionen strävar efter att ha medarbetare med olika erfarenheter och bakgrund för bredare perspektiv och kunskaper. I den globala ledningsgruppen finns tre kvinnor och fem män. Styrelsen bestod 2023 av fem kvinnor och sju män.

Arbetsuppgifter i verksamheten

Med region- och landkontoren lokaliseras verksamheten genom att arbetet kan följas upp på plats. Där etableras även samarbetskluster och söks institutionella medel för främst lokala insatser. Programavdelningen på globala kontoret arbetar med utveckling och kvalitetssäkring av program och metoder och söker vägar till såväl nya finansörer som samarbetspartner. Insamlings- och kommunikationsavdelningens ansvar är att kommunicera Läkarmissionens arbete och engagera privatpersoner och företag för att mobilisera givande. På avdelningen för organisation och styrning finns funktionerna för IT, HR, ekonomi och administration, där även ansvaret för upprättande av policyer och intern kontroll ligger. I den exekutiva avdelningen ryms vårt globala påverkansarbete, samt chefsstödet för det globala ledningsteamet. Viktigt för Läkarmissionen är också att ha en integrerad och globalt inriktad internkommunikation. Arbetet leds av

VERKSAMHETSKOSTNADER ÖVER TID

generalsekreteraren som samordnar och koordinerar verksamheten.

Anställda i Sverige och i andra länder

Läkarmissionen hade 395 anställda som genomsnitt för 2023 (315 föregående år) i 13 länder. Huvuddelen av personalen i andra länder är lokalanställda och har motsvarande projekt- eller visstidsanställning och kontrakt med landkontoren. Några få medarbetare med tjänst utomlands har sin anställning utifrån Läkarmissionen i Sverige. På globala kontoret i Vällingby var medelantalet anställda 35 personer (38 föregående år).

UTLÄNDSKA REGIONKONTOR OCH FILIALER

Läkarmissionen har nio filialer genom egna landkontor i Demokratiska republiken Kongo, Etiopien, Niger, Somalia, Sudan, Sydsudan, Tanzania, Tchad och Uganda. De koordineras under regionens Afrikakontor i Nairobi, Kenya med en uppdelning på tre regioner utifrån både kulturella och språkliga förhållanden. Utöver de nio egna landkontoren har Afrikakontoret också ansvaret för ytterligare fyra länder där insatserna genomförs av olika samarbetspartner.

Ledningen för arbetet i de sju länder i Latinamerika där Läkarmissionen har verksamhet genom partnerorganisationer sker från regionkontoret i Panama City. Från regionkontoret i Dubai sköts Läkarmissionens insatser i Mellanöstern. Verksamhet i tre länder i Östeuropa handhas från globala kontoret i Stockholm.

FRAMTIDA UTVECKLING

Viss oro finns för hur inflation och kostnadsökningar i kombination med en lågkonjunktur kan komma att påverka intäkterna. Minskat ekonomiskt utrymme både för privatpersoner och organisationer kan befaras påverka intäkter. Den svaga svenska kronan innebär också en direkt kostnadsökning för insatser i många länder jämfört med tidigare. Läkarmissionen kan med viss tillförsikt konstatera att medel till biståndsverksamheten kommer från många olika källor. Detta skapar stabilitet och minskar risker. I den valutaoro som inte minst påverkar den svenska kronan kan Läkarmissionen balansera effekterna genom att en väsentlig del av de institutionella anslagen erhålls i andra valutor och då främst i USD.

Läkarmissionen är angelägen om att bibehålla balansen mellan gåvor från allmänheten och privata organisationer i förhållande till privaträttsliga institutionella bidrag och offentliga bidrag. För många anslag med bidrag till projektinsatser gäller att ansökande organisation ska finansiera en del av projektet, ofta omkring 10 procent av projektbudgeten. Då erhållna gåvor används till dessa egeninsatser får de insamlade medlen en kraftig hävstång och mångfald större insatser kan genomföras.

FÖRVALTNING

Styrelsen är normalt en stiftelses högsta nivå. För Läkarmissionen överläts i stadgarna vissa beslut och uppgifter till ett huvudmannaråd. Genom detta får stiftelsen både en stabil förankring och en ökad transparens. Rådets huvuduppgift är att på Läkarmissionens årliga stämma välja styrelse, revisor, valberedning samt huvudmän. Årsstämman 2023 genomfördes den 11 maj. Huvudmännen ger Läkarmissionen en bred anknytning runtom i Sverige och fungerar som ambassadörer i sina nätverk. Efter stämman 2023 bestod huvudmannarådet av 47 personer. Huvudmän väljs för tre år i taget, med möjlighet till omval. Valberedning utgörs av Hans Hallström, Stefan Kinert, Tore Samuelsson och Anne Wolf.

Enligt valberedningens förslag till årsstämman 2023 omvaldes styrelseledamöterna Margareta Arvidsson för ett år samt Agneta Lillqvist Bennstam och Madeleine Sundell för tre år. Silvia Kakembo valdes in som ny ledamot då Anna Ljung avböjt omval. Övriga ledamöter i styrelsen är Lydia Birkeland, Bo Guldstrand, Staffan Hellgren, Christian Holmgren, Nils Arne Kastberg, Johan Sigge, Gunnar Swahn och Christer Åkesson. Under 2023 har ledamöterna haft sex styrelsemöten.

Ledamöter i Läkarmissionens styrelse väljs normalt för en period om tre år. Bo Guldstrand är arvoderad styrelseordförande. Staffan Hellgren är vice ordförande.

Styrelsen har två arbetsutskott som fungerar både som ett kompetensstöd för den operativa ledningen samt för att bereda och följa upp beslut i styrelsen. I arbetsutskotten finns generalsekreterare tillsammans med befattningshavare i organisationen samt ordförande och två styrelseledamöter. Dessa var i det internationella arbetsutskottet Agneta Lillqvist Bennstam och Gunnar Swahn, samt i det nationella utskottet Christian Holmgren och Johan Sigge.

Generalsekreterare, ordförande, styrelse, styrelsens utskott, huvudmannarådet samt valberedningen har arbetsordningar som klargör ansvar och arbetsfördelning. Vid årsstämman 2023 omvaldes Pernilla Zetterström Varverud från Grant Thornton som revisor för ytterligare ett år och Susanna Johansson valdes som revisorssuppleant. Stiftelsen är registrerad hos Länsstyrelsen i Stockholm med stiftelsenummer 1000132.

VÄSENTLIGA HÄNDELSER EFTER RÄKENSKAPSÅRETS UTGÅNG

Regeringen har presenterat en ny strategi för det civila samhället och säger i reformagendan att en större del av biståndet ska gå direkt till civilsamhällesorganisationer. Sida ska utreda hur myndigheten kan ta över vidareförmedling av stöd och ersätta nuvarande partnerskapsorganisationer. Sida har därför sagt upp nuvarande avtal med strategiska partnerorganisationer. Civilsamhällesorganisationer kommer att få möjlighet att inkomma med intresseanmälningar för finansiering från Sida. Detta påverkar Läkarmissionens innevarande projekt- och programavtal genom SMR. Ett intensivt arbete har inletts för att hitta rätt väg för Läkarmissionen att på bästa sätt säkra finansiering genom direkt ansökningsförfarande till Sida.

Hemsida: lakarmissionen.se, lminternational.org
 Webb-butik: lakarmissionen.se/gavoshop
 Swish: 90 00 217
 90-kontonummer: PG 90 00 21-7,
 PG 90 17 18-7, BG: 900-0217, BG: 901-7187
 Twitter: twitter.com/lakarmissionen
 Facebook: facebook.com/lakarmissionen
 Instagram: instagram.com/lakarmissionen/
 LinkedIn: linkedin.com/company/lakarmissionen

RESULTATRÄKNING

Belopp i tkr	Not	2023	2022
Verksamhetsintäkter			
Gåvor	3	103 407	121 268
Bidrag	3	268 775	172 897
Nettoomsättning		385	356
Övriga intäkter		10 581	2 107
Summa verksamhetsintäkter	4	383 148	296 628
Verksamhetskostnader	5,6		
Ändamålskostnader	7	-346 596	-257 668
Insamlingskostnader		-23 194	-21 387
Administrationskostnader		-15 431	-16 797
Summa verksamhetskostnader		-385 221	-295 852
Verksamhetsresultat		-2 073	776
Resultat från finansiella investeringar			
Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	8	1 989	588
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	9	183	-
Räntekostnader och liknande resultatposter		-55	-132
Summa resultat från finansiella investeringar		2 117	456
Resultat efter finansiella poster		44	1 232
Årets resultat		44	1 232

BALANSRÄKNING

Belopp i tkr	Not	31.12.2023	31.12.2022
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för programvara	10	6 201	1 312
		6 201	1 312
Materiella anläggningstillgångar			
Inventarier	11	6 428	9 052
		6 428	9 052
Finansiella anläggningstillgångar			
Långfristiga värdepappersinnehav	12	19 527	16 338
		19 527	16 338
Summa anläggningstillgångar		32 156	26 702
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Övriga fordringar	13	51 078	13 530
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	14	15 145	9 583
		66 223	23 113
Kortfristiga placeringar	15	6 613	139
Kassa och bank		33 296	59 823
Summa omsättningstillgångar		106 132	83 075
Summa tillgångar		138 288	109 777

EGET KAPITAL OCH SKULDER

Belopp i tkr	Not	31.12.2023	31.12.2022
Eget kapital			
Donationskapital		3 195	3 157
Ändamålsbestämda medel		42 850	37 842
Balanserat kapital		29 144	32 189
Årets resultat		44	1 232
		75 233	74 420
Kortfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut		-	1 317
Leverantörsskulder		21 363	7 365
Skuld erhållna ej nyttjade bidrag	16	16 264	19 150
Övriga skulder		11 215	1 650
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	14	14 213	5 875
		63 055	35 357
Summa eget kapital och skulder		138 288	109 777

FÖRÄNDRING AV EGET KAPITAL

Belopp i tkr	Donations- kapital	Ändamåls- bestämda medel	Balanserat kapital	Totalt eget kapital
Ingående balans	3 157	37 842	33 421	74 420
Erhållet donationskapital	38		-38	
Ändamålsbestämt av styrelsen		40 760	-40 760	
Utnyttjande av ändamålsbestämda medel		-34 232	34 232	
Återföring av ej utnyttjade medel		-1 568	1 568	
Avsättningsfond för inventarier		48		48
Balanserat eget kapital från lokalkontor			721	721
Årets resultat			44	44
Utgående balans	3 195	42 850	29 188	75 233

KASSAFLÖDESANALYS

Belopp i tkr	Not	2023	2022
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Verksamhetsresultat		-2 072	776
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet			
Avskrivningar och nedskrivningar		4 320	3 920
Övriga poster	17	-8 571	-582
Erhållen ränta		2 173	588
Erlagd ränta		-55	-132
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av verksamhetskapital		-4 205	4 570
Förändringar i verksamhetskapital:			
Förändring av kortfristiga fordringar		-43 110	11 561
Förändring av kortfristiga finansiella placeringar		-6 475	573
Förändring av kortfristiga skulder		29 015	6 969
Kassaflöde från den löpande verksamheten		-24 775	23 673
INVESTERINGSVERKSAMHETEN			
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-7 592	-4 978
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		10 346	-
Nettoförändring av finansiella anläggningstillgångar		-3 189	-8 478
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-435	-13 456
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN			
Amortering av skuld		-1 317	-1 448
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-1 317	-1 448
Årets kassaflöde		-26 527	8 769
Likvida medel vid årets början		59 823	51 054
Likvida medel vid årets slut	18	33 296	59 823

NOTER

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Redovisnings- och värderingsprinciper överensstämmer med årsredovisningslagen, BFNAR 2012:1 (K3) och Giva Sveriges styrande riktlinjer enligt K3 för årsredovisning.

Utländska filialers resultat- och balansräkningar omräknas enligt dagskursmetoden, dvs. resultaträkningen till genomsnittskurs och balansräkningen till balansdagens kurs.

Principerna är oförändrade jämfört med tidigare räkenskapsår.

Verksamhetsintäkter

Intäkter redovisas till det verkliga värdet av vad som erhållits, eller kommer att erhållas. Gåvor och bidrag intäktsförs som huvudregel när gåvan sakrättsligt är genomförd. Med gåvor menas främst insamlade medel från privatpersoner och företag. Begreppet bidrag används främst för att beteckna medel som erhållits av externa bidragsgivare efter ansökan.

Gåvor

Gåvor redovisas som huvudregel som intäkt när de erhålls. Erhållna tillgångar genom testamente behandlas som gåva. Gåvor av exempelvis aktier, fastigheter och konst intäktsredovisas vid gåvotillfället, det vill säga när mottagaren erhållit bestämmanderätt över gåvan. En gåva som intäktsförts redovisas antingen som en tillgång eller en kostnad beroende på om gåvan förbrukas direkt eller inte. Gåvor som avses att stadigvarande brukas i verksamheten redovisas som anläggningstillgångar. Övriga gåvor redovisas som omsättningstillgångar. Gåvor värderas som huvudregel till verkligt värde. I de fall en ersättning lämnats för att erhålla gåvan minskas gåvans värde med ersättningen.

Bidrag

Bidrag redovisas som intäkt när villkoren för att erhålla bidraget har uppfyllts. Erhållna bidrag redovisas som skuld till dess villkoren för att erhålla bidraget uppfylls. Bidrag som erhållits för att täcka kostnader redovisas samma räkenskapsår som den kostnad bidraget är avsett att täcka. Bidrag som hänförs till en anläggningstillgång minskar anskaffningsvärdet. Bidrag värderas till det verkliga värdet av den tillgång som erhållits eller kommer att erhållas.

Ändamålskostnader

Som ändamålskostnader klassificeras sådana kostnader som har direkt samband med att uppfylla organisationens syfte och/eller stadgar. Ändamålskostnaderna består av medel från allmänheten som allokerats till projekt. Vidare ingår kostnader för Svenska Journalen och information och opinionsbildning i enlighet med ändamålet. Här ingår alla kostnader för personal, resor, revision m.m. som är direkt hänförliga till ändamålet.

Till ändamålskostnader räknas även de till ändamålskostnaderna fördelade gemensamma kostnaderna.

Insamlingskostnader

Detta är den kostnad som varit nödvändig för att generera externa intäkter. Här ingår samtliga kostnader för insamlingsarbete gentemot allmänheten, företag och organisationer. Detta inkluderar kampanjkostnader, trycksaker, porto, löner, sociala avgifter m.m. Här ingår även de till insamlingskostnaderna fördelade gemensamma kostnaderna.

Administrationskostnader

Administrativa kostnader är sådana som behövs för att administrera organisationen. Här ingår kostnader för styrelsen, löner och sociala avgifter för administrativ personal samt de till administrationskostnader fördelade gemensamma kostnaderna.

Materiella och immateriella anläggningstillgångar

Materiella och immateriella anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar enligt plan.

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Följande avskrivningstider tillämpas:

Balanserade utgifter för programvara	10 år
Inventarier	5-10 år

Finansiella tillgångar

Vid anskaffningstidpunkten värderas finansiella tillgångar till anskaffningsvärde med tillägg för direkta transaktionsutgifter. Värdepappersinnehav värderas i bokslutet till lägsta av anskaffningsvärdet och verkligt värde (marknadsvärde). Vid en värdenedgång sker en prövning om värdenedgången anses vara bestående. Vid bestående värdenedgång sker en värdejustering.

Övriga tillgångar

Fordringar upptas till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt.

Fordringar i utländsk valuta värderas till balansdagens kurs.

Övriga tillgångar värderas till anskaffningsvärde om ej annat anges nedan.

Avsättningar och skulder

Skulder har, om ej annat anges nedan, upptagits till anskaffningsvärden med sedvanliga reserveringar för upplupna kostnader.

Ändamålsbestämda medel

I posten ändamålsbestämda medel i eget kapital redovisas ännu inte förbrukade gåvor till ett specifikt ändamål och andra ändamålsbestämda medel.

Not 2 Uppskattningar och bedömningar**Donerade tillgångar**

Tillgångar, framför allt fastigheter, aktier och andra värdepapper, som doneras till insamlingsorganisationen redovisas i posten insamlade medel från allmänheten i samband med att tillgången avyttras och i bokslutet redovisas samtliga ej upptagna värdepapper samt de fastigheter där försäljningspriset kan uppskattas på ett tillförlitligt sätt.

Belopp i tkr

Not 3 Gåvor och bidrag**Gåvor som redovisats i resultaträkningen**

	2023	2022
Gåvor		
Regelbundna gåvor	59 022	61 586
Allmänheten övrigt	23 442	26 669
Testamenten	19 605	28 658
Företag och andra organisationer	1 338	4 355
Summa insamlade medel (gåvor) (a)	103 407	121 268

Bidrag som redovisats som intäkt*Insamlade medel (privatsrättsliga bidrag)*

Organisationer i Danmark	2 304	4 374
Organisationer i Tyskland	9 456	9 630
Organisationer i USA/Kanada	19 086	24 296
Lokala Afrikanska organisationer	6 049	-
UNICEF	48 692	35 070
UNHCR	86 243	23 310
UNDP/OCHA	37 090	40 990
Övriga FN-organisationer	15 461	12 129
ICRC	-	1 987
MSA	5 617	-
SHF/SCI	7 659	-
Radiohjälp	9 267	4 506
Övriga organisationer	7 024	4 084
Summa insamlade medel (privatsrättsliga bidrag) (b)	253 948	160 376

Offentliga bidrag

EU	5 036	4 018
Svenska staten	233	758
Sida via SMR	9 558	7 745
Summa offentliga bidrag (c)	14 827	12 521
Summa bidrag (b+c)	268 775	172 897

Totala insamlade medel består av följande:

Gåvor som redovisats i resultaträkningen (a)	103 407	121 268
Bidrag som redovisats som intäkt (b)	253 948	160 376
Summa insamlade medel	357 355	281 644

Not 4 Verksamhetsintäkter, erhållet i respektive land

Land		
Sverige	124 175	119 146
Etiopien	11 859	10 514
Niger	22 684	18 414
Somalia	3 974	4 129
Sudan	94 808	85 449
Sydsudan	19 984	23 388
Tanzania	2 478	-
Tchad	98 179	30 790
Uganda	5 008	4 798
Summa verksamhetsintäkter	383 149	296 628

Belopp i tkr

Not 5 Medelantal anställda, personalkostnader och arvoden till styrelsen

Medelantalet anställda	2023		2022	
	Antal anställda	varav män	Antal anställda	varav män
Sverige	35	20	38	19
Övriga världen	360	276	277	205
Totalt	395	296	315	224

Könsfördelning bland styrelseledamöter och ledande befattningshavare

	2023	2022
<i>Andel kvinnor</i>		
Styrelsen	42%	42%
Övriga ledande befattningshavare	38%	55%

Löner, andra ersättningar och sociala kostnader

Styrelse och generalsekreterare	953	901
Övriga anställda	71 876	56 700
Totala löner och ersättningar	72 829	57 601
Sociala kostnader i Sverige	8 898	8 262
(Varav pensionskostnader)	(1 943)	(1 746)

Löner och andra ersättningar fördelade per land

Sverige	19 100	18 520
Övriga världen	53 729	39 081
Totala löner och ersättningar	72 829	57 601

Ingen provisionsbaserad ersättning har förekommit.

Av pensionskostnaderna avser 118 (110) organisationens generalsekreterare.

Uppsägningstid från Läkarmissionens respektive generalsekreterarens sida uppgår till sex månader.

Avtalad ersättning avseende lön och pension utgår under uppsägningstiden.

Not 6 Leasing

Leasingen består framför allt av kontorslokaler och kontorsutrustning. Kostnadsförda leasingavgifter uppgår till 3 235 (2 321). Avtalet om lokalhyra sträcker sig till 2026.

Framtida leasingavgifter i tkr förfaller enligt följande:

Inom 1 år	3 151	2 429
1-5 år	2 850	4 584

Not 7 Ändamålskostnader

Utvecklingsprojekt	214 442	144 948
Humanitära projekt	116 058	99 034
Information och påverkan	15 409	11 350
Social omsorg i Sverige	424	2 059
Övrigt	265	277
Summa	346 598	257 668

Belopp i tkr

Not 8 Resultat från värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	2023	2022
Räntor	954	588
Värdejustering	1 035	-
Summa	1 989	588

Not 9 Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter

Räntor	183	-
Summa	183	-

Not 10 Balanserade utgifter för programvara

Ingående anskaffningsvärde	4 374	4 374
Inköp	5 326	-

Utgående ackumulerade anskaffningsvärden

	9 700	4 374
Ingående avskrivningar	-3 062	-2 625
Årets avskrivningar	-437	-437
Utgående ackumulerade avskrivningar	-3 499	-3 062
Utgående restvärde enligt plan	6 201	1 312

Årets inköp avser investering i nytt ekonomisystem och projekthanteringssystem. Avskrivningar påbörjas under 2024.

Not 11 Inventarier

Ingående anskaffningsvärde	23 793	18 816
Inköp	2 266	4 977
Försäljning och utrangeringar	-11 362	-
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	14 697	23 793
Ingående avskrivningar	-14 741	-11 717
Försäljning och utrangeringar	10 355	-
Årets avskrivningar	-3 883	-3 024
Utgående ackumulerade avskrivningar	-8 269	-14 741
Utgående restvärde enligt plan	6 428	9 052

Belopp i tkr

	2023	2022
Not 12 Långfristiga värdepappersinnehav		
Ingående anskaffningsvärde	19 838	11 359
Tillkommande	3 189	10 499
Avgående	-	-2 019
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	23 027	19 839
Ingående ackumulerade nedskrivningar	-3 500	-3 500
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-3 500	-3 500
Bokfört värde	19 527	16 338
Marknadsvärde	17 053	14 545
Specifikation av värdepapper		
Aktier	3 614	3 614
Aktiefonder	2 261	1 114
Strukturerade produkter	13 652	11 610
Summa	19 527	16 338
Placeringarna är gjorda utifrån fördelning och riskprofil som anges i stiftelsens placeringspolicy och bedöms till 4,6 (4,7) på en 7-gradig skala, där 1 är lägsta och 7 högsta risk. Vid värdering har anskaffningsvärdet använts. För värdepapper som förfaller inom ett år görs en individuell bedömning och vid behov skrivs värdet ned. Per 2023-12-31 överstiger det bokförda värdet marknadsvärdet på det totala innehavet. Redovisat marknadsvärde bygger på publika rapporter vid bokslutdatum. Av samma rapporter framgår att långsiktigt värde väl balanserar bokfört värde.		
Not 13 Övriga fordringar		
Övriga fordringar		
Skatter	58	303
Fordran på bidragsgivare	29 495	252
Övriga kortfristiga fordringar	21 525	12 975
Summa	51 078	13 530
Not 14 Periodiseringsposter		
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		
Förutbetalda kostnader	10 280	2 209
Upplupna intäkter	4 865	7 373
Summa	15 145	9 582
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		
Semesterreserv	3 587	3 207
Upplupna sociala avgifter	559	466
Förutbetalda intäkter	9 320	1 749
Övriga poster	747	454
Summa	14 213	5 876
Not 15 Kortfristiga placeringar		
Ingående anskaffningsvärde	139	712
Tillkommande	6 613	139
Avgående	-139	-712
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	6 613	139
Bokfört värde	6 613	139
Marknadsvärde	7 271	320

Belopp i tkr

	2023	2022
Not 16 Skuld erhållna ej nyttjade medel		
I posten ingår skulder avseende offentliga bidrag med 2 035 (1 574).		
Not 17 Övriga upplysningar till kassaflödesanalysen		
Under övriga poster redovisas ej kassaflödespåverkande poster från de utländska filialerna och resultat vid försäljning av materiella anläggningstillgångar som uppgår till 10 347 (0).		
Not 18 Likvida medel		
Följande delkomponenter ingår i likvida medel:		
Banktillgodohavanden	33 296	59 823
Summa	33 296	59 823

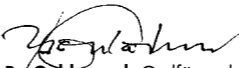
Not 19 Ställda säkerheter och Eventualförpliktelser

Stiftelsen har inga ställda säkerheter. Enligt styrelsens bedömning har stiftelsen inga eventualityförpliktelser.

Not 20 Väsentliga händelser efter räkenskapsårets utgång

Regeringen har presenterat en ny strategi för det civila samhället och säger i reformagendan att en större del av biståndet ska gå direkt till civilsamhällesorganisationer. Sida ska utreda hur myndigheten kan ta över vidareförmedling av stöd och ersätta nuvarande partnerskapsorganisationer. Sida har därför sagt upp nuvarande avtal med strategiska partnerorganisationer. Civilsamhällesorganisationer kommer att få möjlighet att inkomma med intresseanmälningar för finansiering från Sida. Detta påverkar Läkarmissionens innevarande projekt- och programavtal genom SMR. Ett intensivt arbete har inletts för att hitta rätt väg för Läkarmissionen att på bästa sätt säkra finansiering genom direkt ansökningsförfarande till Sida.

Stockholm i maj 2024

 Bo Guldsstrand, Ordförande

 Staffan Hellgren, Vice ordförande

 Margareta Arvidsson

 Lydia Birkeland

 Christian Holmgren

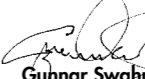

 Silvia Kakembo

 Nils Arne Kastberg

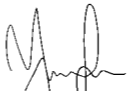

 Agneta Lillqvist Bennstam

 Johan Sigge

 Madeleine Sundell

 Gunnar Swahn

 Christer Åkesson

 Josephine Sundqvist
 Generalsekreterare

Min revisionsberättelse har avgivits i maj 2024

 Pernilla Zetterström Varverud
 Auktoriserad revisor
 Grant Thornton Sweden AB

Revisionsberättelse 2023

Till styrelsen i Läkarmissionen – stiftelse för filantropisk verksamhet
Org.nr. 802005-9989

RAPPORT OM ÅRSREDOVISNINGEN

Uttalanden

Jag har utfört en revision av årsredovisningen för Läkarmissionen - Stiftelse för Filantropisk Verksamhet för år 2023.

Stiftelsens årsredovisning ingår på sidorna 70 - 89 i detta dokument.

Enligt min uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Läkarmissionen - Stiftelse för Filantropisk Verksamhets finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionsssed i Sverige. Mitt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Jag är oberoende i förhållande till stiftelsen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Annan information än årsredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och återfinns på sidorna 4 - 69. Det är styrelsen som har ansvaret för denna andra information.

Mitt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och jag gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med min revision av årsredovisningen är det mitt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar jag även den kunskap jag i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om jag, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är jag skyldig att rapportera detta. Jag har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. Den upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen avser att upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Mina mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller mina uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionsssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och

ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

- skaffar jag mig en förståelse av den del av stiftelsens interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en stiftelse inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

RAPPORT OM ANDRA KRAV ENLIGT LAGAR OCH ANDRA FÖRFATTNINGAR

Uttalanden

Utöver min revision av årsredovisningen har jag även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Läkarmissionen - Stiftelse för Filantropisk Verksamhet för år 2023.

Enligt min uppfattning har styrelsens ledamöter inte handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt god revisionsssed i Sverige. Mitt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Jag är oberoende i förhållande till stiftelsen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen enligt stiftelselagen och stiftelseförordnandet.

Revisorns ansvar

Mitt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed mitt uttalande, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon ledamot av styrelsen i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet mot stiftelsen eller om det finns skäl för entledigande, eller
- på något annat sätt handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningskyldighet mot stiftelsen.

Som en del av en revision enligt god revisionsssed i Sverige använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på min professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att jag fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för stiftelsens situation. Jag går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för mitt uttalande.

Stockholm, enligt datum som framgår av elektronisk signering

Pernilla Zetterström Varverud
Auktoriserad revisor

STYRELSENS LEDAMÖTER 2023:

Bo Guldstrand, Danderyd.

Styrelsens ordförande sedan 2015, invald 1995. Tidigare företagsledare, nu med egen konsultverksamhet. Bland andra styrelseuppdrag finns ordförandeskapet i Human Bridge.

Staffan Hellgren, Åkersberga.

Vice ordförande, invald 2009. Kyrkoherde i Svenska Kyrkan, Österåker. Har tidigare varit direktor för Ersta Diakoni och Stockholms Stadsmission samt sjömanspräst i Egypten.

Margareta Arvidsson, Vrigstad.

Invald 2008. Bakgrund som lärare med olika styrelseuppdrag. Verkat 36 år i Bolivia med bl.a. undervisning och ledarskapsutveckling, samt som svensk vicekonsul.

Nils Arne Kastberg, Hällnäs.

Invald 2007. Konsult och föreläsare inom bistånd, internationella relationer och mänskliga rättigheter med 40 års erfarenhet från FN-tjänster, bl.a. chef för Unicef i Sudan och regionchef för Latinamerika. Tidigare ledamot i Special Olympics.

Agneta Lillqvist Bennstam, Ludvika.

Invald 2005. Leg. läkare. Ingår i Equmeniakyrkans referensgrupp för Afrika och hälso- och sjukvård. Arbetat som företagsläkare, inom försäkringsmedicin samt 17 år som missionär och läkare i DR Kongo.

Johan Sigge, Lindesberg.

Invald 2019. Affärsutvecklare på Kommuninvest med mångårig bakgrund inom finanssektorn samt driver eget lantbruk. Ledamot i fullmäktige för Länsförsäkringar Bergslagen. Tidigare ordförande för IAS.

Lydia Birkeland, Stockholm.

Invald 2021. Bolagsjurist på SEB med bred erfarenhet från advokatbyråer och företag. Stort engagemang för Läkarmissionens frågor och har bl.a. organiserat insamling till hjälpinsatser i Sydafrika.

Madeleine Sundell, Sollentuna.

Invald 2020. Människorättsjurist. Arbetat inom FN:s ILO-huvudkontor i Genève, samt fältarbeten i södra Afrika inriktade mot bland annat hiv/aids, barnarbete och rättighetsfrågor. Haft flera styrelseuppdrag, bland annat som vice ordförande i Ecpat.

Christian Holmgren, Stockholm.

Invald 2014. Ingenjör och konsult inom företags- och projektledning. Har arbetat med bistånds- och missionsarbete i Bangladesh, som administrativ chef för PMU, direktor för Pingst FFS och vice vd för Dagensgruppen.

Gunnar Swahn, Sundbyberg.

Invald 2016. Långt engagemang inom församlings- och biståndsarbete, under flera år för PMU och Filadelfiakyrkan i Stockholm. Ledamot i internationella styrgruppen och i olika arbetsgrupper för bistånd inom Pingst FFS.

Silvia Kakembo, Stockholm

Byråchef på kommunikations- och PR-firman Arena Opinion. Ledarskribent Dagens Arena. Har varit politisk sakkunnig på Finansdepartementet. Etablerade nätverk i Uganda och östra Afrika. Tidigare medlem i Läkarmissionens huvudmannaråd. Invaldes 2023.

Christer Åkesson, Uppsala

Invald 2021. Lång erfarenhet av internationellt bistånd och internationell samverkan i olika organisationer, bland annat från Sydsudan samt 18 år inom Svenska kyrkan som katastrofhandläggare, biståndschef och direktor. Styrelseledamot i SMR.

Styrelsen har två arbetsutskott som hanterar en del internationella respektive nationella frågor. Förutom ordförande ingår i internationella arbetsutskottet (IA) Gunnar Swahn och Agneta Lillqvist Bennstam och i nationella utskottet (NA) Christian Holmgren och Johan Sigge.

Läkarmissionen – stiftelse för filantropisk verksamhet

Organisationsnummer: 802005-9989

Siktgatan 8, 162 88 Vällingby

Telefon: 08-620 02 00, Fax: 08-620 02 11

info@lakarmissionen.se, www.lakarmissionen.se

Plusgiro: 90 00 21-7 och 90 17 18-7

Swish: 90 00 217

